

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1917 నం॥ ఫిబ్రవరి నెల 23 వ తేది శుక్రవారము No. 272
నంపుటము. 3. స శ నా మ స న వ త్స ర పా ల్ప న మా స శు క్ల ద్వి తి య ౨. సంచిక ౨౭౨

త్వరలో!

వెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

ముద్రితమగుచున్నది.

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

కాగితముల కఠవునం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న పలయవారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0

,, అర్ధసంవత్సర ,, ,, 0-12-0

ఆంధ్రపాఠపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపాడి.

మోహినీ తైలము.

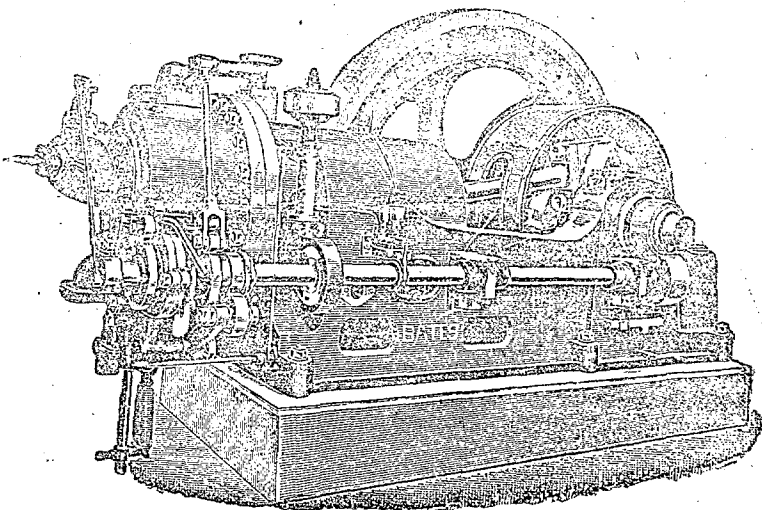
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెటిసిధి మద్రాసు.

బెటుగోల్డు మెడల్ కెమిడికల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈక్రొత్త టంబుపు ఇంజనులు యెటు కంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్తో నయినను సుమారు ఒకమాసము చేపరయి జరు విప్పి శుభ్రపరచ నక్కరలేకయే మిక్కిలి త్వ ఖైరముగా పనిచేయుచున్నవి. సాధారణమైన ఆయిల్ యింజనులకంటె యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కరలేక వాటికొరకు ఖర్చు అయ్యే ఆయిల్ నగము మాత్రము యీ యింజనులు తీసి కొనచు వాటికంటె పేయిరెట్లు త్వ ఖైరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్రములు మొదలు 55 గుర్రముల వరకువరకు వీటయొక్క స్పేరు సామానులు సహాయ ప్పడును స్టోకులో సిద్ధముగా నుండును.

109-141

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., ఇంజనీర్లు, మదరాసు.

(బాంచీలు:- బెజవాడ, రాజమండ్రి)

ఉచితము!

ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

188

20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వేతనుఖునుపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యహర్షమును కలుగజేసి కఠినసాఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జి యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు

219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, అతంకనిగవా కౌషధాలయం 156, బ్రాడ్యే, మదరాసు.

మోటారు బస్సు కార్లు.

కాంటినెంటల్ అండు రిపబ్లిక్ బస్సు కార్ల సకాలముగ అతిశీఘ్రముగ సరఫరా చేయుటకున హిందూ దేశ పరిస్థితులకు తగునట్లును రేడియేటర వగైరాలతో సహా 20 లేక 25 మంది కూర్చుండటకు తగినవి యున్నవి.

విలాసము:- వెల్కోజు, రాయపేట,

(664)

మద్రాసు

నియోగులు

II వారి ప్రస్తుత స్థితి.

నియోగి విద్యాధికు లొకరిట్లు మానేర వ్రాయుచున్నారు. తెలుగు మండలములలోని నెక్కు గ్రామములందు గరణికపు టుద్యోగము కొన్ని నియోగికుటుంబములకుఁ బరం పరాగతముగ నుండెడిది. గ్రామవిస్తృతినిబట్టి యూరూరికి నునదికంటె నెక్కువగ సంప్రకు లుండెడిది. ఆకరణికము లకు భూమిపనులైన నెద్దగతు లుండెడివి. ఆభూమి ప్రత్యేకముగ నాదుద్యోగమునకు సంబంధించినదే యయి, యదుద్యోగము క్షేత్రమునకుగల పయనము, కరణములు లేలు చుగ నాదనవాత్సల్యముచేసెనో, పూర్వవారముచేసెనో, భూమిని నిష్కతు లుంబముల వారికిఁ బంచి నెట్లు చుండెడివారు. అందువలన నామాన్య క్షేత్రములు తదితరులకును అనుభూతము లగుచు వచ్చెను. ఈ యితరులకు 'బోవానాకార' మిరాసిబాగు' లని యీతెలుగు మండలములందు సంస్థ యుండెను. కరణికము ప్రధానముగ నియోగులదగుటచేత వీరందఱు నిప్పటికిని 'కరణము' లని నాడెదమనుచున్నారు. 1870 సంవత్సర ప్రాంతముదనుక నిట్లు మాన్య క్షేత్రములు భూమిపైని దుర్భరమయిన పన్ను లేకుండ వీరికి జీవనసౌతువులయి యుండెను. అప్పుడు దొరతనమువారి గ్రామములందు సంప్రకులను పీడిచేసి గ్రామమున కొక్కొక కరణమునే నిలిపి, ఆభూములపైని నూటికి ఆరుపది రెండున్నరకుఁ దక్కువకాకుండ 'నాకరి క్షేత్రులెంటు' అనుకేరీతిపన్ను విధించిరి. ఈ పన్నునే భరింపజాలక, కొన్ని యూళ్ల భూములువిడిచి వెట్టుబడెనని విందుము. అప్పటికి దాదాపు పదిసంవత్సరములకు ముందే గోదావరీ మండల మందు దొరతనమువారి గ్రామముల భూముల గొలిపించి దరము లేస్తోంది ఎకరా కింత యని పన్నుని నియమించియుండిరి. ఇదియే మొదటి రయితు వారి సెటలు మెంటు. ఈ సెటలుమెంటు కిస్తు మీఁద నే, రూపాయి కి పదియశాల చొప్పున నాకరిక్షేత్రులెంటు విధించిరి. భూములకు పన్నువలని భారము లేనపుడే యివి నియోగికుటుంబముల జీవనమునకుఁ జాలి యుండలేదు. పన్ను గూడఁ గట్టుబడ్డపుడు వీరెట్టిదశకు, వచ్చిందో చెప్ప నక్కఱ లేదు. దొరతనమువారి గ్రామములలోని మిరాసిభూములకుఁ గలిగిన యవస్థ పడెండ్ల క్రిందట జమీన్దార్ గ్రామముల భూములకుఁగూడ సంభవించెను. ఇంకను విశేషము భూములపైని పదజాలపన్నే! వీనిమీఁద నూటికి నూఱును ఆభూములపై పన్ను మాజిక యుండును. వీనిమీఁదిది ముప్పదేండ్ల కొకసారి హెచ్చింపఁబడినను హెచ్చింప బడవచ్చును. ఇట్లు ఈ భూములయినను బలుచోట్ల నీ నియోగికుటుంబములనుండి పరాధీన మయినవి.

జీవనసౌతువు లిట్లు రానురాను నశించుచుండెను. పుష్కలద్రవ్యసాధ్య మగుటచే తాకికవిద్య వీరికి దుర్లభమయ్యెను. అలవాటులేమిచేఁ గాయకష్టములమయిన వృత్తులకు వీరు పనికిరావైరి. వీరికిపుడున్న సంపదలు "కోపము, నుబ్బును, గర్వము, నానోపని యునికియును దురభిమానము, నిర్వాసిపారత్వము" ఇవియే: ఈ స్థితికి వచ్చియు, వివేకము తెచ్చుకొనక, హంబితులయి, వివాహాదికార్యములకు వరదక్షిణాదులక్రింద వందలు, నేలు వ్యయపెట్టుచు, మఱితగ నధోగతు లగుచున్నారు.

ఒక్కొక్క వివాహమునకు సర్వస్వమును బోగొట్టుకొని కూటిపేదలయిన కుటుంబముల గొన్నిటిని నే నెఱుంగుదును. దుఃఖిమానము వదలని వారిద్రవ్యము వలని పర్యవసానము చెప్పవలయునా? పదుగురు ఆనునట్లు నెద్దకట్టు మలిచ్చి కూతురి యలంకారములు గూఢముగఁ గుడువ యుంచుచున్నాఁడు దబ్బులేదని యాచింపఁడు. అప్పు పుచ్చుకొని హరించుచున్నాఁడు. నేనఁజేసి జీవము సంపాదించెను. కూటసాక్ష్యమునకు వెళ్లుచున్నాఁడు. తగవరియయి వివాదములఁ దీర్చుడు. కలహములఁ దెంచి యితరులఁ బాడుచేసి ఫలముఁ బొందుచున్నాఁడు.

ఇట్టివారు వెక్కండ్రలో నిండియుండిన నియోగిజాతి నుద్ధరించువారికి మా వందనశీతములు.

నియోగిజనపక్షమున జ్వేతాద్వైత మత స్థాపక కోటి శ్రీకృష్ణ శాస్త్రిగారు కొన్ని సంవత్సరముల నుండి పనిచేయుచు, ఏటకు సభలు చేయుచున్నారు. విహికవిషయమున అభివృద్ధినిమి త్రమయి ఆ సభలవలన కార్యసిద్ధిగాని ప్రయత్నముగాని జరిగినట్లు కనబడెను. ఆనుష్ఠిక విషయము నందును మన వారు అధోపతతు లయియే యున్నాము. ఉపనీతులలో గూడ తన గోత్రము, ప్రవర, యెఱుంగని వారు, సంధ్యావందనము మొదలే రానివారు, తుదకు కేశవనామము లిరువదినాలు గయినను గ్రమముతో నుచ్చరింప లేనివారు, బహు సంఖ్యాకులు గలరు. మంత్ర మంత్రార్థములు తెలిసికొనుట మనవారికి విధిగాదని యెవరందురు? కోటిశ్రీకృష్ణ శాస్త్రిగారి యత్నములు కేవల మందునుగూర్చియే కాక నియోగిశాఖవారికిని బలవద్విరోధమును దెచ్చిపెట్టిన పద్ధతి నియోగముతోను, ఈ పద్ధతి స్థాపకులయిన చిదానంద యతీంద్రుల సమారాధనముతోను, సంబంధించిన దగుటంబట్టి, యీ మఱుక నీ రెండుశాఖల వారికిని గల యంతఃకాలుష్యములు మఱిత పెంచుటకుఁ గారణ మగు నను భయముచేత మన నియోగికోటిలోనే గొప్పవా రనేకులు వీరి యుద్యమములకుఁ బోడుపడ వైరి. రాజమహేంద్రవరమునందు జరిగిన సమావేశమందు, అత్యంత సమీపస్థులయినను, కాకినాడ నియోగులు నామకు లెక్కరను రాలేదు. ఎట్లున్నను, 'భిక్షు కుదిరినంగాని నివృత్తుడు' అను

సామెతచొప్పున, సన్న్యాసులకే ముందు భిక్ష కావలయును. కడుదరిద్రతాదశయం దున్న యీ సంఘమువారు అన్నవస్త్ర సాధనములకు ముందుగఁ గేవల పరమాధ్య సాధనములను గూర్చి యెత్నింపవలసినదని శాస్త్రిగారి యుద్యమ మయినయెడల నది యెప్పటికిని గొనసాగ నేరదు. విత్తకరియైన విద్యార్థుల మూలమున ఈ శాఖవారి క్రేయోభివృద్ధి కవసరమయిన మార్గముల నేర్పఱుచుటయే మనవారికి విధియయి యున్నది.

నియోగుల యుపకారముకొఱ కుద్దేరించి వీరి విద్యావృద్ధికి సాహాయ్యముకయి యువనదేండ్లకు మున్ను కొప్పరపు రామారావు గారు మున్నగు మహానీయులు కొందఱు కొంత మూలధన మేర్పఱిచిరి. దాని ప్రచారముచేయునపుడో? కొన్నియేండ్లకు మున్ను, పోలవరరాజపత్ని, పూర్వపు గారు నియోగి బాలర విద్యావృద్ధికియి కొంత ధనము విష్ణుయంచినట్లు విందుము. కీర్తిశేషులయిన తిమ్మరాజు శివరావు పంతులుగారును అట్లే ధన మేర్పఱుచిరని విందుము. గుంటూరులో గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావుగారి యత్నముచేతను, బొదాచ్యముచేతను ఒక సంఘము రెజిస్టరి కాబడినది. ఇంకను ఏవయిన సంఘము లేర్పడి యున్నను, ఈ శాఖయొక్క పురోభివృద్ధికిఁ జాలి యుండలేదు.

మనవారిలో నిష్పమును గొప్పవారు లేక పోలేదు. గౌరవనీయులయి రాజధానీపాలకులలో నధానన మలంకరించిన వారు ఉన్నత న్యాయసభలో న్యాయవాదులు, రాజకీయ విరుదవిరాజతులు, మండలాధీశ్వరులు, భూస్వాములు, ధనస్వాములు, పండితులు, గూడఁ గొందఱు కలరు. వీరందఱును జేరి మూలధన మేర్పఱిచి, నియోగిబాలరకు ఇప్పటి కాలానుసారముగ నవలంబింపఁ దగిన వృత్తులను, అందుకుఁ గావలసిన కళలను, అవి నేరుపదగిన మార్గములను, ఏర్పఱుచి, యీ శాఖ యభివృద్ధి నెందు మార్గము నిశ్చయింపవలెను. అట్టిసమయము త్వరలో సమకూడుగాక యని నుప్రసన్నుని భగవంతునిఁ బ్రార్థించుచున్నాను.

అభినవ భీమ సేనుడగు
ప్రా॥ రామమూర్తి నాయడు గారు
త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యున్నత దేహబల ప్రాధిమ్యము ప్రదర్శించెదరు.

కావలి	కాకినాడ
బంగోలు	పిఠాపురము
బాపట్ల	తుని
గుంటూరు	ఎలమంచి
బెజవాడ	అనకాపల్లి
ఏలూరు	విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం	విజయనగరము

690 నోటీసు.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో 1916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల మొదలు 1917 వ సంవత్సరము జనవరి నెల వరకు రాబడిన బంగారు వగైరా వస్తువులు ఈ దిగువ కనిన వాటిని 1917 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 26-వ తేది వగలు 1! ఘంటలకు తిరుపతి దేవస్థానము ఖజానావద్ద ఏలం వేయుదురు. ఏలంలో సవాలు చేయగోరువారు దేవస్థానము కచ్చేరిలో ముందాడిగా రూ 100 లు ధరావతు కట్టి సవాలు చేయవలసినది.

సుమారు మొత్తము,

1. బంగారు ధరావతు 80 తులాలకుంతున	1858 తులాల
2. బంగారు నాణ్యములు వక లాటు	11 రకములు
3. వెండి ధరావతు 1000 తులాల	రు. 12,080
4. వెండి నాణ్యములు వక లాటుగా రకములు	...
5. హాలి రూపాయలు	21427
6. తేగడ రూపాయలు ధరావతు రు. 1000 లు వంతున	9951
7. తేగడవైసాలు వక లాటుగా	రు. 741
8. తాంబం (వకలాటుగా)	శేర్లు 1236
9. వస్త్రాలు వగైరాలు	...
10. కర్పూరం జినిగి వగైరాలు	...
11. రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా	...

శ్రీ మహంతు ప్రయాగదాసుజీ వారు,
విచారణకర్తలు

ప్రసిద్ధిపొందినకలము చె౯కధర

స్పెన్సరు కంపెనివారి

'మర్క్-స్టయిలు'

ఫాంటెను వేనా

రు 2-8-0

మాత్రమే

రు 2-8-0

మాత్రమే

ధరమాత్రమే స్వల్పముగాని
ఉపయోగమున ఘనమయినది.

ప్రపంచములో ఫాంటెను వేనాలు చేయువారి
లో గొప్పకంపెని వారివలన ఈకలము మాకొరకు
ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినది.

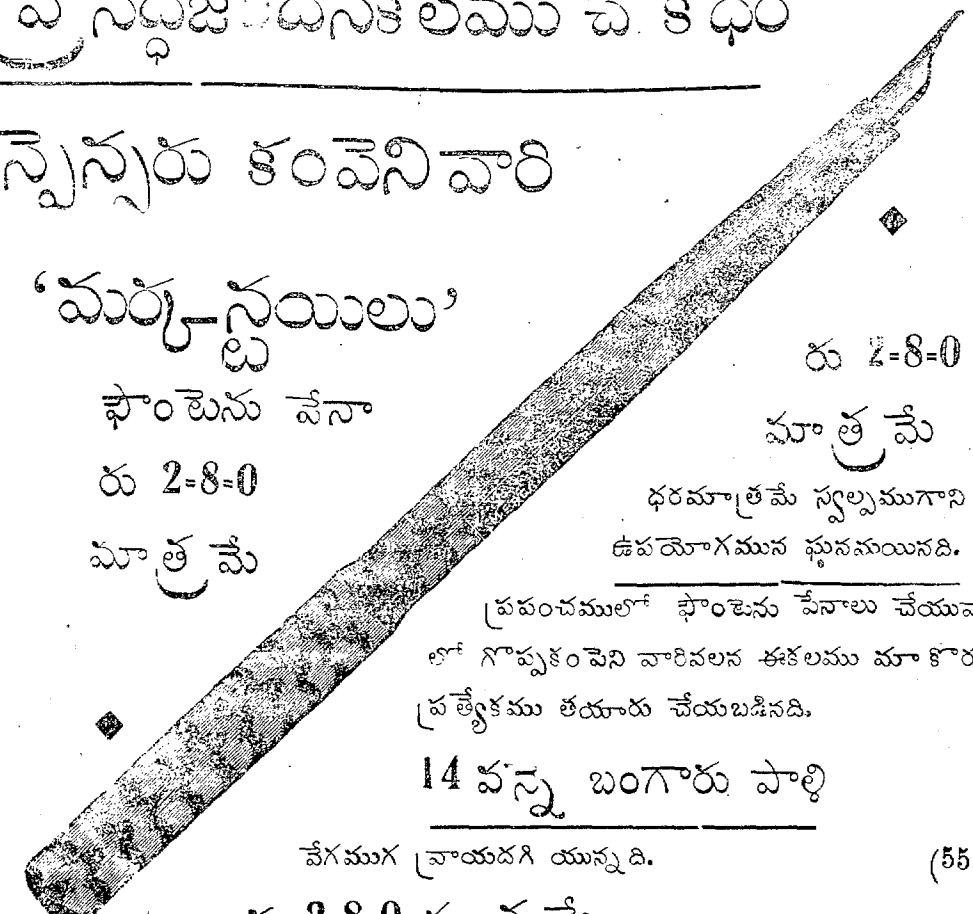
14 వన్న బంగారు పాళి

వేగముగ వ్రాయదగి యున్నది.

(555)

రు 2-8-0 మాత్రమే

స్పెన్సరు కంపెని లిమిటెడ్, మదరాసు.

పల్లెపట్టణ వైద్యాలయము.

ఒక నాలుకొట్టు శిల్ప వితరణము.

ఇటీవల పల్లెపట్టణము నెలకొల్పిన వైద్యాలయము నాలుకొట్టు శిల్ప వితరణమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. పల్లెపట్టణ తాలూకాకు ముఖ్యపట్టణము, కాశ్యోటివర సంస్థానభాగము. ఆ ప్రాంతమునందు వైద్యాలయములేని వెలితిని, చిత్తూరు జిల్లాబోర్డువారు, తీర్చినెంచిరి. కాని, యుద్ధమునకు భావ మేర్పడి, వారి సంకల్పమునకు ప్రతిబంధకము కలిగినది. అట్టి సందర్భమున ధర్మాత్ముడగు పి. ఎం. ఏ. ముత్తయ్య శిల్పిగారు జిల్లాబోర్డువారితో నేకీభవించి, వైద్యాలయమున కయిదు సంవత్సరముల కగు కర్చుకొని 7200 రూపాయలను ఖరిదుటకు సంసిద్ధులైరి. ఆ వైద్యశాల ప్రారంభోత్సవము 11-వ తేదీన జరిగినది. ప్రారంభోత్సవమునకు చిత్తూరు జిల్లా స్వస్థు, వోల్కంపురము జిల్లా మునగులు, తిరుత్తణి డివిజన్ డిప్టీ కమిషనరు, ఎస్టేటు గార్డియను, జిల్లాబోర్డు మెంబర్లు, స్టేషన్ ముగ్గురు నుద్యోగులు వచ్చియుండిరి. హరిహర నాథ్ కారోనేషను ఉచిత పాఠశాల బహిష్కరణమునందు నిర్మితమైన పందిరియందు సభగూడినది. సభకు స్వస్థుగారు ఆధిపత్యము వహించిరి.

సభాధ్యక్షులు సభ్యులకు విస్మయానందజనక మగునట్లు పదునెనిమిదవ శతాబ్దమున నీపురము వైద్యశాలముగ నుండెననియు, 1781, 1782 వ అబ్దులుల్లా సరైర్ కుట్ షు స్థాన బ్రిటిష్ సేనాని తురుష్కల నిచట నోడించె ననియు, నిట్టి పవిత్రతే.తమున శిల్పిగారు వైద్యశాలను నెలకొల్పి ప్రశంసాన్యుతైరనియు నిందులకు తగు ప్రదేశమనియు నుపన్యసించి, 9 గంటలకు సరికి కర్రఘోష స్వస్థిఘోషములు చెలంగి వైద్యాలయకవాటమును తెరచి మనోహరమగు సభావేదికను సమీపించిరి. ఒకటి రెండు నిమిషములలో సభ్యులు శతసంఖ్యాయందు ప్రేక్షకులు పది ఏబదిసంఖ్యాయందు బొందుపడక సభాపంతుపము క్రిక్కిరిసినది. పోలీస్ సబ్ డివిజన్ స్పెక్టర్ వారి కార్యవైపునను సభాధ్యక్షులందు నిశ్చయము కాపురించెను. తదనంతర ముపన్యాసకులకు నెడమిచ్చిరి. పి. నరసింహాచార్యులవారు, కె. శ్రీనివాస రామనాథాచార్యులవారు, చూడభాషయందు పన్యసించిరి. ఆ కైలాససుందర శర్మగారు దేశభాషయందు పన్యసించిరి. దేశభాషయందు పన్యసించినపుడు ప్రేక్షకుల ముఖవికాసమును నిష్పాత్తికదృష్టితో కనుగొనిన మహనీయులకు హిందూదేశము భాషాప్రముక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపబడి రాజ్యాంగ వ్యవహారము లన్నియు దేశభాషలలో జరిగినగాని దేశీయులభివృద్ధికి కారని తోచక పోదు.

శిల్పిగారి యాదిరాశము ప్రజాసమూహమునకు బహు పని తోచినను వారి దానధర్మ పరోపకార శివకైంకర్య మహిమ విశేషములను మనసుకు దెచ్చుకొనినపుడు వారికిది సామాన్యమే యనియు, ప్రకృతము 5 వ తరగతి వరకు గరపబడు ఉచితపాఠశాలను మూడవ తరగతి వరకు వృద్ధిచేయవలెననియు, శివాలయ జ్ఞాన్ధరణ కైంకర్యము నెత్తుకొనవలెననియు తమ తాలూకా కచ్చేరీ కట్టడముతోపాటు వైద్యశాల భవనమును నిర్మించి తమకీర్తిని శిలాస్థగితము గావించవలెననియు నెక్కువ పన్నుతో బాధపడుతుల బీదస్థితిని పరిశీలించి కాపాడవలెననియు నీయుదారము ల్లికి పరాత్పరుడు సకలైశ్వర్యముల నొడగూర్చుగాక యనియు ఉపన్యాసకు లుపన్యసించుచుండ ఎ.పి.మి.మ.క.టర్కబుల్ దొరగారు విచ్చేసి యాసను తెలుసుమదామకంత్తులైరి. గ్రామపారిశుధ్యమునకు గవర్నమెంటు సాయ మేమాత్రమును ప్రాప్తించనందున శ్రీకృష్ణరంజన సమాజమువారు ప్రకృతము రీతిగూర్చుం కార్యములను మాత్రము శక్తికొలది నెరవేర్చుచున్నారనియు జిల్లాబోర్డువారు నగరికి పోవుబాటయును యీచంద్రాడి గ్రామమునకు బోవుబండి దోవయును గ్రామశాసులు ఏటికిపోవు దారియును యిప్పటి స్థితిబట్టి మిక్కిలి బాగుచేయవలసి యున్నదనియు యీచంద్రాడి వెలివావలో రెండవ బావి త్రవ్వ కావలసియున్నదియు నుపన్యసించి వివిధ పాపములను మిత్రవంధులికి మహావిజయము సంప్రాప్తమై శ్రీమన్నేరీ మహారాజ్యమును డగ్గ శ్రీ పంచమబాద్లి రాజరాజేంద్రుని యాజ్ఞానక్రమ అచంద్రార్కస్థాయిగ నెగడుమగాక యని పరాత్పరుని ప్రార్థించుటతో సభాకార్యము సమాప్తమైందినది. 10 గంటలకు సరికి అధ్యక్షులు టర్కబుల్ దొరగారు ను మోటారు నెక్కి పశ్చిమపవనమందమర్చియుందు పటపటమునకు దిగిపోయిరి. శిల్పిగారు సభ్యులతోడను సాధ్యుని

స్థానిక వార్తలు

మైలపూరు సంగీత సభ:—ఈ నెల 25 తేదీ సాయంత్రం 4.15 గంటలకు శ్రీమతి సి. సురస్వతి బాయి “క్రాంతి మాన సంరక్షణము” హరికథను గోపాలనాయక్ పాఠశాలలో చెప్పెను.

మాణిమను మెయిలు:—మాణిమను తపాలు మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో మార్చి 1 వ తేదీ సాయంకాలము 5-25 గంటలకు కట్టివేయబడును. ఈ తపాలు “కెలోవా” అను స్త్రీమధునందు కొలంబో మార్గముగా పంపబడును.

యుద్ధానంతర సంస్కరణములు:—మార్చి 13 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో డివాక్ బహదూర్ పి. కేశవశర్మ గారి యధ్యక్షత క్రింద చెన్నపురి పౌరులసభ జరుగును. యుద్ధానంతర సంస్కరణములనుగూర్చి యోచించెదరు.

గ్రంథస్థికారము:—1 సా. 2 శాస్త్రసంగ్రహ వస్తు పాఠములు 3 హిందూగృహ వైద్యము 4 రాజ్యహేం ద్రపురచరిత్ర సంప్రదాయము 5 బ్రహ్మపురాణ ఆగస్త్యకూటులు. 7 నుకన్య 8 అకాశవలు. ఈ గ్రంథములను కృతజ్ఞతతోనందుకుంటిమి. సాధ్యమగునంత ధ్వజలో నభిప్రాయము ప్రకటింపబడును.

రంగూను మెయిలు స్త్రీమధు:—రంగూను మెయిలు స్త్రీమధు ఇదివరకు ప్రకటింపబడినట్లు 23 వ తేదీనాడుగాక 24 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపురినుండి బయలుదేరును. రిజిస్టరు చేయబడిన బుగీలు, ఉత్తరములు నాటి మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలవఱకును, రిజిస్టరు చేయబడనవి 1 గంటవఱకును జనరలు పోస్టాఫీసులో సంగీకరింపబడును.

8 వ ఆయుర్వేద మహాసభ:—ఈ నెల 24 వ తేదీ నాడు పూనాలో జరుగు 8 వ ఆయుర్వేదమహాసభ ప్రదర్శనపు ప్రారంభోత్సవమునకు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు అధ్యక్షత వహించుట కాహ్వానింపబడిరి. గోపాలాచార్యులుగారు ప్రదర్శనమును దెలుసుటకు నిన్నటి సాయంకాలము పూనాకు వెళ్లిరి. చెన్నపురి రాజధాని ప్రతినిధులందఱును అక్కడికి వెళ్ళెదరు.

దక్షిణభారత వైశ్యసంఘము:—ఈసంఘము వారి తరపున, మద్రాసు కోపు వెంకటాచలయ్యునిపేర్చి హజారము సొధమున, ఈ నెల 25 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు, “క్రాంతి మద్రాసు సిటి మున్సిపల్ బిల్లు” గురించి చర్చించుటకై డివిజను రేటు పేయ్యునసభ జరుగును. చల్లా గురుస్వామిశెట్టి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ఉపన్యసించెదరు. నూరిశెట్టి సుబ్బయ్యశెట్టిగారు (అటర్ని జిల్లా) అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించెదరు.

నా తండ్రిసాత్రు నాది:—నిన్న ఎగ్మూరు పోలీసు కోర్టులో 14 వత్సరముల బాలునిమీద కొన్ని పెండి ఆధరణములను బంధారును తప్పించిండులకు కేసు చేయబడెను. ఆ బాలుడు తన తండ్రి యాస్తియంతయు తనదనియు తన కిచ్చినచిన్నటల నాయాస్తి సుమయోగింతుననియు జెప్పెను. ఈ బాలుడు బంగనపల్లిలో తన తండ్రి సామును తప్పించి చెన్నపురికి వచ్చెను. 14 తేదీన పెంబూరులో, వ్యాసరవాడి పోలీసుస్టేషన్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సర్గార్ హుసేన్ బాలుని అనుమానముతో పట్టుకొనెను. తర్వాత విచారించగా నీ బాలుడు తనతండ్రి గృహమువద్ద ఒక క్రిందటి పక్షమునుండి తడవి తెలిసెను. విచారివృత్తికై ఆధరణములను అమ్మ నెంచి తెచ్చితినిని ఆ బాలుడుచెప్పెను. అతని తండ్రి వానిని మంచిమానమునకు తెచ్చెదనని చెప్పినందున ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగా రాబాలుని మందలించినదని వెల్లడి.

తముగ విడిదికి నేరేంద్రి. వగులు 11 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవఱకు నిధిరామును లేక బ్రాహ్మణాది వ్యక్తులందరికిని అన్నదాన మొనరింపబడినది. తమ నిష్కంఠులకు ఒక నెల దీర్ఘము నభివేషముగ శిల్పిగా రిప్పించిరి. హరిహరరాధులకు ఆభిషేకండు లానెర్పరి. రాత్రి హరికథా కౌటేషముతో కార్యక్రమము శాశ్వతకీర్తిని గడించినది. ఒక శిల్పిభవనము.

కారాగృహవాసానక్తురాలు:—రాజమృగము నాయము గల నిమ్మజాతి యువతి ఐదేహపునుగోడలో తాను వసించు గృహమునందుండు రాఘవశిల్పి అనువాని గుడ్డలను తప్పించి వరియొక శ్రీకి విక్రయించెను. ఈ శ్రీమూలమున రాజమృగ పట్టుకడెను. ఇదివఱలో వైద్యులకు లీమె కేసు నొంది చాలపర్యాయములు కారాగృహము నందుండుచుండెను. ఈయనకు మరల ఎగ్మూరు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు 18 నెలల కఠినకేసు విధించిరి.

మోటారు బుడి నడపువానికి శిక్ష:—మోటారుబండి నడపు తెలుసుదనువా డొకడు బండికి దీపములు పెట్టనందుకై శిక్షింపబడెను. నెరవ్వును మొన్నటిదినము మాంటుగోడలో దీపములేక తన బండి నిలువజెట్టియుండెను. పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు దీపములు పెట్టువని వానితో చెప్ప నతడశ్రద్ధతో మారకుండెను. ఎగ్మూరు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగా రాతనికి 10 రూపాయల జూర్మానా విధించి వానిలై సెస్సును రెండువారములవరకు కొట్టివేసిరి.

ఆంగ్ల మెయిలు స్త్రీమధు:—ఆంగ్ల మెయిలు స్త్రీమధులో చేర్చబడుటకు తపాలును బంగీలును ఫిబ్రవరి 21, 25 వ తేదీల నాడు ముఖల చెన్నపురినుండి పంపబడును. 25 వ తేదీ నాడు రిజిస్టరు చేయబడిన వే పంపబడును. బొంబాయి టపా తీయు కాలమునందే ఆంగ్ల మెయిలు టపాలును తీయవలెను అదివారమునాడు పంపబడు టపాలు ఆలస్యముగా బొంబాయి చేరియెడల మెయిలు స్త్రీమధులో పంపబడక పోవచ్చును. మొదటి టపాలు చెన్నపురినుండి 23 వ తేదీన పంపబడును.

చేరవేయ నేనా నానరము.

పత్రికాభిప్రాయములు

స్టేటును పత్రిక

ఈ క్రొత్తకాస నానరము కనబడెను. ఈ సెప్టిము కంపెనీలను నిర్దేశించి సాయుధముల నొనరించుటకు కనీసము రి నెలలు పట్టును. అప్పటికి పశ్చిమరంగమున పోరు చాల సంకలముగ నుండును. సుయమునకు చేరజాలని చిన్న సేనను స్వదేశమునకు పంపుటకు గారు నిర్బుధ. శాసన మొనరించుట వాణిజ్యమున కనవరముగ నధ్యంతరము కలిగించుట యగును. ఈ దేశమున పాశ్చాత్యులు వాణిజ్య కార్యనిర్వహణమునకు చాలింతయంది మాత్రమే కలరు. పనివాండ్రు నిలువలేదు. స్వచ్ఛంద విధానమే చాలియుండగ నిష్పదవిధానము నేర్పరుమిటవలన తగినంత ఫలితము లేకపోవుటయు వ్యాపారమునకు ఖంగు కలుగుటయు తలపడినను.

ఇంగ్లీషును పత్రిక.

ఈశాసనము సమయానుకూలము. రాజనీతి సూచకము. అపశాసనమున నీశాసనము భారతీయులకు కొద్దిపాటి ప్రైవేట్ వైనన చేయుట కవకాశము కలిగించినది.

ఇండియా డెయిలీ తెలిగ్రాఫు పత్రిక.

ఇటీవల రాజప్రతినిధిగారు నూచించిన విధానమున నే నేనాధిపతిగా శాసనముగూర్చి వివరించుచు నుండిరి. ఇది ఆచరణ సాధ్యమగు శాసనము. దీనివలన చాల చిక్కులు కలుగవలసి వలువును తలచిరి. రాజప్రతినిధి నేనాధిపతిగా యుపన్యాసములు సందేశముల నన్నిటిని బాపినవి.

పయనిరుపత్రిక.

శాసనసభ్యులు పాశ్చాత్యులును, భారతీయులును, గూడ సంగీకరించిరి. రాజప్రతినిధిగారు పంగ్రహము గ నడిపినను నిర్ధారణముగ తెలిపిరి.

లీడరుపత్రిక.

బాలినిబుట్టి నిష్కంధమేర్పడుట భారతీయులకు సంత్పత్తికరము. కాబాలదు.

వార్తెన్నపుడైదు నాక మందుగనికి తగులుటవలనకోలోపల యంత్రములు ప్రేలుటవలననో మునిగియుండునని సంహేయ దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

అఖిల భారతాయుర్వేద మహాసభ పూనా పురమునందు ఈ నెల 25 వ తేదీ ఆదివారము నాడు కొట్టు ముగిసిన రాజా నర్ రెవెన్యూగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. 800 మంది పాఠినులు వచ్చెదరు.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

జయపూరు దుర్గము

ఒక సంత్రమును తెలుపుట.

21 వ తేదీ సాయంత్రమున గవర్నరుగారు జయపూరు నందలి మార్పు సత్రమును తెలుచిరి. దీనిని మహారాజుగారు తమ గురువును ప్రాణహితుడు నగు డాక్టరు మార్పుగారి చేతికి కట్టించిరి.

మహారాజుగారు ప్రారంభమున సజన్యమైనందున తమకును డాక్టరు మార్పుగారికినిగల సంబంధమును వివరించి డాక్టరుగారు తమెట్లు ప్రత్యేక వాత్సల్యముతో జూచుచుండినో తెలిపి వారి జ్ఞాపకార్థము ఈ సత్రమును గట్టిదిలిపిన నుడిపిరి. సత్రమునకు 1908 వ సంవత్సరము ఆర్. హెచ్. కామెల్ ఐ. సి ఎస్ గారు పునాదిరాయి వేసిరి. దీనినిపుడు గవర్నరుగారు తెలుచుట తమ సంస్థానమున తమముగ గౌరవించుటయే యని మహారాజుగారు రినిరి.

గవర్నరుగారు సత్రమును తెలుచుచు స్వల్పసన్యాసము గావించి మహారాజుగారు తమకు డాక్టరు మార్పుగారి యందుగల పితృవాత్సల్యమును, గురుభావమును వ్యక్తపరచుచు ఈ సత్రమును నిర్మించినందున దీనిని తెలుచునంతటి భాగ్యము గలిగినందులకు తమకుమిత సంతోషము కలిగినదనియు చెప్పి డాక్టరు మార్పుగారిచే మహారాజుగారికి గల భక్తిని గొనియాడిరి.

గవర్నరుగారు దుపసన్యసించినతెనుక మహారాజుగారు గవర్నరుగారికి వెండి తాళపుచెవి వొసంగిరి. గవర్నరుగారు గారితాళముతో సత్రములనుపును వెలుచిరి. సత్రములో పల కాకమూలదులును, ఖనిజవదార్థములును, జయపూరు సంస్థానములోని కొన్ని వస్తుజంతువులు నుండెను. 90 విధముల భాగ్యములును, 48 విధముల కాయభాగ్యములును, కొన్ని వంట సామానులును, పూర్వపు ఆయుధములును, రాక్షసు, వ్యాకసానుక పరికరములును, ప్రదర్శింపబడెను. ప్రదర్శనములను దర్శించినతెనుక గవర్నరుగారు సమీపవారముగా మోటురు బండిపై పురమును జూచిరి.

నాటిరాత్రి అతిథిమండపమునందు మహారాజుగారు గవర్నరుగారికి విందువేసిరి. చెన్నపురిలోని దివ్యాంజలిను కం వెసివారు ఈవిందు నేర్పజుచుటకు ప్రత్యేకముగా చెన్నపురి నుండి రావించుటయే. జయపూరు బ్యాంకు వాయింపుబడెను. చక్రవర్తిగారి ఆయురారోగ్యములను విజయముజూపను ఆర్యులకు ఉపన్యాసమును జెప్పవలయునని మహారాజుగారు గవర్నరుగారిని ప్రార్థించి గవర్నరుగారి నుద్దించి వెంటలందు ప్రభేషి రానందులకు చింతించిరి.

గవర్నరుగారి ఆయురారోగ్యములను గోరుచు మహారాజుగారు గవర్నరుగారు తమసంస్థానమును సందర్శించు నాడయినకు సంతసించి సభ్యులనభినందించిరి.

గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మహారాజుగారు చెన్నపురి రాజులకుండుటకు కారణములను వివరించి ఈయభ్యంతరములకు చింతించి మహారాజుగారిని సత్కరించిరి.

జగదీశ చంద్రబోసు

డాక్టరు జగదీశ చంద్రబోసు గారికి నర్ అను బిరుదాంకితము విచ్చినందునకయి ప్రభుత్వము వారిని ఆమృతబజారుపత్రిక అభినందించుచు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— విద్యాంసులను పూర్వము హిందూరాజులతృణముగ నాదరించువారు. విక్రమాదిత్యుని ఆధీనమున నవరత్నములని పిలువబడినవహా విద్యాంసులుండెడివారు. ఆ విధముగ నే నిప్పుడును రాచకూటుములను జగదీశునివంటి విద్యాంసు లలంకరించుట యుత్తమము. ఈ ప్రకృతి కామ్రజ్ఞుడు భవము నానించ లేదు. గౌరవములను కోరలేదు. కామ్రజ్ఞుడు కాస్త్రాభివృద్ధి కోరికయు చిన్నప్పటి నుండియు నభ్యసించుచున్నాడు. ఆయనకు భవము మీదకోరి కయన్న యెడల శన తరితోధనా కల్పనములను రిజప్టరీచేయించినచో లక్షలకు లక్షల భవమును కూర్చువాడు. కాని విద్యాదానములోకమునచిత్తమును వ్యర్థతిరూర రిజప్టరీచేయించలేదు. తనవరికోధనా ఫలములను లోకమునకు వితరముగ వదిలివేసి నాడు. ఆయన కట్టబోవుచున్న ప్రకృతికాస్త్రాలయమునకయి తమకున్న స్వల్పపుట కూడాయము వైసంగబోవుచున్నాడు. ఈయాలము హిందూదేశము ప్రపంచమునకు ప్రకృతి కామ్రజ్ఞుని సాధికృతియి యొసంగుకానుకయయి యున్నది. అదిగోడు విద్యాగోళోకముచే సారాధింప బడుచున్నాడు. తనతోడి తోయిపోదురులే గౌరవించబడుచున్నాడు. ఈ ప్రకృతికాస్త్రమునారోగ్యముల నిచ్చి చిరకాలము మనమనోభువి.

26వ కృష్ణామండల సభలు

26 వ కృష్ణామండల సభ కార్యస్థానము జగ్గయ్యపేట నుండి కొండపల్లి శ్రీరామచంద్ర రావు పేరూరి విశ్వనాథం, చారుగుండ్ల వేంకటరంగయ్య గారి సత్కారాచార్యులుగా మారు వ్రాయుచున్నారు:—

26 వ కృష్ణామండల రాజకీయ సంస్కరణసభలు జగ్గయ్యపేటలో ఏప్రిలు, 7, 8, 9, తేదీలను జరుగును. గ్రంథాలయసభను గూడ జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. జగ్గయ్యపేట సుప్రసిద్ధమయినపురాతనపట్టణము. శ్రీముత్త్యల సంస్థానాధీశుల వంశపావనుడును మున్న భోజ కృష్ణదేవ రాయలంతో సారస్వత శిల్పకళలపాలిటి కల్పతరువై ఆంధ్ర మండలమునకు కీర్తితెచ్చిన శ్రీరాజా కాశీరెడ్డి వేంకటాద్రినాయని వారల జనకుడుగు జగ్గయ్యయొక్క కీర్తిని దిగంతముల చాటు సృరణవిచ్చుచుగ జగ్గయ్యపేట వన్నె కెక్కినది. తెజవాడనుండి నయజారయిల్లెమీద 8 గంటల ప్రయాణముగ నున్న భోనకల్లుకు 18 మయిళ్ల దూరములో నున్నది. భోనకల్లునుండి జగ్గయ్యపేటకు రోడ్డు కలదు. జట్కూలు కూడ లభించును. ఉదయము 4 గంటలకు, సాయంత్రము 8 గంటలకు, దెజవాడనుండి భోనకల్లుకు రయిలుబండ్లు బయలుదేరును. ఏప్రిలు 6 వ తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు బయలుదేరును బండిమీదనే ప్రతినిధులు భోనకల్లుకు దయచేయ ప్రార్థితులు. ప్రతినిధులకు భోనకల్లు పైనువదల రాత్రిభోజన వసతులు ఏర్పాటు చేయబడును. భోజనానంతరం బయలుదేరనచో 7 వ తేదీ యుదయాత్మ్యమే ప్రతినిధులు జగ్గయ్యపేటకు చేరుదురు. 7 వ తేదీ యుదయం 8 గంటల కిసభ ప్రారంభమగును. కాన తప్పక యానియమమును అనుసరించెడి సభ్యులు దయచేయ ప్రార్థితులు. సాధ్యమైనంతవరకు మార్చి నెల 15 వ తేదీ పూర్వమే జిల్లాతాలూకా గ్రామసంఘముల ప్రతినిధుల నెన్నుకొని వారిపేర్లు కార్యదర్శులకు పంపగోరుచున్నాము. చిత్తు శ్రీరామములు త్వరలో ప్రయరింపబడును. జిల్లాపాస్త్ర్యులందఱు సభకు నత్యుత్సాహముతో దయచేసి సభను జయప్రదము చేయప్రార్థితులు.

శ్రీమనగాల రాజాగారి దివానుగారును, సుప్రసిద్ధులు నగు; కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు ఎం. ఏ. గారు 26 వ కృష్ణామండల రాజకీయ సభాహాససంఘమునకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పేరూరి విశ్వనాథం, చారుగుండ్ల వేంకటరంగయ్య; గారి సత్కారాచార్యులు, కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావుగారు కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులును సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు నగు చింతలపాటి వేంకటసరసింహారాజుగారు రాజకీయసభాధ్యక్షులను వహించదయతో సంగీకరించి రని తెలుపుట కెంతయు సంతసిల్లుచున్నాము.

కొమర్రాజు లక్ష్మణరావుగారు సంఘసంస్కరణ హాహాస సంఘమున కధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారును, కొండపల్లిశ్రీరామచంద్రరావుగారును, కార్యదర్శులుగా నియమింపబడిరి.

ఈ సభాహాస సంఘమునకు అయ్యదేవర కాశీశ్వర రావుగారు కధ్యక్షులుగను; పేరూరి విశ్వనాథం, చారుగుండ్ల వేంకటరంగయ్య, గారి సత్కారాచార్యులు, కొండపల్లి రామచంద్రరావు గారు, కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

(6)

ఇరగవరమునందు కలరా.

అధికారుల యుపేక్షా భావము.

కృష్ణాజిల్లా తణుకుతాలూకా, ఇరగవరమునందు రెండు మాసముల క్రిందట కలరా ప్రారంభమై ప్రకృతము పదిపాను దినములనుండి ప్రబలమై పదిదినములందు సమాన 40 మంది వరకును చనిపోయిరి. గ్రామము నందు నీటి వసలి గాని వైద్య సదుపాయము గాని లేదు. కలరా వల, మృతిచెందిన వారి శవములను దహనము చేయుటకు కలప దొరకక, బండ్లమీద వేసికొని పోయి దుద్ర భూమియందు పాతి పెట్టుచున్నారు. ప్రజల భయముచే తల్లడిల్లిపోవుచున్నారు. గ్రామమునుండి సాలకు 45 వేల రూప్యములు శిష్టు చెల్లును. కాని గ్రామస్థులు విపదకాలో నున్నప్పుడు ఉద్యోగ లేవరును వచ్చి సాహాయ్యము చేసి యుండలేదు. తణుకు తహశీలుదారు గ్రామమునకునే జూడలేదు. ఇంత వరకును వైద్యాధికారులు మందు లేకోగిని యిచ్చి యుండలేదు. వైద్యులెవరును రాలేదు. నూతులలో కలుపుటకు మూత్రమీరుధ్యను కొంతమందుపంపిరి. 20 వ తేదీని చాలమందికి కలరా తగిలినది. కొందరు చనిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. ఇట్టి విపదకాలోనున్న మామందు ఉద్యోగులు కరుణించి మాకు తగిన వైద్య సాహాయ్యముచేసి ప్రాణములను సాపాడి పుణ్యము కట్టుకొనుటకు ప్రార్థితులు—గ్రామవాసి.

నరసాపుర తాలూకాభివృద్ధిసంఘము.

తాలూకాభివృద్ధిసంఘము అధ్యక్షులు. ఆంబాదఖానా జయరామరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఇదివరలో ఈసంఘమువారిచే జరుపబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పురీక్షలలో తేరిన విద్యార్థినుల యువయోగమును గూర్చియు, ఈపరీక్షలలో తేరిన తదంతర ఉపాధ్యాయులకు గా నుండగోరు నారీపణుల యువయోగమును గూర్చియు ప్రస్తుతము ఉత్తరమండల బాలికాపాఠశాలలకు పరీక్షాధికారి గానున్న శ్రీమతి ఎమ్. ఏ. శ్రీనివాసా బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు 28 వ తేదీని నరసాపుర తాలూకాభివృద్ధి సంఘకార్యదర్శిగారికి వ్రాసియున్న అంశములను ఇందు పొందుపరచుచున్నాము.

జూలై నెలలో దొరతనమువారి శ్రీబోధనాధ్యసన పాఠశాలలకు బాలికాపాఠశాలలో మహాభాగ్యమునగా నుండగోరు నారీపణులలో కొందరిని బోధనాభ్యాసము నిమిత్తము తీసికొనెదరు. ఆపాఠశాలలో మాసంఘపరీక్షల యందు తేరినవారికి హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ కాఖయంజై నను లోయర్ ఎలిమెంటరీ కాఖయంజై నను చేరుటకు ఉత్తేజమున్నయెడల మాసంఘాధ్యక్షులవార్తార్ యైనను కార్యదర్శిగారివార్తార్ యైనను దొరభాస్కరులను వారికి పంపించినచో అంగీకరించెదరు. అట్లు దరఖాస్తుచేయువారు సాధ్యమైనంత వరకు 25 సంవత్సరములకు లోపు వయస్సుగలవాలై యుండవలెను. మరియు చేర్చుకొనుటకు పూర్వము వారు ఏర్పాటు గావించు ఆయాపరీక్షలకు తగిన ఎన్నికపరీక్షలయందు తేరినవారిచే చేర్చుకొనెదరు. కాబట్టి అట్లు చేర నభిలాగలవారు తమ దరఖాస్తులను మా కార్యస్థానమునకు ఈ ఘాన్వి 20 తేదీ లోపుగా చేసినట్లు పంపించుకొనవలెను.

11 వ గోదావరి మండలసభ.

ఆహాససంఘకార్యదర్శి వాడ్రెపు రామమూర్తిగారిట్లు అమలాపురమునుండి వ్రాయుచున్నాడు.— మండలసభకును ఆహాససంఘమునకును, అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుటకును, ఆయవ్యయపట్టికను సిద్ధపఱచి కార్యనిర్వాహక సంఘములనేర్పాటు చేయుటకును, ఆహాససంఘ కార్యక్రమమును నిర్వహించు నిబంధనల నిర్ణయించుటకును, మండలసభా నిర్వహణమునకుం దగిన తాకిళ్లు నిర్ణయించుటకును, మండలసభతో పాటు జరుపబడనుండు సాంఘిక, ఆహార, భాండాగార సభలకు సన్నాససంఘములను, అధ్యక్షులను ఎన్నుకొనుటకును, 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నము అమలాపురమున కార్యదర్శివాడ్రెపు రామమూర్తిగారి గృహంబున మండలసభాహాససంఘ సభ జరుపబడును. కాన తత్పరితు సంఘసభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు. పది రూపాయలకు తక్కువగాని చందానిచ్చిన వారందరూ హాససంఘసభ్యులుగ బరిగిజేరింపబడుదురు.

ప్రకటన. (699)

రమారమి వాబుగుమాసముల క్రిందట మాతృడిగారగు మావనగుడి వాలసుబ్బయ్య, ఏలూరు రేంజి సబ్ ఆసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టర్ కోట నూర్యనారాయణ, గుడికుంట సుబ్బారాయుడు, నల్లగొండ కృష్ణమూర్తి, అయ్యగారి శరభయ్యగార్ల సమక్షమున నాకు నిశ్చయించి ప్రధానాది వివాహ ప్రకరణయందలి మొదటిభాగమును సమర్పకముగ జరుపబడిన ఏలూరు కాపురమ్మలగు బొమ్మిరెడ్డిపల్లె వేంకట్రాయయ్యగారి కొమార్తెయగు “కాంతి” అను బాలికనిపుడు మరియొకరికిచ్చి వివాహము చేయ లోలోపల ప్రయత్నించుచున్నట్లొక వార్త వినుచున్నాను.

సదరు వేంకట్రాయయ్యగారితో వియ్యమందలందు వారికి, వేంకట్రాయయ్యగారికిని, ఉత్తరోత్తర నాచే జరుపబడు క్రమచగ్గకు బొమ్మిలు కాలసియుండునని ఇందు మూలముగా హెచ్చరించుచున్నాను.

ఆర్. వేంకటరావు, బి. ఎ.

టీనర్, హైస్కూల్, ఏలూరు.

మదరాసు నస్యము (700)

మేలైన బందరాకుతో తయారు చేయబడ్డది.
ఒకపాండు లేక 18 పలములు రు 1 0 0
ఒకసీరు లేక 8 పలములు ,, 0 12 0
ఒకపీత లేక 40 పలములు ,, 8 0 0

ఎస్. డిల్ సిలి అండ్ కో, మదరాసు. ఈ.
S. Woolseley & Co, MADRAS. E.

సామాజ్య శాసనసభ.

నిన్నటి తరువాయి.

మొదటి సభ్యులను ప్రతినిధులుగా నియమించుకొని ప్రజల యుద్ధము కొరకు మునుపటి నుండి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడిన వారిని నియమించి, హిందూ దేశపు సేనలో నూటికి 61 మంది హిందూ రాష్ట్రమునుండి పంపబడినారు.

దాదాభాయి నాథుని తీర్మానమును బలపరచుచు ఈ యుద్ధమును సామాజ్యమున నంతటనుండియు మునుపటి బలమును సేకరించి సత్వర విజయముతో యుద్ధమును ముగింప గలుగుదుమని. వారు బిల్లును గూర్చి మునుపు "యూరపి యను బిల్లు ప్రజ" అను వాక్య విషయమును విమర్శించి ఈ శాసనము సర్వ సమగ్రమై యుండవలయునని ఇంకొక సంబంధము గలిగి యుండగూడదని చెప్పిరి.

భూమిద్రావణ బాగుగా ఇట్లు చెప్పిరి:— భారతీయులకు పైనికీ శిక్షణ మొనగట్టకు ఉపక్రమణముగా ఈ బిల్లును మొదటికి నిర్ణయించుచున్నాము. సామాజ్యము నంతయు ఏదో యొక్క భాగము మాత్రమే సంరక్షించునట్లే యుండదు. అంత బాగుగా నుండలేదు. ప్రస్తుతము నవోజ్జీవము బయల్పడినది. ఇది బిల్లు పరిపాలనములని ఫలము. దీని వలన భారతీయులు తమ చుట్టుప్రక్కల జరుగుచుండు విషయముల సందర్భమున సత్వరతో నుండుటకు తగ్గించిరి. భారత బిల్లు మునుపటి సామాజ్యములోని ఇతర భాగములతో సమాన స్థితి నొందుటకు సర్వప్రయత్నములను జేయుచున్నది. మొదటి ఈ ప్రయత్నములను పాలకు లంగీకరింపక యుద్ధారంభము నందునైతే ముందుకు వచ్చినవారిని వలదనిరి. యుద్ధారంభము ఉద్బోధనా సమయము. ఉద్బోధనము దైవ సంకల్పితము. దానిని ఊరక ద్రోవించేయుట మంచిది కాదు.

పిమ్మట బాగుగా బంగళామునందు హిందూ దేశ సంరక్షణ శాసన ప్రయోగములను గూర్చి మదిలి విచిక్చ సేవకులను గూర్చుటయుండు గల కష్టములను వివరించిరి. ఈ శాసనమైనను అంతగా అర్థమవునది కాదు. భారత యువకులు పైనికీ సేవా ప్రాముఖ్యమును గ్రహింపక పోలేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి యుద్ధరత్నము యుద్ధారంభముననే ఇచ్చి భారతీయులకు కమిషనులలో పను లిచ్చియుండవలసినది. ప్రభుత్వమువారి పప్పు డొంగిన యీ యవకాశమును భారత యువకులు, ముఖ్యముగా బంగళా రాష్ట్ర యువకులు పరమ సమర్థులుగా శిరసావహించక మానరు.

మిగతావారు బిల్లు సందర్భమున జెప్పిన యుద్ధారంభమునకుముందే ఈ బిల్లును పాదించబడియుండవలసినదని నుడిచిరి. ఈ బిల్లు వలన వ్యాపార సంస్థాపనములకు కొంచెము చిక్కుగలుగును. కాని బొంబాయి రాష్ట్ర వ్యాపారజనుల ప్రతినిధులుగా మినుగారు బిల్లు నంగీకరించెదమనిరి.

కెప్టెన్ అబాబ్ ఖాన్ గారు బిల్లును గూర్చి చెప్పిన ఇట్లనిరి:— హిందూ దేశమునందలి ప్రజలను ప్రతికలును ఎల్లప్పుడు భారతీయులకు పైనికీ పనులనుగూడ నేర్పబడునది ప్రభుత్వమువారిలో మొఱబెట్టుకొనుచుండెను. హిందూ దేశము సామాజ్యమునందు ముఖ్యభాగధర్త గలిగియున్న దేశములలో సర్వగ్రణ్యమైనది. భారతీయులను తమ విద్యుత్ ధర్మమును నిర్వర్తించుటకు వారి కవకాశ మియవలయును.

కుటుంబము మధ్యరాష్ట్రములలోని భూస్వాములపక్షమున బిల్లు నామోదించుచు భారతీయులకు పైనికోర్కొగములందు సున్నత స్థానము లొసంగుటకు నిదియే యుపక్రమణమగుగాక యని కోరిరి.

భారతీయ వ్యాపారసంఘముల తరపున సర్ ఫజూల్ భాయి కరీంభాయి గారు బిల్లు నామోదించిరి.

ఖాన్ బహదూర్ మీర్ ఆసదాల్ ఖాన్ గారు యుద్ధమును గూర్చి కొంతనుడివి భారతీయులకు పైనికోర్కొగములందు సున్నత స్థానము లిచ్చియు యూరపియను పైనికులతో సమానముగా గణింపబడియు గౌరవింపబడుదురు గాకయని కోరిరి.

చేహారు రాష్ట్ర ప్రజల పక్షమున ముజుల్ హక్కు గారు బిల్లు నామోదించి, యూరపియనులకు వర్తింపజేయబడిన నిర్బంధపైనికీ శాసనమే భారతీయులకును వర్తించునట్లు చేయవలయుననియు, భారతీయులు స్వదేశ రక్షణ విషయమున విశేష భాగము గలిగియుండు నట్లెప్పుడుపవలెనని భారత జాతీయ మహాసభ అనేక సమావేశములందు తీర్మానించెననియు, ప్రస్తుతము భారతీయులకు సేవాశిక్షణ మొన

గవలసిన ప్రాముఖ్యతను ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి చాలా కాలమునుండి భారతీయులు చేయుచుండిన ప్రాధాన్యము ఇప్పుడంగీకరించినదియు, సేనయందు భారతీయులకును యూరపియనులకును సమాన గౌరవ మొసంగవలయుననియు, కమిషన్లు తరగతులకు భారత యువకులను తర్జీదుచేసి యూరపియనులకు గముల నీయవలయుననియు చెప్పిరి.

జిన్నా గారు యుద్ధమును ఈ బిల్లువలన ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలపైకి యపనమృతము తొలగిపోవునని చెప్పిరి. ఈ బిల్లుములమున భారత ప్రజలు స్వదేశరక్షణ విషయమున పాల్గొనుట కవకాశము గలుగును, భారతీయులకు సేనయందు జేర్చుకొనవలసిన ప్రభుత్వమువారు సేదల వారికి యూరపియను పైనికులతోటి సమాన గౌరవముల నీయవలయును. భారతీయులకు యుద్ధపు వాస్తవ స్థితిలు దెలియవు. ఎందులకు? మనకు సామాజ్య సేవ కవకాశము లేకుండుటయే దీనికి కారణము. ప్రస్తుతము దేశమునగల అశాంతి కారణము భారతీయుల ప్రాధాన్యము ప్రభుత్వమువారు వినకుండుటయే. రాయి సీతానాథరాయ బహదూరు గారు బిల్లు నంగీకరించిరి. శ్రీనివాసరామి గారు బిల్లును ప్రజలును గూర్చి సభ్యులును ఎట్లు శిరసావహించిరో తెలుపుచు నభారత సేనలపై ఉద్బోధనలను, సేవాధిపతుల నెట్లు నియమింతురో తెల్పబడలేదనియు, దీనికి ఇండియన్ కేరెటుకోరులనుండియే, అధిపతుల నేర్పలు పవలయునని తమ యభిప్రాయ మనియు చెప్పి భారత యువకులు బిల్లు ఉద్దేశములను జయప్రదముగా సాగింతురు గాకయనిరి.

పండిత మోక్షగౌరవ బిల్లుసందర్భమున నుపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— భారతీయులు పైనికీ సేవలను సామాజ్యపాలకుల కెంతటి స్వల్పసేవ చేయగలిగినను బిల్లును సంతృప్తిభావముతో శిరసావహించుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు శత్రుదేవులగు సరిహద్దులు కలవుగాని సమద్రము మాకు ప్రక్కల నావరించి సరిహద్దునందు విశేష భాగమును దుర్భేధ్యము చేయుచున్నది. సామాజ్య సేవయందు బిల్లువారే విశేషభాగమునుండి భారతీయుల కత్యల్పభాగము నిచ్చుట నిజముగా భారతీయులకు నిర్గుణాటగుచున్నది. ఇతర దేశీయులు స్వదేశముల నెట్లు శ్రేయోత్సాహములతో సంరక్షించుకొనుచున్నారో అట్లే భారతీయులను భారతవర్షమును సంరక్షించుకొనుటకు సంసిద్ధులై పోవలయును, సేనయందు పైచికిముగా జేరు ప్రతివానిని సంపూర్ణముగా పైనికీ శిక్షణ మొనగి దేశ రక్షణభారము క్రమముగా నిర్వర్తించునట్లు చేయవలెను. ఈ దేశమునందు యూరపియను జనులకే విశేష శ్రమ నిచ్చి నిర్బంధము నిచ్చుట మంచిది కాదు. సేనావిషయమున యూరపియనులను భారతీయులను గూడ సమానులనుగా గ్రహింపవలెను. ప్రస్తుత సందర్భమున కేపైనికులను సంసిద్ధులను జేయగూడదు. మున్ముందుగూడ యుద్ధములు గలుగవచ్చును. ప్రస్తుతము మిత్రమండలిలోని వారమని చెప్పుకొను వారు కొంత కాలమైన వెనుక మన శత్రువులుగా నుండవచ్చును. అప్పటికిని గూడ భారత సేనలు సామాజ్య సేవకు సంసిద్ధములై యుండునట్లే పలుకువలెను.

ఖాన్ జల్లీకర్ ఆలీ ఖాన్ గారు బిల్లు నామోదించుచు ప్రభుత్వమువారికి రింతవరకు మనము చేయదలచుకొనిన సేవకు ఎట్లో యొక్కట్లు వాయిదా వేయుటకు జూచుచుండినదియు, ప్రస్తుత యుద్ధ సమయమున భారతీయ సేనలు చేసిన సేవను సామాజ్య పాలకులు మఱచిపోవ జాలరు అనియు చెప్పిరి.

ఆస్సాము రాష్ట్ర ప్రజల పక్షమున చందు గారు బిల్లు నామోదించుచు ఏ విషయమునను సామాజ్య సార్వభౌముని పౌరులకు భేదములను వర్తింప జేయగూడదని వచించిరి. భారతీయులకు కమిషన్లు తరగతులలో సర్వోగములనీయవలయును.

డాక్టరు గామ్రా గారు బిల్లు నామోదించుచు సేనా పరిస్థితులందు నవయుగారంభమును నూచించి పూర్వము ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలపైకి యపనమృతము నిర్మూలమై ఇప్పుడు సంపూర్ణముగా నమృత మేర్పడినదియు, వ్యవహార సందర్భముగా మనము కమిషనుల నడుగ గూడదనియు, మన జన్మ హక్కులనే మన మడుగుచున్నామనియు, కమిషన్లు ఉద్బోధనములను కాలక్రమమున ప్రభుత్వమువారే యొసంగదనియు చెప్పిరి.

విహారు ఒరిస్సా రాష్ట్రముల భూస్వాముల పక్షమున కళిక్ రాజు గారు బిల్లు సందర్భమున సంపూర్ణాభిమానమును జూపిరి.

శర్మ గారు పంజాబ ప్రతినిధుల వాక్యములను విమర్శించు పంజాబువారికే పైనికీ గౌరవ మొసంగబడినది, గాని

మాకొసంగ బడలేదని మేము చెప్పుటలేదనియు, పంజాబువారి కైర్యకార్యములను వాచిమనము గర్వించు చున్నామనియు చెప్పిరి.

చెన్నపురి సేనయే బ్రిటిషువారికి హిందూ దేశమును సంపాదించి ఇచ్చినది చెన్నపురి రాజధాని సేనయే యెప్పుడు అత్యుత్తమమై యుండెను. పైనికీ పనులకు మంగీకరింపబడకపోవుట చేత చెన్నపురి రాజధాని వారు స్వసాధారణముగా సంపరించుచు మునుపటి శాస్త్రవైర్యములను గోల్పోయిరి. భారతీయులకు కమిషనులందు ఉద్బోధనముల మొసంగవలయును. ఈ బిల్లు మూలముగ భారతీయులకు స్థితికి ఒత్తిడి గలుగునంధుగాక యని శర్మగారనిరి.

నవాబులీ చాదరీ గారు బిల్లు నామోదించి ఈ బిల్లు నేర్పబడిన నందులకు ప్రభుత్వమువారి నభినందించి బ్రిటిషు పైనికులతో పాటు భారతీయ పైనికులకును సమానగౌరవముల నొసంగవలయునని చెప్పిరి. ఇంకొక వంగదేశ ప్రతినిధియు బిల్లు నామోదించెను.

ముఖ్య సేనాధిపతి గారు చర్చసందర్భమున మునుపుచు వాదించబడిన విషయములలో బిల్లునకు సంబంధించిన నన్నియు బాగుగా యోచించబడుననియు, ఈ బిల్లు ప్రస్తుతపు యుద్ధ సందర్భమున నేర్పబడునదిగా జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయుననియు: హిందూ దేశపు వివిధభాగముల నుండి విచ్చిక్ సేవకులు మేలకు వేలుగావచ్చి ఈ గౌరవమునకు వారర్హులమని రూపింప వలయుననియు, సమయము వచ్చినప్పుడు వారి యాశయములను సాధిమానముగా నాలోచించెద మనియు చెప్పిరి.

అనంతరము బిల్లు ప్రత్యేక సంఘమువారి విచారణకు పంపబడెను.

పిమ్మట పండిత మదనమోహన మోక్షగౌరవ దానవిక్రయముల బిల్లు సందర్భమున ప్రత్యేక సంఘమువారి రిపోర్టును జదివిరి.

ఆవల సభవారు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఫలాహారములైన వెనుక లొంగు గారి యభ్యుత్తరక్రింద శాసనసభ మఱల సమావేశ మయ్యెను.

హిందూ దేశ రక్షణ శాసనపు 2వ సెక్షను (ఎఫ్) నూ త్రముక్రింద నిర్బంధించున జనులను గూర్చి విచారించుటకు ప్రత్యేక న్యాయ విచారణ సంఘము నేర్పబడువలయునని దాదాభాయి గారు తీర్మాన ముపపాదించి ప్రస్తుతమున్న యేర్పాట్లు ఎట్లున్నవో వివరించి ఈ యేర్పాట్లు ప్రభుత్వమువారి కైనను, ప్రభుత్వనిర్వాహక సంఘమువారికి గాని సమర్థమేనా యని యడిగిరి. ఇట్టి ఏర్పాట్లవలన ప్రభుత్వమువారిపై ప్రజలకు నమ్మకము తగ్గును. అశాంతి యధికమగును.

కాన నిర్బంధవిషయ నూత్రములను మూడువోట్ల సవరింపవలయును. నిర్బంధశిక్ష విధింపగోరు నతనికి ముందుగా ఆతని సేయే విషయములక్రింద శిక్షించుచున్నారో, యెయేవాస్తవస్థితులపై యాసేరము లరనిపై మోపబడినవో వానిని బెలుపుచు నేరపత్రము మొదలవలయును. అనంతర మపరాధి యేమిచెప్పినో వివరలెను. ఇంతవరకును న్యాయస్థానములో నేరస్థునిచే క్రాసుపరీక్ష జరిగించి నేరపు వాస్తవస్థితులను విచారణము లేదు. ప్రభుత్వకార్య నిర్వాహక సంఘము వారికైనను నిజస్థితు లెరిగించి తనపై వచ్చిన యవవాదమొంత బలమైనదో చెప్పకొన జాలకుండునట్లు ప్రభుత్వమువారుచేయుట న్యాయచరణమును ద్రోసివేయుటయే యగుచున్నది. నేరస్థుడు న్యాయవాదులతో యోచించుటకు అవకాశ మియవలయును. నేరవిషయములను, నేరస్థుడు చెప్పిన సమాధానములను న్యాయవాదులను న్యాయాధికారులను గల సంఘమునందు బెట్టి వారి యభిప్రాయములను గమనింపవలెను. ప్రస్తుతమున్న ఏర్పాట్లవలన ప్రభుత్వమువారికే చిక్కులు కలుగును.

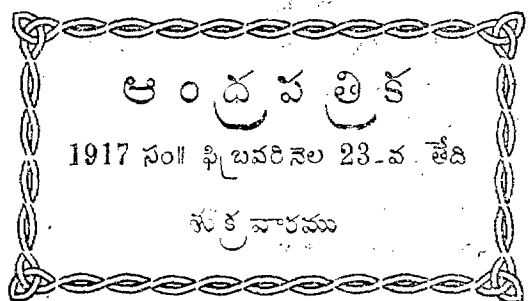
ఒక భారతీయుడగు హైకోర్టు జడ్జియు, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు గాని యొక భారతీయ న్యాయవాదియు, ఒక సేవకన్యజడ్జియు గల ప్రత్యేక సంఘమువారిచే విచారణ నేర్పాటు చేయవలెనని చంద గారు దాదాభాయి గారి తీర్మానమునందు సవరణ నుపపాదించిరి.

శిక్ష విధింపబడుటకు కారణములు గానున్న వాస్తవ స్థితులను నేరస్థుడు చేసిన కార్యములను అవి ఎక్కడె ఎప్పుడు ఎట్లు జరుపబడినది. సాధ్యమైనంతవరకు విరళముగా నతనికి చెప్పవలె ననియు ఇంకొక సవరణ ఉపపాదించబడినది. చంద గారి సవరణల నుపపాదించి యొకింత యుపన్యసించిరి.

ఈ తీర్మానముపై చర్చ జరిగెను.

విషయానుక్రమణిక.

నియోగము	2
పరిపక్వతై న్యాయము	3
గర్భవతిగారి పర్యటనము	4
సామ్రాజ్యవాదము	5
ప్రధానవ్యాసము	
దేశసంక్షేపకావనము	6
వాదలు-వ్యాఖ్యలు	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విదేశతంత్రీవాదము	8-9
వివిధవిషయములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాదము	11-12-13-14

దేశసంక్షేపక శాసనము.

యద్ధ సందర్భములందు దేశక్షేమమును గ పాడుటకై నిర్మించిన శాసనమును అధికారులు ప్రజల స్వేచ్ఛాప్రసంగమును స్వేచ్ఛాసంచారమును నిరోధించుటకై యుపయోగించిన విధము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. వందలకొలది యువకులు వంగదేశమునందీ శాసనము ననుసరించి నిర్బంధ ప్రవాసమును కైకొనిరి. చెన్నపురిరాష్ట్రపాలకులు వాడ్యోగి యుపన్యాసము నాపిరి. బొంబయి మధ్యరాష్ట్రపాలకులు ఆవిలిజెంటుగారి ప్రవేశమును నిషేధించిరి. వంజాబుపాలకుడు లోక మాన్యతలకు పాలుగాక ప్రవేశమును నిషేధించెను. దక్షిణఆఫ్రికానుండివచ్చిన వర్తకు లీశాసనము ననుసరించి బండ్లను చేయబడిరి. పాలకు లీశాసనమును సదక్షేపముతో చేసినను నుపయోగముండు ఈ శాసనము ప్రజలకష్టములకు గారణంబగుచున్నది. ఈ కష్టములకు ముఖ్యకారకులు గూఢచారులని తోచుచున్నది. గూఢచారులు ఆనుమానము మీదను ప్రజలను బండ్లను జేయుచును. పిమ్మటను నేరమును స్థాపించుటకై ప్రయత్నించెదరు. గృహములు పరిశోధించబడును. అనేకులను వివక్షితలేను బండ్లను జేయుచును. ఇది న్యాయాచరణమునకు విరుద్ధము. ఆదోశనమునకును అసంతృప్తిని గారణము. నేరారోపితుల వ్యవహార విషయమును గవర్నరుగారు పరిశీలించినను గవర్నరు జనరలు గారు పరిశీలించినను పరిశీలనమున కాధారము పోలీసుగారు సిద్ధముచేసిన క్లాగితములై యున్నవి. బలవత్తముమీదను నేరారోపితులు తెలిపెడి అంగీకారములు న్యాయస్థలములందు నిర్వహించుట న్యాయవిమర్శనమునకు విరుద్ధము. దేశసంక్షేపక శాసనమునందు గల ఈ యుపద్రవంబులను తొలగించుటకై దాదాభాయి గారు ప్రత్యేక రాష్ట్రమునందును నీ నేరారోపితులను విచారించుటకై ప్రత్యేకవ్యవస్థల నేర్పాటును జేయుట యవసరమని యొకతీర్మానమును శాసనసభయందు పాడించిరి. యువజనులు నిర్బంధ ప్రవాసములకు పాలగుటవలనను వారి విద్యనశించుటయును జీవనాధారములను గల్పించుకొనుట కవకాశములు గలుగకుండుటయును వారికి శారవము లేకుండుటయును వారి కుటుంబములు కష్టముల పాలగుటయును సంభవింపచున్న దని దాదాభాయి గారు తెలిపిన భావములందు సత్యము గలదని అనుభవమువలన విశేషమగుచున్నది.

చాందాగారు నేరారోపితుల వ్యవహారమును విచారించుటకై ఉపదేశకసభమును నియమించుట యుచిత మనియును నేరారోపితులనుండి లిఖితవాక్యమును కైకొనుటయును నేరారోపితునకు లిఖితపూర్వకముగ నేరమును చెలుపవలయుననియును దాదాభాయి గారి తీర్మానమునకు సవరణ నుపపాడించిరి.

శాసనమును నిర్మించుటయందు పాలకులకు గల సదుద్దేశమును శంకించెడి వారెవరును లేరు. యుద్ధోపద్రవము నాపుటకై శాసన మవసరమని ప్రజాప్రతినిధు లంగీకరించుచున్నారు. యుద్ధమునకు సంబంధించిన సామాన్యవిషయముల కీశాసనము నన్వయింప జేయుటవలనను న్యాయమునకు భంగము గలుగుచున్నది. దేశక్షేమవిషయమునకు సంబంధించిన విషయములందైనను కార్యనిర్వాహకాధికారులు శాసనమును విచక్షణ లేకను నుపయోగించుటవలన నసంతృప్తిగలుగుచున్నది. వంగయువజనుల నిర్బంధప్రవాసమువలన వంగదేశమునందు గలిగిన యసంతృప్తిని బానుగారును మహమ్మదాలిగారు మొదలగువారి ప్రవాసమువలనను మహమ్మదీయులందు గలిగిన యసంతృప్తిని జిన్నాగారును తెలిపిరి. దేశసంక్షేపక శాసనమునందు విశ్వాసమును గలిగించుటకు పాలకులకును పాలితులకును నడుమను భేదభావమును గలుగజేయజనదని శర్మగారు తెలిపిరి. సర్ రెనిగొల్లు క్రాడకు గారు దాదాభాయి గారి తీర్మానమున కంగీకారమును చెలిపిరి. రాజద్రోహుల కట్ల నీ శాసనమును ప్రయోగించుటయందు దెవరును సభ్యంతరము తెలుపజాలరు. ఇంగ్లాండునందు దేశసంక్షేపక శాసనము రాజద్రోహులపై ప్రయోగింపబడుచున్నది గాని ఉపన్యాసకులపై నుపయోగింపబడుటలేదు. రహస్యమైన రాజ్యాంగ సమాచారమును బహిష్కరణము చేయుమని ప్రతిపక్షులు కోరుటలేదు. సర్ లారెన్సు జంకిన్సు అబ్దురు రహీముగారువంటి న్యాయవిమర్శకు లీ విషయమును విచారించుట వలనను ప్రజలకును పాలకులకును ప్రయోజనము గలుగునని క్రాడకుగారైనను నంగీకరింపవలసి యుండును. ముఖ్యకార్యనిర్వాహకాధికారికి సమాచారము చేరునదికి సమాచారము సంకలితమై నూతనరూపమును ధాల్చును. సంకలితవిషయమును త్రోసివేసి నిజమైన వృత్తాంతమును గ్రహించుటకు న్యాయాధికార విమర్శన మవసర మగుచున్నది. సామ్రాజ్యసంరక్షణము నందును శాంతిస్థాపనము నందును పాలకులకు గల బాధ్యత యాదరణము పాలితులకు గలదు. పాలకులు పాలితులు ఒకే విషయమును భిన్న భావములతో జూచుట కవకాశ మున్నపు డిట్టి శాసనములను వివేచనతో ప్రయోగించుట యవసరము. సర్ రెనిగొల్లు క్రాడకు పాలకు లీ విషయమును సదయభావముతో చూచున్నారనుటకు కార్మికయులప్రభువు వంగదేశమునందు జేసిన ప్రసంగములు నిదర్శనములని తెలిపెను కాని సదయహృదయలైన కార్మికయులు ప్రభువువంటి పరిపాలకులెల్లపుడును లభించరు. కార్యనిర్వహణ మంతయును గూఢచారులవశమునందుండును. ముఖ్యాధికారులకు వారుపెట్టినది భిక్షమై యుండును. శాసనములప్రయోగము శాస్త్రపద్ధతిపై నాధారపడియుండవలయునుగాని కార్యనిర్వాహకులయోచనలపై నాధారపడి యుండజనదు. శాసనసభయందలి ప్రజాప్రతినిధులు శాసనప్రయోగమునందు మార్పులను జేయుడనికోరి గాని శాసనమును మార్పుదని కోరలేదు. దేశసంక్షేపక శాసనమును వాగ్బంధము చేయుటకై యుపయోగించుట ధర్మవిరుద్ధ మని తోచుచున్నది. శాసన

సభయందు దాదాభాయిగారి తీర్మానమున కనుకూలాభిప్రాయము గలవారు 14 గురు, ప్రతికూలాభిప్రాయము గలవారు 39 గురు తెలిరి. సర్ రెనిగొల్లు క్రాడకు గారు కొన్ని విషయములందు మాత్రము న్యాయమూర్తులు విషయవిమర్శనమును జేయుట కేర్పాటులు చేయుట కంగీకరించి నందుల కీ స్వల్పభాగ మైనను దాదాభాయి గారి తీర్మానమువలన గలిగిన దని సంతసింపవచ్చును. స్వేచ్ఛాప్రవృత్తికి ప్రతిబంధకముగ నున్న దేశసంరక్షక శాసనమునందు మార్పు లవసర మని యుదారస్వభావము గల పాలకులు సయితము గ్రహింపవలసి యుండును.

ఆంధ్రోద్యమసారము.

న్యాయతి నుబ్బారావు పంతులు గారాంధ్ర ప్రేరియటు పత్రికయందు (Andhra Movement An Analysis) ఆంధ్రోద్యమసారము అను శీర్షిక క్రింద నొక వ్యాసమును వ్రాసిరి. ఆ వ్యాసమునందు ఆంధ్రోద్యమమునకును నితరోద్యమములకును గల సంబంధమును చర్చించుచు నిది జాతీయోద్యమమునకు సహకారి యని నిర్ణయించిరి. హిందూ ఉద్యమముకంటెను మహమ్మదీయోద్యమముకంటెను నిది పెద్దది కాకపోయినను వానివలె నిది మతముతో సంబంధముగల యుద్యమముగాదు. మహానదు లన్నియు సాగరమునందు సంగమించునటులు సకలోద్యమములు భారతజాతీయోద్యమమునందు లీనము లగుచున్నవి. ఆంధ్రోద్యమము ఫలము బాహ్యవ్యవహారముల నలనను అభ్యంతరవ్యవహారములవలనను సాధ్యము గావలసియున్నది. బాహ్యవ్యవహారమువలన ప్రత్యేక రాష్ట్రాది వ్యవహారములు పాలక సహాయమున సాధ్యములు గావలసియున్నవి. అభ్యంతర వ్యవహారముల వలనను రైతుకోట్ల ఆంధ్రులందు సోదరభావ ముదయించి ప్రత్యేక భిక్షానము గలుగవలయుననియును ఈ ప్రత్యేక భిక్షానము భారతజాతీయబలమున కనుకూలపడవలయుననియును పంతులుగారు తెలిపిరి. ఆంధ్రోద్యమ ప్రాప్తికి బాహ్యంతర వ్యవహారములు సమానోపయోగము లయి యున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ మాంధ్రుల ప్రత్యేక భిక్షానమును బలపరచును. ఆంధ్రుల గాఢమైన ప్రత్యేక భిక్షానము ఆంధ్రరాష్ట్ర లాభమునకు గారణము గాగలదు. ఆంధ్రోద్యమము సఫలమగుటకు త్యాగము సాధన మనియును ఆంధ్రులందరును యథాశక్తిని ధన సాహాయ్యము చేయవలసియుండు రనియును నుబ్బారావు పంతులుగారు చేసిన హితోపదేశమును ఆంధ్రసోదరులు బాగుగ గమనింపవలసి యుండును. మానవుల ప్రయత్నములు సఫలము లగుటకు ద్రవ్యము సాధన భూతముగ నున్నది. ప్రతి మనుజుడును మాతృపూజకై తృణమునో కణమునో సమర్పించుట కవకాశము గలదు. రైతుకోట్ల ఆంధ్రుల హృదయములు మాతృభక్తి భరితము లైనచో ఆంధ్రోద్యమమును సాధించుటకు దగిన ద్రవ్యము సమకూడుట దుస్సరముగాదు. బండరు పుర వాస్తవ్యులు మాతృపూజకై ఆంధ్రమహాసభయందు 1116 రూప్యముల దక్షిణను సమర్పించదలచిన విషయము పత్రికా పాఠకులకు విదితమై యున్నది. ఆ విధమున వ్యక్తులు కుటుంబములు సంఘములు గ్రామములు పట్టణములు మాతృపూజకై దక్షిణలను సమర్పించుటకై సన్నాహమును జేయుట ధర్మము. నుబ్బారావు పంతులుగారు సూచించినటులు జాతీయజీవనము గ్రామములతో నారంభమగుట సమంజసము. ప్రతిగ్రామమునందును పాఠశాల పఠనమందిరము గంధా

లయము పరపతిసంఘము వ్యాయామాలయము తపాలకచ్చేది మొదలగునవి యుండుటయును ప్రజల జీవనోపాధికి వసతులను గల్పించుటయును నవసరము. ఈ కార్యభారమును బూనుకొనుటకు విద్యానంతులు శ్రీమంతులు మార్గదర్శకులుగ నుండుట యవసరము. ఆవిధముగ చాటుపడినపుడు “ఆంధ్రోద్యమాదర్శములు సఫలములు గాగలవు. ఆంధ్రులు భారతజాతీయ నిర్మాణమునకు బలము నొసంగుదు వారు భరతఖండమునందు నికాసము నొందుచున్న సంఘములందు ప్రముఖులుగ నుండ గలరు. ఆంధ్రుని పేరు పరువుప్రతిష్ఠలకు చిహ్నము గాగలదు.” అని నుభ్యారావు పంతులుగారు తెలిపిన భావము నాంధ్రులు నిత్యము మననము చేయవలసియుండును. దాతలు సేవకులు త్యాగ పరులై మాతృదేశమును పూజించి సేవించి ధన్యులయ్యెదరు గాత!

స్వచ్ఛందయోధ ప్రవృత్తి.

ఈ మహాద్విషయమై లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకుగారు పునఃసంగరమునందు జేసిన గంభీరోపన్యాసమునందలి వాక్యము లిచట బొందు పరుపబడినవి.

“మీరు మీ దేశసంరక్షణార్థమై యోధవర్గమునందు చేరినయెడల, నేను స్వరాజ్యోద్యమమును త్యజించి నేనెదను. మీరు స్వరాజ్యము నాకాంక్షించు చున్నయెడల, దేశసంరక్షణార్థము సంసిద్ధులై యుండుడు. నేను వృద్ధాప్యమునందుంటిని. లేనియెడల నేనందరికంటెను ముందుగ యోధవర్గమునందు చేరియుండును. దేశపరిపాలనమునకు మీరు కర్తలనియును దేశరక్షణమునకు యూరోపియనులుగాని జపానీయులుగాని కర్తలనియు ననుట యసహజము. భారతీయ పౌరసేనను ఏర్పాటు చేయవలయునని రాజప్రతినిధి సంకల్పించిరి. మీరు సేనలో చేరుడు. ప్రస్తుత పరిణామము బోగొట్టకుడు. మీరు సేనలో చేరుటవలన మీకు నైనికోద్యోగము లిచ్చు బాధ్యత ప్రభుత్వమువారికి ద్విగుణీకృతమగును.”

లోకమునందే విషయమునందైనను అనుభవ మొకరిది కష్ట మొకరిది యగుట యసహజము. దేశసంరక్షణ మాంక్షేయుల వశమునకు నున్నంత కాల మధికారమంతయును నాంక్షేయులవశమునందుండుట సహజము. స్వపరిపాలనము నునవశము నందును దేశసంరక్షణ మన్యుల వశమునందును నుండుట యసంభవము. స్వపరిపాలనమును బడయుటకై భారతీయు లపారమైన త్యాగమును జూపవలసియున్నారు. ఆ త్యాగ భావము లేకను గమ్యస్థానమును భారతీయులు చేరుదురనుట కల లోపవార్త. భారతీయులందరును యథాశక్తిని మాతృపూజానకులైన గాని మాతృదేశవత్సల్యము ప్రసన్నకటాక్షము ప్రత్యక్షము గాదు. భారతీయుల కనుష్ఠానయోగ్యమైన ధర్మమే ఆంధ్రులకు ననుష్ఠానయోగ్య మగుచున్నది. ఆంధ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము నాకాంక్షించు చున్నారు. ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును బడయగోరుచున్నారు. రాష్ట్ర లాభము వ్యక్తిసంరక్షణము త్యాగములేనిది సాధ్యములు గావు. దేశమునందంతటను ఆంధ్రపటాలముల ధ్వని నిండియున్నది. దేశభక్తి పరాయణులైన యాంధ్రనాయకులను తిలకుమహాశయుడు న సదుపదేశమును నిష్కర్షగ ప్రజలకు చి దేశసంరక్షకయోధవర్గమును నిర్మించుములను నాటి స్వధర్మనిర్వహణమును నమ్ముచున్నాము. నాయకులు సంశయము కాదనియును కార్యాచరణ మనియును గ్రహించిన గాని లుగదు. ఇతర రాష్ట్రములందు నందును దేశసంరక్షక బల విభాగ్యోదయమునకు గార

ఆంధ్ర పేట్రీయటు పత్రిక.

ఆంధ్రుల యాశయములను వ్యక్తీకరించుటకును, వారి స్వత్వములను కాపాడుటకును, నాంగ్ల భాషా పత్రికను ప్రచురించుట యవసర మని సర్వత్ర తెలిసి యున్నది. ఆంధ్రుల నిర్వహణము క్రిందను నాంగ్లవైనిక పత్రికను ప్రచురింపవలయు నను భావ మ్మాంధ్రనాయకులకు గలదు. ఆ సంకల్పమును ఫలవంతము చేయుటకై ప్రయత్నము లిప్పటికిని జరుగుచున్నవి. ఆ ప్రయత్నముల ఫల మెటులు పరిణమించునో దేవునకెరుక. ఆంధ్రుల యాశయములను వ్యక్తీకరించుటకై గాజుమహేంద్రవరము నుండి బి. రామలింగముగారు “ఆంధ్ర పేట్రీయటు” అను పత్రికను ప్రచురించుటకై పూనుకొనుట ఆంధ్రులయొందుదయించిన ప్రబోధమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. పత్రికా సంపాదకులు “ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము మా చాటకు పల్లవియై యుండును” అని పత్రిక నిర్వహింపదలచిన దర్శమును ప్రకటించెను. “ఆంధ్రుల ప్రాచీనోన్నత్యమును వారి ప్రఖ్యాత శీలమును సద్గుణములను వెల్లడిచేయుటయును, ఆంధ్రుల యందు ప్రక్షుప్తమైన శక్తిని పోషించి వికసింపజేయుటయును, ఆంధ్రులను చేరదీసి, వారిని విశిష్ట గణముగ జేయుటయును, ఆంధ్ర దేశముయొక్క యోగక్షేమములను కాపాడుటయును నృప్తి చేయుటయును” పత్రికాశయము అని తెలుకబడినది. ఆంధ్రపేట్రీయటుపత్రిక ఆంధ్రుల స్వత్వసంరక్షణమునకు గాను వికాసమునకుగాను స్థాపింపబడినను సామ్రాజ్యరాజ్యాంగ సమస్యల పట్లను సాంఘికవ్యవస్థపట్లను నుదారభావమును ప్రకటించుచున్నది. సంఘసేవ జాతీయప్రబోధము స్వరాజ్యరాజ్యము పత్రికాదర్శము. కాగితములకు కరవేర్చి పోషణలేకను పత్రికలు సన్నగిలుచున్న ఈకాలమునందు నూతనపత్రికా ప్రచురణమునకు బూనుకొనిన నిర్వాహకులు ప్రశంసాస్థులు. పత్రిక కైలి రమ్యముగనున్నది. భావములు స్వతంత్రవ్యక్తిత్వమును తెలుపుచున్నవి. ఆంధ్రుల ప్రత్యేకలాభమునకును ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమునకును స్థాపింపబడిన ఆంధ్రపేట్రీయటుపత్రికను ఆంధ్రులు పోషించి వారిధర్మమును నిర్వహించెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఆస్ట్రేలియా ప్రజల అభిమానము.

ఈ మధ్య కలకత్తా స్ట్రేట్సునువ్ పత్రిక వ్రాసిన పిచ్చి వ్రాతలను గురించి కొంత వ్యాఖ్య వ్రాసియుంటిమి. స్ట్రేట్సునువ్ పత్రిక పాడిన పాటయొక్క సారస్వ మిది “సామ్రాజ్యముయొక్క కష్ట దినములలో బెదిరించి రాజకీయ సంస్కరణములకు బాంధగ్యపాదు దేశ ద్రోహులు. ఆ సంకలిని ఇంగ్లీషు ప్రజలు కనుగొనిరేని న్యాయయంత సంస్కరణములకు సమత మొల్లక మొండి స్వ భావము ను నాల్చెదరు. నీచబుద్ధి గల వారు కష్టస్థితిలో ప్రభుత్వమును తంటాలుబెట్టు జూచెదరు” హిందూదేశమును వదిలిపెట్టి బ్రిటిషువారి యధినివేశమును, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును గలదియు, నగు ఆస్ట్రేలియాదేశ మేమిచేసినదో కొంచెము తెలిసికొనెదము గాక. ఆస్ట్రేలియాలోని కృషిసలులు నేతనములు హెచ్చుగా గావలయునని పోరాడుచున్నారు. వారికి ప్రభుత్వమువా రొసంగునట్లు చేయనందున మౌక్కుటలు కట్టిరి. యధారంభము నుండియు నొక్క న్యూసౌతు నేల్సు రాష్ట్రములో 814 సమృద్ధిలు కట్టబడినవి. సిడ్నీ హార్బరులో 100 పొగ నావలలోని సరకు దిగువతిలేక యెగుమతిలేక కట్టి నేయబడినవి. సముద్ర వ్యాపార మాగిపోయినది. దేశములో రయిలువ్యాపారము అంతరించినది. కర్మాగారములలో 100 కి 90 పనిచేయుట లేదు. అనేక లక్షలమంది కూలివాండ్రు పనిపాటలులేక అల్లాడుచున్నారు. బొగ్గు నెక్కించ నందున ప్రయాణమునకు సిద్ధమయిన నావలు సయితము ఆగి పోయినవి. ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లండులకు యథోపయోగ

మునకయి లోహములను పిసికొని పోవలసిన నావలు లంగరు వేసికొని పడియున్నవి. సిడ్నీ పట్టణములో రాత్రిపూట దీపములను వెలిగించువారు లేరు. అన్నమువండు కొనుటకు బొగ్గు లేదు. ప్రజలెట్లో వండుకొని కాలక్షేపము జేయుచున్నారా నాటక శాలలు మూసి నేయ బడినవి. బయట నుండి వచ్చు రయిలులు గూడ ఆగి పోయినవో సిడ్నీముఖ్యపట్టణము అన్నములేక ప్రజలు మిదనములలో నల్లల్లాడవలసివచ్చును. ఇట్టి విషయస్థితి ఆస్ట్రేలియా కెప్పుడును సంభవించి యుండలేదు”. సామ్రాజ్యము మహాయుద్ధములో దిగి, ధనమును, క్రమమును వృధావలననే కురిపించు చున్నప్పుడును, ఆయుధమునకే లోహములును, నావలును కావలసి వచ్చి నప్పుడును, బ్రిటిషు ద్వీపవాసులకే అన్నమును, మాంసమును ఆస్ట్రేలియానుండి నాటు తిసికొని వెళ్లవలసి వచ్చును, ఆస్ట్రేలియా ప్రజ లింతక్రూరముగ ప్రవర్తించినప్పుడు స్ట్రేట్సునువ్ వానిని గురించి యేమి వ్రాయునో చదువ గోరదును. భారతీయ నాయకులమీద కట్టిన దూర లక్షితక ము పించిన ఈ పత్రిక ఆస్ట్రేలియావారి నెల్లు పిచ్చుచునో? హిందూదేశములో బొగ్గుగవలలో ఒక్క సమృద్ధి. స్త్రీయకూలిలు చెందు దినములు నకు నెక్కించుటవలన నాపుట, యాభవకర కర్మాగారములను నాలుగు దినములు పనివాండ్లు రాక మాయాట, సంభవించినవో స్ట్రేట్సునువ్ పత్రికయు, పయెనీరు, మెయిలులును నెట్టి పిడుగులను గురిపించియుండు నో యూహించుకొనుటకే భయము కలుగుచున్నది. భారతీయులు ఏమాటలనిన ఆమాటలను సహించి పిచ్చివానలకలె పడి యూరపుండెదరని తెలంచుటవలననే ఇట్టి కర్మాగారపు వ్రాతలను స్ట్రేట్సునువ్ వ్రాయుచున్నది. ఈపత్రికకు భావమువచ్చు మార్గమునుత్వరలో జూడవలయును.

వరము స్వార్థపరత్వము

కలకత్తా స్ట్రేట్సునువ్ పత్రికకు యూరోపియనులకు నిర్బంధ సైనిక సేనను విధించుట అక్రమముగ దొరుచున్నది. దాని యజమానులగు కలకత్తా వర్తకుల లాభములకు వారు సైన్యములోనికి పంపబడుటవలన వత్తమునచ్చును ఏడుసే ఈ పరమ స్వార్థపరత్వ ప్రదర్శనమునకు మూల కారణము. కోట్లకు కోట్ల రూపాయలు ఈ వర్తకులు జనుపనంచుల వ్యాపారమువలనను, తేయాకు వ్యాపారము వలనను, జ్యూనీ ఆస్ట్రేలియా వర్తకము పడిపోవుట వలనను గంపాదించుచున్నారు. వారికి నిర్బంధసైనిక సేనను విధించినవో వారి వ్యాపారమునకు నష్టము కలుగవచ్చును. ఆవ్యాపారమును భారతీయుల చేతిలో నెప్పటికిని తత్కాలమునను నెట్టువలెనను వారు నెట్టరు. ఒక రాష్ట్రమునకు గవర్నరుపదవిని ఒక భారతీయుడు సంపాదించిన నుంపాదింపగలడు గాని ఒక ఆంగ్ల వర్తక సంఘపుట వ్యక్తుడే నుంపాదింపలేడు. ఈ వర్తకపు దొరలు అంత స్వాధీనులు. వర్తక విహస్యములను సంత గోప్యముగ కాపాడుకొంగురు. సామ్రాజ్యము ఇంత యవస్థలో నున్నప్పుడు మా లాభము తెచ్చుటకై పోవునో యని దుఃఖపడు ఆంగ్లేయులున్నారని స్ట్రేట్సునువ్ వ్రాతలను బట్టి అనుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. ఎంతో యశను ముండినగాని ఈ యూరోపియనులకు నిర్బంధమును విధింపరు. మాకు లాభములే గావలయును, సామ్రాజ్యపుమాట వద్దగ వా నెదలేని స్ట్రేట్సునువ్ పత్రిక భారతీయులకు నిర్బంధము విధింపవలయునని వ్రాసినబొగుండును. ఆప్పుడు ఆంగ్లవర్తకులు కడుపుబ్బన చిల్లకవలకుండ సంఘటనయిన సంచలను కొలుచుకొనవచ్చును. భారతీయులలో సామ్రాజ్యక్షణ్ణములు ప్రాణముల నెప్పుడులను.

విజయ నగరము తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగ ననధికార సభ్యుని తాలూకాబోర్డు సభ్యు న్నుకొన వచ్చునని గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి.

ఇంటరుమిడియేటు విద్యార్థులు సి నెటువర్గ యంగ్లిక రించినటులు కృతార్థులు కాని భాగమునకు మాత్రము నెట్ల వచ్చుననియును ఈనియచుము 1917 వ సంవత్సరమునకు నెల్లు ననియును పాలకులు నిశ్చయించిరి.

అమెరికాలోని డెల్టెయ్య యుద్ధాయుధ కర్మాగారము లోకములో నున్న వానికంటె గొప్పది. జ్యూనీలోని క్రైస్తవ కర్మాగారమునకు రెండింతలు. నెలకు డెల్టెయ్య కర్మాగారములో 10, 00, 000 పెద్ద ఫిరంగిగుండ్లను చేయవచ్చుట. ఇచ్చట 16 ఇంచి ఫిరంగులను అమెరికావారి నూపురై డ్డాటుల కుపయోగించుటకయి చేయుచున్నారు.

విజయవాడ నంగ్రము

ఇంగ్లాండు

తల్లిగొట్టల నౌకలు - శత్రువుల సరకులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—జర్మనీకి సమీపమునందున్న తల్లిగొట్ట దేశములకు రాకపోకలు చేయు నౌకలు పరిశోధింపబడుటకు బ్రిటిషు మిత్రముండలి శత్రువుల రానిదో నని శత్రువుల సరుకులనుగూని పోవుచున్నట్లు నిశ్చయింపబడి పరిహరింపబడి వశపరచుకొన బడును. బ్రిటిషు మిత్రముండలి శత్రువులకువచ్చి పరిశోధింపబడిన నౌకలట్లు పరిగణింపబడి పరిహరింపబడి వశపరచుకొనబడును. అని సంఘము వారు చేసిన యుద్ధపుణ్యజెటులో ప్రకటిత బడినది.

ముంచబడిన నౌకలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—అయోలా క్లెమెంటు. మరెండు చిన్న నౌకలును (బ్రిటు) ముంచబడినవి. మొత్తము 8000 టన్నులు.

క్రొత్త సైనికులు

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—81 ఏండ్లలోపు వయసువారిలో ప్రత్యేకింపబడినవారి నందరినిగూర్చి మరల యొచ్చించి వారిలో చాలమందిని సేనలో చేర్చుటకును అట్లు చేర్చినవలసినంతవరకు సమకూరనిదో వయఃపరమితిని 50 ఏండ్లవరకునువరకు పెంచునుటకును దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి.

యుద్ధములు

అధినివేశముల ధన సహాయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—ఈజిప్టు దొరతనమువారు 50 లక్షలపానులనొసంగిరి. దీనిలో 3,750,000 పానులు క్రొత్తపానులు హంకాంగు హంగే బాంకి వారును కాఖల వారును కలిసి 5,010,000 పానుల నొసంగిరి. దీనిలో 1,670,000 పానులు క్రొత్తపానులు ఇండియా సేవనలు బాంకి వారును కాఖల వారును కలిసి 3,600,000 పానుల నొసంగిరి. దీనిలో 2,600,000 పానులు క్రొత్తపానులు.

ప్రిమియము బాంకులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—ప్రిమియము బాంకులమూలమున మరెండు యుద్ధములు సేర్పరుచుటకుగూర్చి సేన నిష్కల్మష భావముతో నున్నాను గాని ఇందులకు కాసాధి కారమవసరమని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో బోసర్లాగారు నుడివెరి.

దిగుమతులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—ఏయే క్రొత్త దిగుమతులపై పన్ను విధింపవలసి యుండునో దానిని ముందు సంఘమువారు వివరించెదరు. అధినివేశములకు ప్రత్యేక పు ముజరాల నిచ్చుటకంటె లాభమునకు పూచీపడుట సంబంధము అను విషయమును గూడ నాలోచించెదరు. బ్రిటునునందు పరిశ్రమలకు పయ్యుక్తములగు సరుకులపైని ముఖ్యముగ ఎగుమతీ వ్యాపారము, నౌకా వ్యాపారము, నౌకా నిర్మాణము మున్నగు వానికి కావలసిన సామగ్రిలపై పన్నులను విధించుటవలన గలుగు ఫలితమును వారారయలనియున్నది. ఇండియా, ఈజిప్టు, సాదను దేశముల ప్రత్యేక స్థితిని బ్రిటిషువారి వాణిజ్యపు యొడంబడికలను హెచ్చుగా బ్రిటునుతో వ్యాపారము జరుగుచున్న దేశముల స్థితిని వారు గమనించెదరు.

సేద్యపు భూమి

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—ఆహార పదార్థములలోటు కలుగకుండుటకు విరివిగ వ్యవసాయము చేయగలవారికి స్థలముల నిచ్చుటకు నిర్బంధమున స్థలముల నాక్రమించుటకు వ్యవసాయ భాఖవారి కధికార మియ్యబడునని ప్రకటింప బడినది.

దిగుమతుల నిరోధము.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—లాయడు జార్జి గారు 22 వ తేదీని ప్రసంగించెదరిని బోసర్లాగారు ప్రజల సభలో నుడివెరి.

ప్రి మితు.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—తల్లిగొట్ట దేశముల నౌకలు ప్రిమితు చేపుకు రాగూడదని లండను గజెటులో ప్రకటింపబడినది.

జర్మనీ ఇంగ్లాండు దేశములు

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—ఇంగ్లాండు దేశముతో పోల్చిన జర్మనీ దేశము అలసిపోయిన నుల్లునివలె నున్నది. వస్తుసంపద జర్మనీయందు పూర్తిగా చెల్లిపోయినది. బ్రిటునునందు పుష్కలముగ నున్నది. యుద్ధము ప్రబలమైన కొలందిని బ్రిటిషు సేనల భార వధిచుచును. ఈ మహాదేశము యధార్థముగ సహాయము నొసరించుటకు సిద్ధముగ నున్నది. మన ముదారభావముతో నర్థప్రాణముల ధారపోసిన పిమ్మట మనకు హాని చేయునది గాదని లావికోటయరీ పత్రికయందు ఎం. గవ్వె. హెచ్చె గారు వ్రాసిరి.

జ. సి. బి.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—సేడు జార్జి చక్రవర్తిగారు సర్ విలియం రాబర్టును గారికి జి. సి. బి. బిరుద చిహ్నము నొసంగిరి.

మయోలా నౌక

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—మయోలా అను న్యూఫౌండ్లాండు చేపలనౌక నిన్న ముంచబడినది.

ప్రాచ్యపర నాలయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—ఏడాదికి 250 పానులచొప్పున 9వ త్వరములకు నిన్న పురపాలకసంఘమువారు విరాళ మొసంగిరి. యుద్ధములులోని 5000 పానులు గోల్డుస్మితు కంపెనీ వారును, రు 1000 ల విరాళమును 5 వ త్వరములకు సాలుకు 100 రూపాయలు వార్షికమును ఇండియా చార్జర్ల బాంకి వారును, హంకాంగు హంగే బాంకి వారు 5 వ త్వరములకు 200 పానుల వార్షికమును, ఇండియా సేవనలు బాంకి వారు మూడు వత్సరములకు 100 పానుల వార్షికమును, ఇండియా మెర్కంటైలు బాంకి వారు 100 పానులను, సర్ మార్క్సు సామ్యూలు ఇ. ఆండ్రూసుగార్లు చెరి 1000 పానులను ఇచ్చిరి. భారత వీరుల ప్రతాపమునకు సంతసించి ఆండ్రూసుగారు చందాను 100 పానులనుండి పెంచించిరి.

నియోజనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—వెట్టు వెర్నెక్సెరువారు కల్లులు స్ట్రీరింగు కేయరుగారిని నియోజించిరి.

మరణము.

సాను ఆంటోనియో, ఫిబ్రవరి 20:—జనరలు పుష్టను గాకు మృతి మొందిరిని తెలియుచున్నది.

ముంచబడిన నౌకలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—బ్రిగేడు అను చిన్న నౌకయును పెంటూరియను అను తెరచాప నౌకయును (బ్రిటు) ముంచబడినవి.

దేశవాళీ పంట.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—యుద్ధాంతరము మూడు సంవత్సరములవరకును దేశవాళీ పంట గోధుమలను ఓట్లను తక్కువ ధర కమ్మించుటకు పూచీ పడెదమని దొరతనమువారు ప్రకటింప నిశ్చయించిరిని డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక వ్రాసినది.

ఈ 14 జలాంతగ్రామి

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—దీనిచే పట్టుకొనబడినటర్గ్రి నౌకను ఆక్రమితముగ కోర్టువారు అంగీరింప లేదు గాని గను బోటును మాత్ర మంగీకరించిరి.

మతగురువుకు బిరుదచిహ్నము

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—మెసపొటేమియాలో లెప్పగా పని చేసినందులకు రోవాల్డు ఇర్విను అను బంగాళా మతగురువునకు జార్జిచక్రవర్తి గారు డి. ఎస్. ఓ. ఎం. సి. బి. ఎం. సి. చిహ్నముల నొసంగిరి.

ఫిరంగులను కాల్పులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—బట్టే-డి-మెస్సిలు ప్రాంతమునను మ్యూజుకు కుడిచక్రను కారీయ్యపుడు లెజనువాల యొద్దను ఇర్వినులవారును ఫిరంగులను కాల్చిరిని పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

అంతగ్రాముల సంహారము

సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 22:—4 లక్షల మందికి అనుమతి నియ్యగోరి. అక్టోబరు నెలఖరుకు 80 లక్షల మందిని 95 లక్షల ప్రేలుడుయుద్ధసామగ్రిలను నౌకలనివాసపరిచి. ఒకటి రెండు ప్రమాదములు మాత్రమే జరిగినది. యుద్ధాంతరమునుండి 25884 నౌకలు పరిక్షింపబడినవి. అంతగ్రామి సంహారము ప్రగలానగ్ధదాయక విషయము. అది యింకను లొంగుబాటుకు రలేదుగాని చేయబడుచున్న సాధనములవలన నష్టము చాలతగ్గలదు. జలాంతగ్రామి వినాశక సంఘ మేర్పరుపబడినది. దీనియందు చాలమంది సమర్థులు గలరు. సాయుధవాణిజ్య నౌకలు గత రెండు నెలలలోను 100 కి 47 హెచ్చినవి. వానిలో ప్రత్యేకములగు నాయుధముల నురుపుపరి ప్రతివారమునను జరుగుచున్నది. డిశంబరు నెలలో మొదటి 18 దినములలోను ఒక్కొక్కటి 1000 బన్నులకు నైగా గల మిత్రముండలివారి నౌకలు 69 ముంచబడినవి. మొత్తము 20000 టన్నులు జనవరి నెలలో ఆగోజులలో 182028 టన్నులుగల 65 నౌకలును ఫిబ్రవరిలో ఆకాలమున 268631 టన్నులుగల 89 నౌకలును 118-91-134 నౌకలు ఆ నెలలలో ముంచబడినవి. ఫిబ్రవరి నెల 1వ తేదీ మొదలు 18వ తేదీవరకు బ్రిటునుకు 6176 నౌకలు వచ్చినవి. బ్రిటునునుండి 5878 నౌకలు వెళ్లినవి. అపాయకరమగు రంగమున ఏవేళను 3000 నౌకలుండెను. సాయుధ నౌకలలో 100కి 75ను నిరాయుధ నౌకలలో 100కి 24 గు ను తప్పించుకొనగలిగినవి. వచ్చిన వెళ్లిన ముంచబడిన తప్పించుకొనిన నౌకల వివరము లిక ప్రకటింపబడును. రహస్యముగ నుంచుట మన శత్రువులకు బాధ్యుగా కట్టగు గాననే ముంచబడిన జలాంతగ్రాముల వివరములను వారు ప్రకటింపక మిన్నకుండిరి. జలాంతగ్రామి మునిగనో లేదో నౌకాదళమువారికే తెలియదు. ఫిబ్రవరి నెలలో జలాంతగ్రాములలో 40 సార్లు పోరు జరుగుట చాల ముఖ్యవిషయము. ఈ అంతగ్రాముల వినాశమును గూర్చి నిశ్చయము మొదలు అసంభవమువరకు అన్ని రకముల వార్తలను అధికారులచే ప్రకటింపబడినవి. ఇక ముందు భాగీగా ఏ నౌకయు నుండబోదు. యుద్ధనౌకలకును వాణిజ్య నౌకలకును పోటీలేకుండ చేయబడినది. దిగుమతుల నిరోధమును ప్రజలంగీకరింపవలెను. అందువలన నౌకాదళము వారి భారము తగ్గును అని కార్నసుగారు నుడివెరి.

ప్రాస్తు

శత్రువుల కందకములను బ్రిటిషువారు

వశపరుచు కొనుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—గుండెకోరుకు ఈశాన్యమున మేము కొన్ని కందకములను పట్టుకొని ఆర్మెంటరీసుకు ఆగ్నేయమున 650 గజముల రంగమున శత్రువుల కందకములలో చాల లోపుగా ప్రవేశించి చాలమంది హతము చేసితిమి. ఇరెనెజుకు ఆగ్నేయమున 501 గజములరంగమున మేము దాడి సలిపితిమి. చాలమంది శత్రువులుహతమైరి. కందకములు మందుగనులు నాశము చేయబడినవి. 114 గురు పట్టుబడిరి. మొత్తము ఆ నాడు 184 గురు పట్టుబడిరి. షాలో నష్టము స్వల్పమని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అంతగ్రాముల నిష్ప్రయోజకత.

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 21:—అంతగ్రాముల నిరంకుశ సంహారమువలన నింతవరకు బ్రిటిషు దేశపు దిగుమతుల కెట్టి అభ్యంతరమును కలుగలేదు గాని తటస్థ దేశముల వ్యాపారమునకు కొంత అభ్యంతరము కలిగినది. స్కాండినేవీయా, హాలండు, అట్లాంటికు నౌకలు పరిశోధింప బడుటకు బ్రిటిషుదేశపు శత్రువుల వచ్చుట కిప్పుడు వెరుచుచున్నవి. కాన సమద్రమునపరిశోధించు శ్రమలేదు. అట్టి నౌకలను హాల్లిఫాక్సు-నోవా స్కోషియాలో పరిశోధించుటకు బ్రిటిషు వారిపుడు ఏర్పాటు చేసినది రాబర్టు సెసిలుప్రభువు వార్తాసంఘ ప్రతినిధితో నుడివెను.

ఆస్ట్రీయా - అంతగ్రాములు.

ఆమెట్టరుడం, ఫిబ్రవరి 21:—అంతగ్రామి సంహారమునుగూర్చి ఆస్ట్రీయావారు తమభావమును తెలుపవలెనని అమెరికావారు కోరుట వారి మైత్రికి భంగము కలుగుననుటకు నూచనయని ప్రాంతుపర్వరు జయిటుంగు పత్రిక వ్రాసినది.

పసిఫికు సముద్రతీరమున

జలాంతర్గాములు

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 21:— 50 క్రొత్త జలాంతర్గాములను నిర్మించుటకు కాసనమున చేయబడిన సవరణను సెనెటు నౌకా సంఘమువా రామోదించిరి.

సాంస్కృతిక సైనికాభ్యాస శాసనము.

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 21:—సాంస్కృతిక సైనికాభ్యాస శాసనమును కాంగ్రెసు సభవారి ఆమోదమునకు పంప నున్నా నని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారితో నాలోచించి యుద్ధ మంత్రి ప్రకటించెను.

పెనామా నష్టము

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:— పెనామా నష్టమునకు కొలం బియావారిని బాధ్యుల నొనరించుచు చేయబడిన సంధిని రద్దుప రచనలను. అది న్యాయము. మరియు మధ్య ఆమెరికాలో ల భించగలిగినంత మంది మిత్రులను మనము కూడదీయవలసిన ఆ వసరముగూడ గాగలదు. ఆచటిస్థితి చాల విషమముగ నున్న దని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు లేఖ ప్రాసినను ఈ సమావేశ మున నది సాధ్యము కాదని సెనెటు విశేష సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

జర్మనీలోని అమెరికా సహాయ రాయబారులు.

బ్రూక్లిన్, ఫిబ్రవరి 21:—అమెరికా సహాయ రాయ బారుల ప్రయాణమునకు జర్మను యుద్ధోగ్యులు చాల యిబ్బందులను కలిగించి చాలదినము లాపివేసిరి. వారు నేడి టుక్ వచ్చిరి. బెర్లిన్ములోని అమెరికా రాయబారుల సంగతి తెలియదు.

గూఢచారుల శాసనము.

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 22:—సెనెటు సభ వారి శాసనము నామోదించిరి. సర్వాధికారము మెసంగుచు కఠిన శిక్ష నేర్పరచిరి. ప్రతిహాలురు 10 మంది. అనుకూలురు 60 మంది.

అమెరికానుండి హాల్లండునొకల రాకపోకలు.

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 20:—నెడర్లాండు పిప్పింగు రాటరుడ మస్పిలాయడు కం వెనీలవారు త్వగలో శానుప్రాను సిస్కో బావాలకు మధ్య రాకపోకలకు 8 ప్రయాణికుల నొకల నేర్పరచెదరు. ఈనొకలు హంకాంగు నాంగసాకి హాటూలా చేవులయందాగును. న్యూయార్కునందు హాం డు అమెరికా కం వెనీలారి ట్రిమరుల కందించును.

సంపూర్ణాధి కారము

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 21:—యుద్ధమును ప్రకటింప వలెనని అడుగక అంతర్గాములనుండి అమెరికావారి అర్థప్రాణ ములను సంరక్షించుటకు సంపూర్ణాధికార. మొసంగ వలెనని కాంగ్రెసు వారిని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు కోరెదరని రూఢి వార్త వచ్చినది. స్పెయను అమెరికా యుద్ధారంభము నందు గూడ నిటులే జరిగినది.

యూరోపియన్ నౌకలోని వారు.

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 22:—ఇదివరకు వ్రాసిన లేఖలకు తగిన సమాధానము లేదుగాన యూరోపియన్ నౌకలోని వారిని వదలవలసినదని అమెరికా వారు సోనువాంఛమునాడు బెర్లిన్కు వ్రాసిరి. కాల పరిమితి నిర్దేశంప బడలేదు.

పట్టుకొనుట

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 22:— అమెరికానుండి పత్రి కాధిపతులనుని కొందరు బ్రెటనుకు పోయి పటములను షా యా పటములను ఇతర విషయములను సంపాదించి అమెరికాకు పంపుటకును అమెరికానుండి వానిని జర్మనీకి పంపుటకును కుట్ర జరిగినదనియు దీనిలో 15 గురు చేరి యున్నారనియు తెలియుచున్నది. ఇద్దరిని పట్టుకొనిరి.

యూరోపియన్ నౌకలోని నావికులు

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 22:—అమెరికాలోని జర్మను నౌకలను వశపరుచుకొన డు. ఆ నౌకలలోని నావికులకు నిర్బంధము విధింపలేదు. అని అధికారులు జర్మనీవారికి తెలి పిన పిమ్మట వారు యూరోపియన్ నౌకలోనివారిని వదలిరి.

బాల్కను

మాల్టేవియోలో సంగరము.

లండన్, ఫిబ్రవరి 22:—బోర్నో కట్లా కుత్తరమున నున్న గంగమునం దంతటను శత్రువులు నాను మాత్రముగ ఫిరంగులను కాల్చుటయు చిల్లర యుద్ధములును జరిగినవి. ఫోకన నీకి వాయువ్యమున కన్యోవారి స్థానములయొద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ విషవాయు గోళములను వదలిరి. కన్యోవారు వారిని తిరిగి; అని రుమేనియావారు ఈ నెల 19 వ తేదీని తంతి వార్త నంపిరి.

సెలోనికా ప్రకటనము

లండన్, ఫిబ్రవరి 22:— అంతటను ఫిరంగులు కాల్చు బడినవి. సీరీసుకకుకోయోలవద్ద ఫోరు జరిగినది. బోరైను సరసు-యొద్ద మేము దాడినలిపి చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. శత్రువులు రెండుసార్లు తలపడియోడిరి. వైమానికుల యుద్ధ ములు జరిగినవి. సీరీసు మెల్కతులయొద్ద వైమానికులు శత్రు స్థానములపైని బాంబులను వదలిరిని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రుమేనియావారి ప్రకటనము.

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:—పశ్చిమ మాల్టేనియాకు ఉత్తర సరిహద్దున ఫిరంగులను తీవ్రముగ నిరుపీకులవారును కాల్చిరి. తక్కినవోట్ల కన్యోవారు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చి శత్రు వుల నామగ్రులను ధ్వంసముచేసి వారిని తరిమిరి.

బోర్నో కట్లా కుత్తరమున శత్రువులు ప్రబల సేనతో తల పడి యోడిరి అని రమేనియా ప్రకటించిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా వారు-నౌకాయానము

మెల్బోర్న్, ఫిబ్రవరి 20:— ఏ కారణము మీదను గూడ ఆస్ట్రేలియాలోని స్త్రీలును పిల్లలును యూరోపునకు నౌకా ప్రయాణము సలుపరాదని యుత్తరు వియ్యబడినది.

సామ్రాజ్యసభకు ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులు.

మెల్బోర్న్, ఫిబ్రవరి 22:— హూగ్సు సరీ విలియం ఇర్విన్, సర్. బాను ఫారెస్టుగాల్డును దొరతనమువా రామోదిం చిరి. ప్రత్యానిదిన మింకను నిర్ధారణము కాలేదు.

జర్మనీ

జర్మనులు సైనికులకొరకు వెతకులు

బెర్లిన్, ఫిబ్రవరి 21:— 7-9-1870 వ తేదీకి ఈవల పుట్టినవారిలో నిదివరకు కేవల మనర్వులని నిశ్చయింపబడిన మగవారిని హెంబర్గు నగరమున మరల వైద్యపరీక్ష చేయించు టకు నిశ్చయింప బడినదని మిట్టగు జయిటంగు పత్రిక వ్రాసినది.

సమ్మె

ఆమ్స్టర్డం, ఫిబ్రవరి 21:—ఎక్కువ జీతమును మంచి అహారమును యిచ్చినగాని పనిచేయును క్రొవ్వ కర్మా గారమున 17000 మంది పనివాండ్లు సమ్మెకట్టిరి. ఇందులకు కక్షగా వీరిలో చాలామందిని పరిరంగనమునకు పంపిరి.

గెరర్డు గారు.

పారిసు, ఫిబ్రవరి 21:—గెరర్డుగారు స్పెయినుకు వెళ్లిరి. అట నుండి అమెరికాకు వెళ్లేదరు. వీరికి గొప్ప విద్యోలు జరిగినది.

జర్మను జలాంతర్గాములకు సస్లయి

మెడ్రిడు, ఫిబ్రవరి 22:— కాత్తే జనసుకు సమీప మున జర్మను జలాంతర్గాముల కొరకు 31 పాకేజీలను విడి ముక్కలను వేసుకొని యుండిన ఒకనొక కనబడినది. దానిని ముగ్గురు జర్మనులను పట్టుకొంటిమని అధికారులు ప్రకటించిరి.

బొగ్గుదొరకనందున కలకత్తాలో వీధులలోని దీపముల నన్నిటిని వెలిగింపజాలమనియు ఒకటివిడచి యొకటిగవెలి గించెదమనియు ఆరియంటలు గానుకం వెనీ వారు బంగాళా దొరతనము వారికి తెలుపగ ఇప్పుడున్న దీపములన్నీ టినియథా ప్రకారము వెలిగించుటకు లోటులేకుండ బొగ్గు నందచేసెద మని దొరతనమువారు తెలిపిరి.

పశ్చిమవర్క్కు విచారక సంఘము.

నిన్నటిదినము ఈ సంఘమువారు ఎఫ్. జె. స్ట్రయిగారి యధ్యక్ష సమావేశమై సి. టి. ముట్లంగుగారిని పరీక్షించిరి. వీరు తిరుచునాపల్లియందు నూపరింటెండింగు ఇంజనీరువారిట్లు చెప్పిరి:—ఒకపనికి పూర్తిగా టెండరులు వచ్చుచుండుట లేదు. షెడ్యూలు చేట్టను ప్రతి సంవత్సరమును సంస్కరించు చుండును. పశ్చిమవర్క్కు శాఖ వాంఛే పనిచే యిండుట వలనను, స్థానిక సంస్థలవలన పనిచేయించుట కల నను కృత్యమునందు విశేషము భేదము లుండవు. చిన్న నీటిపా రుదల పనులు అక్కడ ఇక్కడ చెల్లాచెదురు చేతనం దంతి ట మండుటచే పశ్చిమ వర్క్కు శాఖవారి పని కష్టమైనది. అందువలన ఈ శాఖకొకకగు జీతములు వ్యయములెక్కువ యైనవి. నూపరింటెండింగు ఇంజనీరువద్దకు వచ్చు ఎస్టి మేట్లు, స్థానులు ఒకమాసము వెనుకగాని ఆలెనివద్దనుండి మణల పోవుటలేదు.

ఒడ్డెట్లు ప్రస్తుతము ఫిబ్రవరి మాసమున తిరుగు వచ్చు చున్నదనియు అట్టోబరు ప్రారంభమున పంపుచుండు నష్టపు అచుట మంచిదనియు ముట్లంగుగారు తనిసి. డిస్ట్రిక్టు బోర్డు వారు పంపు ఎస్టి మేట్లన్నియు స్వల్ప కట్టవములకొకక యె యున్నవి. వాని పిలువ 5000 రూ॥ లకు వైబడి యుండదు. ఇంజనీరింగు కళాశాల ప్రిన్సిపలుగారిని తిరువార పరీక్షించిరి. వారి సాక్ష్యమునం దీ క్రింది విషయములు ముఖ్యములు. వారు ముందు తమ కళాశాలయందు విద్యార్థులనును గూర్చివినరించి కళాశాలలో ప్రవేశించుటకు దరఖాస్తులు ప్రతి సంవత్సర మును విశేషముగా వచ్చుచున్నవని చెప్పిరి.

ప్రాచీన నరీ తరగతిలో చేర్చుకొనబడు విద్యార్థుల వయస్సును, ఇంజనీరింగు తరగతిలో చేర్చుకొనబడు విద్యార్థుల వయస్సును ఒకటే. ప్రస్తుతము వయస్సునుగూర్చి యెర్షు అుపబడిన నియమము సంతృప్తికరముగ నేయున్నది. కళాశాల విద్యార్థులుగా నున్న వారిలో నెక్కువను కంట్రాక్టులు గా గాని, ఇతరసంస్థల సేవకులుగాగాని యున్నవారు లేరు. అందఱును బోర్డులక్రిందను ప్రభుత్వమువారి క్రిందను పని చేయించు చున్నారు.

ఇంజనీరింగు విద్యార్థులనును కొంతకాలము విశ్వవి ద్యాలయ కళాశాలయందును శిక్షింపవలయును. ఇంటర్మీడి యేటు పరీక్షలో 1 వ గ్రూపు విద్యార్థులను తృప్తికర ముగా నున్నది. తక్కిన కళాశాలల ల కం టె ఇక్కడి ఇంజనీరింగు కళాశాలకు 1 సం॥పు విద్యార్థులు మెక్కు వగా గలదు. కాని మొత్తమువీర విద్యయంతయు నొక్కటే. అనంతరము వారు విద్యార్థులకగు వ్యయములను వివరించిరి.

తరువాత చెన్న పురియందు ఇంజనీరువృత్తి నున్న వేంక టేశ ఆయ్యరుగారిని సంఘమువారు పరీక్షించిరి.

అనేక ప్రదేశములందు ఇంజనీరింగు కంట్రాక్టులనుగాన ఇతరకంట్రాక్టులనురీ జిప్టరుచేయించుపద్ధతిగలదు. ఇంజనీరింగు యోగ్యతలు లేనిదే ఎవ్వరిని కంట్రాక్టులుగా రిజిష్టరుచేసి కొనగూడదు. ఇంజనీరింగు కళాశాలవారి యోగ్యతాప్రమాణు లేనిదే ఎవ్వరిని పశ్చిమ వర్క్కు శాఖవారు నియమింపదగదు. కంట్రాక్టుల నిచ్చుట ప్రస్తుతము కరుణాకార్యముగా చూచు చున్నారు.

ఎక్కికూట్టిపు ఇంజనీరు పదవులను తొలగించి అసి ట్టెంటు ఇంజనీరుల నేర్పఱుపవలెను. సమ్మెకట్టి నేటు తరగతు లలో గూడ ముప్పాతిక యుద్ధోగ్యములను తొలగించవచ్చును.

నేటితో చెన్న పురియందు విచారణముగిసెను. నిన్నటి రాత్రియే సంఘమువారు కలకత్తా నుండి గా రంగూనుకు పయనమైరి.

రాజప్రతినిధిగారి కార్యాలయములు శిల్పనగరమునందు మార్చి నెల 27 వ తేదీని మూయబడి సిమ్లాలో 29 తేదీని ప్రారంభింప బడును.

1916-17 సంవత్సరమున 21, 212,000 యకరములలో ప్రతి పండించబడినది. 1915-16 రెండవ ప్రకటనమునందలి మొత్తముకంటె 100కి 19 రెట్లు హెచ్చు. 1916-17 లో 4,557,000 బేళ్లు లభించునని తెలుపబడినది. ఇది గత సంవత్స రపు రెండవ ప్రకటనముకంటె 100కి 22 రెట్లధికము.

చాముండికా విలాసము.

ఆర్యేల నియోగము.

కాకినాడనుండి దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశ రావు గారి కిట్లు మాకు వ్రాయుచున్నారు:—

నుహా భారతమును దెల్పించిన నన్నయభట్టునకు బూర్వము తెలుగుకవులు లేరని కొందరు కొన్నాళ్లవరకు వాదించి సాహసించు చుండిరి. నన్నయభట్టుని కుమారసంభవము నన్నయభట్టు బూర్వము వ్రాయబడిన దని నిరూపించుటకు సాధ్యమయ్యెను, అది నన్నయభట్టునకు బిమ్మటిదేయని వాదించువారింకనుగలరు. ఇంతవరకు మనకు తెలిసిన వానివలన నన్నయభట్టు రామనాథస్వరాయలు, లక్షణసారము, ఇంద్రవిజయము ఆంధ్రశబ్దచింతాసరి రచించినట్లు ప్రతీతి గలదు. వీని కన్నతల్లి నిరూపణమును గురించి తమకు గల సందేహములను, ఆ తేజవంతు రావుబహద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు ఆంధ్రకవుల చరిత్రమునందు విస్తరించి యున్నారు. నన్నయభట్టువీరచిత్రిముగ కన్నకు చున్న చాముండికా విలాసమును తెలుగు కవి మొక్కటి మూడవశతాబ్దముల గ్రంథము శతావధాని దివాకర్ణ తిరుపతి కావ్యులవారియొద్ద నున్నది. అది పద్యములు కలవు. తాళపత్ర గ్రంథమందలి ప్రథమపద్యమందున్నట్లు లిచట పొందు పరచుచున్నాను.

కా॥ శ్రీవాణిగిరిజానపద్యముల సుతేమస్థితీక సృష్టివ్యాఢ్యవృత్తిధిమ కావ్యకావల విభాజానిలోపమా సావకాశభితిభా సాంవ్యవహక శ్లేష్మధనంపాహులక॥

నేలించుకొనది నా త్రిమూర్తులను చిత్రింబులో నెప్పడుక॥ ఇది భారతాదియందు గల సంస్కృత స్లోకమునకు భాషాంతరీకరణముగ కన్నట్టుచున్నది. చాముండికా విలాసమున భాగ్యతప్రశంస లేకుండుటవలన నిదియే ప్రథమకావ్యమేమో యని యూహించదగి యున్నది. భారతమునందులె గాక నీ విలాసమున వ్యవస్థితములగు వి. స్వప్న కథను వ్యవస్థితములను మొట్టమొదట జేర్చినవాడు తిక్కన సోమయాజియని మనము నమ్ముచుంటిమి. చాముండికా పురాణమును నన్నయభట్టు రచించియుండిన పక్షమున నీ గౌరవ మాతనికిగూడ చెందవలయును. కవిస్తుతిజేయు సందర్భమున నిట్లు వర్ణింపబడెను. “వ్యాసాంబరీషులకు వందన మొనరించి కవిస్తుతులను చాల ఘనతనెంచి, సుకవీర్షరుల నెల్ల సాంపుగా వినుతించి గురుపాదయుగముల సరవిగాంచియాంధ్ర నాకావ్యశాసనం బతికెయిల్ల జేసిలోకోపకారాధిపతిజేసి ఘనత రాజనరేంద్రుని కరుణవడిసి నట్టివాడను నన్నయభట్టు నేను.” రెండవచరణమందలి సుకవీర్షరులు సంస్కృతకవులు, తెలుగు కవులు కావచ్చును. వీనివలన నన్నయభట్టునకు బూర్వము ప్రసిద్ధ తెలుగుకవు లున్నట్లు యూహించదగియున్నది. అశ్వాసాంత గద్యమున కవి యిట్లు వ్రాసియున్నాడు “ఇది శ్రీ సకల భాషావాగమశాసన నన్నయభట్టు వీరచిత్రించిన చాముండికా విలాసంబునందు ప్రథమాశ్వాసము.”

కడపపండలమునందలి సందవరంబుననుండు చాముండికామాహాత్మ్య మిపురాణమున దెలుపబడినది. సోమవంశసంభవుడైన సందవచక్రవర్తి సందవరము నేలచున్న కాలమున నొక్కనాడు సిద్ధదొక్క డాతనికడకువచ్చి నిత్య మాన్యవశేషులనకు కాకి గంగావాహనము సమకూడు సాధనము గన్పింపనిశ్చయించి యభిమంత్రితములైన రెండుపాదుకల నారాజునకిచ్చి యాతని కొక మంత్రోపదేశము గావించెను. ఆమంత్రప్రసవ మహిమవలన నిత్య మాభూషణుడు సకలరీతిగ గంగాప్రవాహిని యందు స్నానమాడి, యితరులకు దెలియకుండ తన నగరమునకు వచ్చి రాజ్యపాలనము నేయగలెను. ఒక్కనాడతని భార్య స్నానప్రయాణోక్తులు జేయుచు భర్తను జూచి మీరెక్కడి కేగెదరని ప్రశ్నించి, తనదామ్య మెరిగి తాను సాతనితో బోవవేడుకొన నాతడు దానికియ్యకొని నాటనుండి యామెను వెంటగొనిపోవుచుండ, ఆదంపతులు వారణాసి యుండి గుప్తముగ తిరిగి రానున్న సమయమున నాసుందరి పుష్పిణి యయ్యె. భార్యస్నానమగువరకు నాలుగుదినములు వారు కాకియందుండిరని రాజ్యమును పరు లాక్రమించుకొనుటకు హేతువగును. వీనికి గతం తెయ్యది యని చింతించుచుండ నచ్చటి బ్రాహ్మణు లారాజుచెంత జేరి మా యిల్లులు పుష్పిణియైన దోషంబును తాము పరిహరించి వారిరువురు వారి పురప్రవేశంబు, జేయు సాధనము గల్పించిన పక్షమున తమ కేమి యొనగెదవని యడిగిరి. కార్యము

కూల మైనచో తనరాజ్యంబున నర్థభాగ మిత్తు నని రాజు చెప్పెను. వారు శీఘ్రము నచితటమందలి చాముండిక దేవాలయమున కరిగి మహామంత్రప్రసవమున గావించి యామెను పరిశుద్ధ గావించిరి. తోడన రాజదంపతులు పునప్రవేశము జేసి యిది మోసముని గ్రహించి గంగాస్నానము విసర్జించి చింతాభరితులైరి. పిమ్మట కొన్నాళ్లకు కాకియందు దుర్భిక్షము వచ్చి నందున బ్రాహ్మణుల కన్నవత్తములు లేక పీడితులైనందున చక్రవర్తి వెనుక చిక్కుల బడినప్పు డిచ్చినమాటదలచి ఆర్యేల నూర్పురు బ్రాహ్మణులు కాకిని వదలి యర్ధరాజ్యసంపాద శేష్యతో సందవరమునకు బయనమైరి. కలిపయదినములకు వారారాజుకడకు వచ్చి యాతనిమాట చెల్లించునని కోరగ దానికి సాక్షుల గౌరవావలయునని రాజు కోరెను. అంతట వారు దురాత్మా! చాముండికాసమీపమున శేషధములేపుడు గాన నా మహాశక్తిని తెచ్చెదనని కొందరు నుగిడిపోయిరి. ఆర్యేల మంది ప్రోలేక యాజేయుననుండ తమ యదృష్టముండునట్లు కాగలదని వచ్చి దక్షిణదేశమున వృష్టును నుద్యోగములు అనుసంభవార్థముగ సంపాదించుకొనిరి. మిగిలిన ఏనూరు విప్రులు చండికను కాకినాండి సందవరము గొనివచ్చి రాజుకడ నిజము బల్కించి యాశక్తి నచట ప్రతిష్ఠ చేసినపుడు సందవరీకైరి. వారికి రాజ్యరాజ్యము నిచ్చెనట.

చరిత్రోపకాగముకు కథాభాగ మియ్యది. గోపరాజు రామప్రధాని గోగొండ నవాబునంద్రచంద్రగృహణ్యలమున ముద్రకగొని 6000 ఘండికి గ్రామోద్యోగముల హతులను నిచ్చుటవలన వారు నేల నియోగు లనబడుచు రేవుడిరని చెప్పకథకు కాకులు నేతులులేవు. కృష్ణకు దక్షిణదేశము వట్టపాడ్రదేశమును ప్రఖ్యాత నామము గల భూభాగమునుబట్టి యచ్చటి బ్రాహ్మణులకు నార్యేలవారని పేరువచ్చియుండునని రావు సాహేబు కృష్ణకాశ్రి గారు లిపిగ్రాఫికా ఇండికాలో నుగా హరించి యున్నారు. ద్రాక్షారామ దేవాలయ శాసనము లందు వట్టపాడ్రావనీనాథుల ప్రశంస యున్నది. మైసూరు రాజ్యమందలి తెలుగువారిలో కొందరు ఆర్యేలవారున్నారు. వారార్యేలనియోగులనబడరు. ఆర్యేలవారే కృష్ణ, గోదావరి, గుంటూరు, నిశాఖపట్టణము గంగాముజిల్లాలలో నార్యేల నియోగులని పిలువబడుచున్నారు. ఈనూత్న పురాణగాథవలన నార్యేల వారు కాకినాండి వచ్చి పశ్చిమాంధ్ర దేశమున దొలత నివాసముల నేర్పరుచుకొనిన వారి వంశీకులని నిర్ధారణ మగుచున్నది. వారే క్రమముగ గృహస్థీరభూముల నాక్రమించి వట్టపాడ్రదేశమునకు పేరుపెట్టించి యుండవచ్చును. కడపపండలము మయినూరు రాజ్యము నంటియుండుటచేత నారాజ్యమందలి ఆరువేలవారు దొలత వారణావతమునుండి వచ్చినవారి వంశీకులై యందు తని యూహించుటకు సంతోయములేదు. ఇది పరిశోధనాత్మ విషయము శ్రీయుత చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు, ఆంధ్ర పరిమత్పత్రికాధిపతులు దీనిగూర్చి యొచింప ప్రార్థితులు.

చాముండికాపురాణమునందు పద్యములకన్న వచన భాషాశ్లేషము కలదు. వైలి దెలియుటకు మూడవశాసనము లనుండి చెరియొకపద్యము నీ క్రిందబొందు పరచుచున్నాను. మ. కమనీయోత్పలంజూచి తేలతయును నేకాళింగ కాంభోజమ త్స్యమహారాష్ట్రపులిందహూణకవంగాంబాధిభూమిలక తుతోభారలు నిన్ను వంటిసుగుణైర్ధ్యాధికు ల్గారునికొమరొప్పక మఱిగంటిసంతెనిలిసిగోవ్యంతయుకొజూచితిక. ఉ. ఎక్కడ దీనియున్నతమిదేమని యెంచదరంబుచూడసాం వెక్కుగ దీనిశాఖలను నెన్నడు బాయదుపక్షిపంక్తిమే మెక్కుడైనెనిట్టి తరువెన్నడు జూడగ లేదటంచునా రక్కుసిరాజులందరుగావనిమెచ్చినులించిరంతటక. ఆ. మ॥ హరు డంతక జనికాంచె సత్ప్రసవభబృందాత్మక్త సంతోషముక॥

సురమానిప్రజ నిత్యవాసము సుఖాస్తోకాభ్య భృంగీశవి ప్రసల్లాపము నిత్యనిర్మల విరాజద్రక్త నిస్తాసముక వరవాకోధిత తిత్వమాగ () ధువాభ్యాసముకైలా సముక - ఆ 3- ఈ గ్రంథము ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగారమునకు లభ్యమయినట్లు లగపడదు. ఈ నెల 21వ తేదీ సాయంత్రము పూనా నగరమున శ్రీమతి రామాభాయి రెనెడిగారి అధ్యక్షతక్రింద శ్రీలసమావేశము జరిగినది. బంధకప్రాశమును నిరసించుచు సరోజినీదేవి గారు హిండిభాషలో గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. సారస్వతీ కన్యగారు గూడ ముచ్చటించిరి. రాజప్రతినిధిగారికి తీర్మానము పంపబడినది.

కృష్ణజిల్లా గుడివాడ తాలూకా అంగలూరు గ్రామములో 18 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలవేళ గ్రామమధ్యమందున్న బహిరంగస్థలములో దుగ్గిరాల పురుషోత్తము గారి యాజమాన్యముక్రింద ఫిజీద్వీపములందలి భారతీయుల దుస్థితినిగూర్చి యొచించుటకు సభ జరిగినది. చెరుకువాడ నరసింహ పంతులుగారు సభ్యుల నేత్రముల నుండి యశ్రుధారలుస్రవించ, అతిదుఃఖి క్రవముగ జాలికరముగ నుపన్యసించిరి. వలసరాష్ట్రీయుల లాభముకొరకు ప్రస్తుతము ఫిజీద్వీపులలో భారతీయుల ననుభవించ జేయుచున్న విచ్ఛింభక వ్రాతసను మాటుపేరుగల ఘోరపు బానిసత్వము బ్రిటిషుక్రిక కళంకమును, భారజాతికి దుఃఖాగ్రహంపమానములను, నారీలోకమునకు మహాపాతకమును, ఆపాదించుచున్నదని గ్రామవాసులు రెల్లరు నమ్మి యాపదలని తక్షణమే నిర్మూలించజేయు టత్యంతావశ్యకమని మనదోరతనమువారికి మనవిజేసికొనుచున్నారు. తీర్మానమును ఇంగ్లీషులోనికి తర్జుమాచేయించి, బిల్లా కలెక్టరు, మద్రాసుగవర్నరు, ఇండియా డైరెక్టరీ గారలకును, ముఖ్యమైన ఆంధ్రాంక్షేషు నివాస్తా ప్రతికలకును పంపించుటకు ఆరెకపూడి రామకృష్ణుగారు వేడుకొనుచు సభయందు తీర్మానించిరి.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సిసా 1-కి 0-12-0

శ్రీ పుగుముల నానుటకు మోగ్యమెనది దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవములను చేర్చి తయారుచేయించి నేలకొలిది సిసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి యున్నాను. నేయేల ఒక సారి పరీక్షించిన నిజము తెలియుగలదు ఇది మనోహరీకమును జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

తేలుమందు వెల సిసా 0-కి 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0 అణాలు

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

బాధ నరముల వెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినచోటును బండ పారుకటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ వ్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

కుట్టినచోట కొంచెము మంగుపోసిన బాధ మాయమగును. తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని నిశేష బాధ గలదు.

ద త చూరము.

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0

ఈ దంతమార్మముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము (రవింపంబును, నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లుముత్త్యములచే తెల్ల గానుండును. సర్వ సామాన్యముగ నానుటకు దగియున్నది.

తామర తైలము. వెల బిల్లి 1-కి 0-4-0 మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బెను నాలుగు అణాలకుకొనినాల్గుడెరు సారులు రాచిన యెడల తామర నిర్మూలమగును నయము కాని యెడల మీ నాల్గు అణాలు తిరిగి తీసికొని వచ్చును.

అ మృతాంజనము.

తలనొప్పుల మాన్పును చాముచుప్పట్ల బాపును పడిశమును పోగొట్టును తేలుకాటును తీసివేయును బాధలను పోగొట్టుటకు పరమహంస క్రియ అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

సత్యము.

సత్యము మిగుల ముఖ్యమైనది. సత్యవంతునియైనందున బాజ్యము చే ప్రజల్లోని నష్టహాత్ర కీలకతల ప్రకాశించు నీయు సర్వహినుని యానందము నీటిచే నార్పబడిన యగ్ని జ్వాలలవలె నశించుననియు మనచేదము లుద్ఘోషించుచున్నవి. వేదసారములుగా పరిగణింపబడుచున్న యుపనిషత్తులు 'సత్యమేవద' 'సత్యమేవజయతి' అనిపలుకుచున్నవి. 'ఈ శ్వర దృష్టికి సత్యవంతుని నాలకకన్న నగభాకరమైనవస్తు వేదియు నుజ్జయింపజేసి తేదనిస్త్రీ' ప్రవేశము చెప్పచున్నది. సత్యముయొక్క యాధికారత యెల్లవర్తములవారివల్లను ప్రస్తుతిం పబడుచున్నది. సత్యముయొక్క యాధికారతను గౌరవింపని మతమేదియు లేదు. ఈశ్వరయునికిని గూర్చి సంశయించెడి నాస్తికుడు సయితము సత్యము మిగుల మహిమగలదని నమ్ముచున్నాడు. లోకములోని మతము లన్నియు నితరమతధర్మములయందు దోషాన్య విరుద్ధములై యున్నను సత్యప్రభావము నంగీకరించుటయందు డెంతమాత్రము విరోధించుట లేదు. సత్యవత సమాధానియైన సత్యము సర్వధర్మములకును శోభామణము వంటిది. సత్యముతో నుపమింపదగిన ధర్మమేదియు నుజ్జయింపజేలేదు. పంచమ వేదమని చెప్పబడుచున్న భారతము వేయి యశ్వమేధములకలభించిన పుణ్యమును, యొక సత్యవాక్యము పలుకుటవలన గలిగినపుణ్యమును, త్రాసుయొక్క రెండు వైపులనుంచి తూచగా సత్యవాక్యముపలుకుట వలన గలిగిన పుణ్యమే అధిక బహువును నూదించుచున్నదని యుద్ఘోషించుచున్నది. సర్వ పుణ్యములకన్నను సత్య మెక్కువ పుణ్యనియ మనుట కెంత మాత్రము సంభవించును? మనల నీ లోకమునుండి యాశ్వర సాయజ్యమునకునిపోయెడి రాజమార్గమిదియే. సత్యముపరమ వైషమ్య కనుకనే మహాత్ములు సత్య రక్షణార్థము ప్రాపంచిక సుఖముల నన్నిటిని త్యజప్రాణముగా యోచించి వర్జించుచున్నారు. తన తండ్రిని సత్యదోషంబు పొరయకుండుటకై శ్రీరాముండు. రాక్షసులు విడిచి యుద్ధావాసంబు గావించె నని శ్రీకృష్ణమాయణము చెప్పచున్నది. "ఎట్టి దుష్కర్మము పై నను నేను భరించెదను గాని సత్యహినుని మాత్రము నేమోయజాల" నని భూజేని బ్రహ్మర్షి మొఱలిడినది భాగవతము లో చెప్పబడియున్నది. ఉత్తమపురుషులందఱు సత్యమునకు నొకానొక సమయమున మృత్యు దాగ్రములు తటస్థించినను సంతోషముతో భరించి యున్నట్లు మన పురాణము లనేకముఖముల చెప్ప చున్నవి. హరిశ్చంద్రుండు రాజ్యంబునిలబోయినను భార్యవియోగము నొందినను కలము చెడినను, కుతుడుకూలినను, ఇంకను ఎన్ని యోయాపదలవచ్చి తన్నలమనను సత్యమును విడువకుండెను. మహాత్ములందఱును సత్యమునకు విరోధము సంభవించినను తమకు భయము గలిగినప్పడు యీషన్యాత్రమైనను వెనుక తీరుక అగ్రప్రాణములకైనను వైర్యముతో త్యజింప బూనుటకు కారణము సత్యమునందు గల మహా మహిమను బట్టియే. సత్యము సకల సుగుణములకును నాకరంబు. సత్యవ్రతులెంతరహస్యమందైనను దుష్కృత్యముల జేయనొల్లరు. దురాలోచనలు వారి హృదయములయందు డెంతమాత్రము పాడనూపజాలవు. కనుక వారి మనస్సులెప్పుడు మాలిన్యరహితమై పాపసత్యముతో భాసిల్లుచుండును. వారి వర్తనము లోకమునకు నిర్వాకరమైయుండుటచేత వారిమనస్సుల కెప్పుడును జుగుప్సయ భీతియునుండదు. లోక వ్యాపారము లన్నిటియందును జనుముగలిగి యుత్సాహముతో ప్రవర్తించుచుండును. కొన్ని సమయముల యందు వారపజయము నుండినను చిత్తశాంతి గలిగి వారి యాత్మలు ఆనందముతో విరాజిల్లుచుండును. చిత్తవిశ్రాంతిని గలిగించినది సత్యము మాత్రమే. కొందరు మూఢులు సత్యప్రభావమును తెలిసికొన లేకపోవుటచే భుక్షలాభముల కాసించి అసత్య మార్గము నవలంబించు చున్నారు. ఇట్టిబుద్ధిమంతులు వ్యాయసభలయందు కూటసామ్యము లిచ్చి అప్రమాణాది నిందితకృత్యముల నాచరించుచు అసత్యమే సుఖప్రదమైనదని భ్రమించుచున్నారు. పిరిగ్రమ వట్టి పిచ్చిగ్రమ. అసత్య మెంతమాత్రము సుఖదాయకంబు గాదు. సామమునకు శరణ్యంబు. అసత్యవంతుని జీవితము లోకమునకు దుఃఖ భాజకమై యుండుటచేత లోక మందరివల్లను ద్వేషింప బడుచుండును. సమయము చిక్కినవస్తువు మినిని దోషింప జనులందరు ప్రయత్నించుచుండును. తాను లోకద్వేషి యగుటచే ప్రజలవల్ల యెప్పుడు

దేమికిడు మూడునో యని విశ్రాంతిలేక పరితపించుచుండును.

అసత్యము సత్యమువలె స్వయంప్రకాశ మైనది గాదు. అసత్యము తన జయకాలమందైనను బహుల్పవైతే తన శత్రువైన సత్యముపేరనే లోకమును మోసముచేసి గౌరవము నొందుచుండును. సత్యము పలుకుట సులభముగాని అసత్యము పలుకుట డెంతమాత్రము సులభముగాదు. ఏల ననగా చూచినది చూచినట్లును, వినినది వినినట్లును, జరిగినది జరిగినట్లును, చెప్పట సులభముగాని చూడనిది చూచినట్లును, వినినది వినినట్లును, జరిగినది జరిగినట్లును, చెప్పట సులభముగాదు. అబద్ధమాడువాని మాటలు తడవాటుగలిగి యొకదానితో నొకటి పొందిక లేకయుండును. అట్టివాడు ఒక అబద్ధమును రక్షించుకొనుటకు వేయి అబద్ధము లాడవలసియుండును. కనుక అసత్యమాడుటయే మిగుల ప్రయాసకరము. ఇంతయే గాక అసత్య మెవరివల్లను గౌరవింపబడదు. ఎంత అసత్యవంతుడైనను సత్యమును గౌరవించి అసత్యమును గర్హించుచుండును. తనపై యెవరైన యబద్ధము లాడినప్పుడు అసత్యవంతునివైన పట్టరానికోపము గలుగుచున్నది. అసత్యవంతుడు సయితము నైకి సత్యవంతునివలె నటించుచుండును. కనుక యసత్య మెవరికిని కారాదనియు సత్యమందరికిని ప్రేమాస్పద మగుచున్నదనియు స్పష్టమగుచున్నది. సంగతిని తనకు తెలిసినంతవఱకు నిష్కపటముగా చెప్పటయే సత్యము. కపటముతో చెప్పబడిన సంగతి నిజమైనను సత్యమే యగును. ధర్మజాండు ద్రోణుని మోసపుచ్చుటకు విగ్రహగా "అశ్వశౌఘాతః" అని చెప్పి ఎవరిని వివరారుండునట్లు "కుంజర" అని మెల్లగా పలికెను. అపుడు నిజముగా అశ్వశౌఘ చావక పోయినను అశ్వశౌఘయను పేరుగల యేనుగొకటి చనిపోయెను. ఈ మిషచే ద్రోణుని మోసపుచ్చుట కిట్లుపలికెను. ఇందుచే ధర్మజాండు సరకమును గాంచెనని భారతము చెప్పచున్నది. కనుక తెలిసిన విషయమును నిష్కపటముగా చెప్పటయే సత్యము. సత్యము ననుష్ఠించుటయే పరమధర్మము. సత్యము ప్రకృతియందంతట వ్యాపించియున్నది. ప్రకృతిశాసనము లన్నిటియందును సత్యమిడియున్నది. మార్కండేయతాతకాదులను భూమ్యాదిపంచభూతములను సత్యములయిన తమతమ ధర్మములతో ప్రకాశించుచున్నవి. ప్రకృతినిర్మాణకర్త యగుపరమేశ్వరుడు సత్యస్వరూపుడు. "సత్యమ్ భావమస్తం" అని శ్రుతులు చెప్పచున్నవి. ప్రహేలనారదాది మహాభక్తులందఱును ఇట్టి సత్యస్వరూపమునే ధ్యానించి ధన్యులయిరి. కనుక సత్యమును బోధించునదియే మతమనియు అట్టి మతాలంబువలె నిజమైన యాశ్వర భక్తులనియు స్పష్టమగుచున్నది. ఈశ్వరుని సత్యస్వరూపము ఎల్లర హృదయములను పవిత్రముగా జేయుగాత. లోకమందఱును సత్యమును గ్రహించి తరించురు గాత.

ఆ. మాణిక్యంబు.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

Mesopotamia Campaign.

DELHI, February 22.

On the afternoon of February 17th an assault was made on the Sunnaiyat position on the left north bank of the Tigris and the enemy's two front lines were occupied on a frontage of 350 and 450 yards respectively. Two heavy Turkish counter-attacks were launched, the first one hour and the second one and half hours, after we had obtained possession of these trenches. The former was repulsed, but the latter was partially successful and forced back our right to the original line. Our left, however, held on till dusk when it was withdrawn under cover of artillery barrage. On the south bank of the Tigris, west of Shumran Band, further progress was made.

CALCUTTA.

Cotton Crop.

CALCUTTA, February 21.

The final general memorandum on the cotton crop of 1916-17 issued by the Department of Statistics states that the total area reported is 21,212,000 acres, which is 3,465,000 acres or nearly 19 per cent more than the revised figure of last year. The total estimated yield is 4,557,000 bales which is 22 per cent above the revised figure of last year. Of the total yield Oomras represent 45 per cent, Bengal Sind 19 per cent, Dhollerias 13 per cent, Broach 7 per cent, Coompta-Dharwars and Tinnevellys 4 per cent each and Westerns and Northern 3 per cent.

Coal and Calcutta.

CALCUTTA, February 22.

Owing to the restriction placed on the supply of coal and the consequent dearth and high price of that mineral the Calcutta Corporation was forced to seriously consider the problem of street lighting

It seemed as if it would become necessary to economise by lighting up every alternate lamp. Calcutta has, however, been saved from this calamity. The Oriental Gas Company approached the government on the subject stating their position and pointing out the great inconvenience which would result to the people of Calcutta and the Government have replied assuring them of a sufficient quantity of coal for proper lighting of Calcutta on the present scale.

SOUTH INDIA.

The Travancore Assembly.

TRIVANDRUM, February 22.

The Sri Mulam Popular Assembly met to-day as usual. The discussion on educational subjects continued (praying for more schools and for raising the standards etc. There will be no sitting of the Assembly to-day after lunch since there is to be a public darbar in connection with the appointment of the new Resident.

A Musical Entertainment.

Last evening there was a musical entertainment on Harikatha written by the late Swathithirunal Maharajah of Travancore in the Town Hall Presided over by the Dewan. The Dewan on behalf of the Assembly members presented two gold medals to Raghunatha Iyer and Madhavikutti Amma and congratulated them on the sees of their musical performance.

BOMBAY, February 23.

In reference to the defence of India Bill, the "Times of India" says that the right step has been taken as early as possible after the arrival of Sir Charles Monro. It expresses regrets that it is only at the eleventh hour that this simple and necessary step has been taken. The bill embodies a simple imperial duty which all owe to the country and the Empire. In the case of the European British subjects nothing more is required than the expansion of the existing cadres and the provision of a modest amount of addition to the existing equipment. In the case of new Indian companies every thing has to be created. The enrolment, organisation and training of Indian companies therefore will necessarily be slower although the aim outlined in the Commander-in-Chief's speech is to offer to every Indian an opportunity of service in the army equally with civil services of a career proportionate to their talents and character subject only to tests of his physical fitness.

The paper welcomes the new Munitions Board under the direction of Sir Thomas Holland and says:—If the Board is to be of full value it must at once be linked with the manufacturing and commercial power of the country through contract and supply committees in every important centre.

It is understood that Mr. M. K. Gandhi has been offered the Presidency of the forthcoming session of the Kolaba District Conference to be held at Alibag.

Commenting on the Defence of India Bill introduced in the Imperial Council, the "Bombay Chronicle" states that the pronouncement does not mean that there is to be no more admission of Indians to commissioned ranks or that Indian Units are to be treated on different footing as regards pay etc. to other units of the force. Any such distinction the paper adds would be keenly resented by Indian public opinion and would have an unfortunate effect on the results of appeal for volunteers.

The Advocate of India writes:—The whole bill in its present aspect is eminently satisfactory and will meet public views of all shades.

See Page No. 14.

Press Comments.

The "Statesman."

CALCUTTA, February 22.

Commenting on Indian Defence Bill the "Statesman" doubts the necessity for introduction of a new measure. At least three months would elapse before the service companies were constituted and equipped. By that time the great campaign in the western theatre would be well advanced. To produce compulsory service for the sake of sending home the small force which would arrive late seemed to be needless disturbance of trade and commerce. The European population in India was at a minimum required for the discharge of its duties. There was no reserve force of labour. In such circumstance voluntary force by virtue of its freedom and elasticity was exactly what was required and no great prescience was needed to foresee that compulsion would involve endless inconveniences without any corresponding results of practical value.

The "Englishman"

The "Englishman" welcomes the bill as being sound and practical and a statesmanlike attempt to adapt compulsory service to India. The Bill satisfied at a very late hour in the day the great public desire and gave to British subjects in India an opportunity, however small, of playing a personal and useful part in the war. Indian papers have not yet commented.

The I. D. Telegraph.

The "Indian Daily Telegraph" commenting on the Indian Defence Bill, says:—"The Commander-in-Chief's speech follows much on the lines forshadowed recently by the Viceroy when referring to the introduction of compulsion in this country." It describes the Bill as a workmanlike measure and says:—"The speeches of the Commander-in-Chief and the Viceroy dissipate many of the difficulties anticipated by the introduction of the measure."

The "Pioneer."

ALLAHABAD, February 22.

The "Pioneer" has no comment to-day on the Compulsory Service Bill, but says it was accorded a warm welcome by the European and Indian members of the Council and the Viceroy delivered a short but impressive address on the objects it was sought to achieve.

The "Leader."

The "Leader" also hardly comments, but says with regard to compulsion in the case of Europeans only:—"No Indian can be pleased at the perpetration of discrimination based on race."

THE GREAT WAR.

Naval Estimates: Sir E. Carson's Statement.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

Compulsory Service Measures.

LONDON, February 22.
WASHINGTON.—After conferring with the President, the War Secretary announced that he was about to send to Congress a Universal Military Training Bill.

Full Powers to be Asked for.

LONDON, February 21.
WASHINGTON.—It is authoritatively stated that President Wilson while not asking the Congress for a declaration of war will request full powers to protect American seamen and ships against submarining. This procedure is similar to that followed prior to the Spanish American War.

Espionage Bill Passed.

LONDON, February 22.
WASHINGTON.—The Senate has passed the Espionage Bill by sixty votes to ten. It provides for comprehensive powers and drastic penalties.

German Spies Arrested.

LONDON, February 22.
NEW YORK.—A sensation has been caused here by the arrest of two men on a charge of conspiring to obtain maps and photographs and other military information concerning Great Britain which was to be sent to the United States and thence to Germany. It is understood that fifteen men are involved who went to Britain in masquerading as journalists in order to collect information.

"Yarrowdale" Affair. Note to Germany.

LONDON, February 22.
WASHINGTON.—A note was despatched to Berlin on Monday demanding the release of the "Yarrowdale" prisoners owing to the absence of satisfactory response to the previous enquiry. No time limit is fixed.

The Crew Released.

AMSTERDAM.—An official telegram from Berlin says that Americans on board the "Yarrowdale" were released after Germany had been officially informed that German ships in America had not been confiscated and that their crews had not been interned.

Columbia and Panama Canal. Treaty Cannot be Ratified.

LONDON, February 21.
The Foreign Relations Committee of the Senate has decided that the Colombian treaty indemnifying Colombia for the loss of the Panama canal cannot be ratified this session despite the letter from Mr. Wilson urging its ratification as an act of justice and because it is possible that we shall need in the immediate future all the friends we can secure in Central America where our interests are critical.

American Consuls in Germany.

ZURICH.—American Consuls in Germany have arrived here after many days delay and petty annoyances by German officials. There is no news regarding American Consuls in Belgium.

PARIS.—Mr. Gerard has left here for Spain en route for America. He received ovations.

GREAT BRITAIN.

THE NAVAL ESTIMATES.

Sir Edward Carson's Great Speech. The Futility of Submarine Warfare.

LONDON, February 22.
In the House of Commons Sir Edward Carson introduced the naval estimates of unspecified amount and said that the House was asked to vote for 400,000 men. To October last eight million men had been moved overseas with only one or two untoward incidents besides nine and half million tons of explosives and war material. Since the war the Navy had examined 25,874 ships. Submarinism was a grave problem which had not yet been solved but he was confident that measures are being devised which would gradually greatly mitigate its seriousness. An Anti-submarine department had been established composed of best and experienced men. Number of armed merchantmen had increased by over forty-seven per cent in the last two months and their arming was being improved weekly. 69 Allied and neutral steamers each of over a thousand tons totalling 20,000 tons had been sunk in the first eighteen days of December. 65 of the tonnage of 1,825,23 had been sunk during the same period in January and 89 of tonnage of 1,68,631 during the same period in February, altogether 18 and 91 and 134 vessels had been sunk in these periods. From February 1st to February 18th 6176 ships had arrived at and 5,873 had left the United Kingdom. It was estimated that there were 3000 ships in the danger zone at any one time. Sir Edward Carson mentioned that 75 per cent of the armed and 24 per cent of the unarmed merchantmen had escaped after attacks. He announced at arrivals and departures in the United Kingdom

would henceforth be published also the names of ship which were attacked and escaped. Sir Edward Carson stated that German submarine losses were not published because the policy of secrecy was most distasteful to the enemy. Also the Admiralty did not know whether submarines had been destroyed for certain. The fact that we had forty encounters with submarines during February was an enormous achievement. Regarding the fate of these submarines the official reports showed every degree from certainty to improbability. He selected as instance of a certainty case and of an uncertainty case where an airship dropped a bomb just where a submarine had immediately previously submerged.

Regarding shipbuilding Sir E. Carson declared that no single ship would be unoccupied during the coming months while steps had been taken to reconcile the competing claims of Warships and Merchantmen. He appealed to the Nation to consent to restrictions on imports in order to make the Admiralty's task the easier.

E. 14's Claim Disallowed.

The Prize Court has disallowed the claim of submarine E 14. [see January 30th] in respect of a Turkish transport, but has allowed its claim in respect of the gunboat.

Minimum Prices to be Guaranteed for Home Grown Products.

LONDON, February 21.
The "Daily Chronicle" states that Government has decided to guarantee minimum prices for home grown wheat and oats for three years after the war.

Military Honours to a Chaplain.

LONDON, February 22.
The King has conferred the D. S. O., the Military Cross and the Bar to Military Cross on the Bengal Chaplain Ronald Irwin for services in Mesopotamia.

Imperial Conference.

Australia's Representatives.

LONDON, February 22.
MELBOURNE.—The Government has approved delegation to Imperial Conference consisting of Mr. Hughes, Sir William Irvine and Sir John Forrest. The date of departure is not fixed.

The "London Gazette" announces that Plymouth is closed to neutral ships.

LONDON, February 22.
The King to-day invested Sir William Robertson with the G. C. B.

FRANCE.

The Principal Adversaries.

Germany and England Compared.

LONDON, February 22.
M. Gustave Herve, writing in the "La Victoire" says:—In the face of England, Germany is like a winded wrestler. She is played out so far as material resources are concerned and is opposed to an adversary who is in the fullness of his power. The more we advance in war the more it will be for the British Army to bear its great weight. This Colossus is plainly ready to lend us a really helping hand, which will not harm us after our generous shedding of blood."

GERMANY.

Strike at Krupps.

LONDON, February 12.
AMSTERDAM.—The "Telegraaf" says that 17,000 workers in Krupps struck for higher wages and better food. Many were sent to the front as a punishment.

SUBMARINISM.

Supplies for German Submarines.

LONDON, February 22.
MADRID.—It is officially announced that a buoy containing 31 cases with spare parts for German submarines has been discovered in the vicinity of Carthage. Three Germans have been arrested.

LONDON, February 22.
The small British steamer "Brigade" and the sailing ship "Centurion" have been sunk.

LONDON, February 22.
The only ship sunk yesterday was the 'Newfoundland' fishing Schooner "Mayola."

FRENCH FRONT.

The French Front.

Reciprocal Cannonading.

LONDON, February 22.
A French communique records reciprocal cannonading in the region of Butte de Mesnil and on the right of the Meuse, near Caurieres Wood and Bezonvaux.

TELEGRAMS.

BRITISH FRONT.

British Seize Enemy Trenches. Two Very Successful Raids.

LONDON, February 22.
A British communique says:—We seized a portion of the trenches north-eastward of Guendecourt and entered trenches on a 650 yards front southward of Armentieres, penetrating deeply and inflicting many casualties. We raided trenches south-eastward of Ypres on a 500 yards front reaching the supporting line. Many were killed, mine shafts and dug-outs destroyed and 114 prisoners taken. The total prisoners taken during the day numbered 184. Our casualties were light.

RUSSIAN FRONT.

Russian Positions Bombarded. Renewed Fighting in Moldavia.

LONDON, February 22.
A Rumanian communique, dated the 19th inst., says there has been weak cannonading and patrol encounters on the whole front north of Dornavatra. The enemy furiously bombarded with gas shells the Russian positions northwest of Focsani. The Russians dispersed reconnaissances in this region.

Enemy Attacks Fail.

The Wireless Russian Communique says:—Dense attack by enemy north west of Dornavatra failed.

SALONIKA FRONT.

Salonika Situation.

LONDON, February 22.
The French Salonika communique says:—There has been artillery activity on the whole front and patrol encounters near Seres and on Kakukoyo front.

We raided Brest near the Lake Doiran and took prisoners. Two enemy counter-attacks here were repulsed. Aviators are active and there have been several successful air fights. Aviators dropped bombs on enemy columns near Seres and Melkuk.

RUMANIAN FRONT

Rumanian Statement.

LONDON, February 21.
The Rumanian Communique says:—There was violent reciprocal artillery on the northern frontier of Western Moldavia. Russian artillery was active elsewhere dispersing enemy and destroying their positions.

Latest Telegrams.

German Food Problem.

The Potato Harvest.

AMSTERDAM, February 22.
The Prussian Minister of the Interior, in a proclamation, admits that frost has completely stopped the supply of potatoes, stocks of which are certain to be exhausted before the new harvest. This has strained week available stocks of corn owing to the necessity of distributing flour in great cities. He, therefore, orders rural authorities to take severe measures to compel farmers to supply foodstuffs.

Prisoners as Farm Labourers.

A representative of the Government informed the Reichstag Committee that three quarters of a million prisoners of war, were employed as farm labourers, and their number would be increased. Garrisons in the occupied territories would be employed on farms.

"Regrettable Reverses."

Hindenburg's Will.

LONDON, February 22.
Reuter's correspondent at headquarters says that a copy of an order by General von Hindenburg which has been captured states that operations at Verdun in October and December are serious and regrettable reverses. Incapable officers must be ruthlessly removed. The number of prisoners is unusually large for German troops. Some evidently surrendered without offering serious resistance and without suffering heavy losses. This shows that the 'morale' of some troops was low. The reason for this must be most carefully investigated, and the wild spirit of German infantry must be revived by training and most strict drill, 'inter alia.' This matter is of vital importance."

Bavarians 'vs.' Prussians.

A Sanguinary Fight.

MAASTRICHT, February 22.
The newspaper "Les Nouvelles" says that a sanguinary fight between Bavarians and Prussians occurred at Daveloo camp last week, and 32 men were killed and 200 wounded.

As at present arranged, H. E. the Viceroy will leave Delhi on his spring tour towards the end of March, and will visit Gwalior, Peshawar, Lahore and Dehra Dun arriving in Simla towards the end April.

A Communique issued by the Ceylon Government states that the loss of "Worcestershire" was due probably to either a floating mine or internal explosion. All passengers and all but three of the crew were saved.

The Annual Ayurvedic Conference opens in Poona city on Sunday. H. H. the Maharaja Sir Ravi Varma of Cochin will preside. Some 300 delegates are expected.

The Imperial Legislative Council.

Defence of India Force Bill.

Calcutta University Commission.

GOVERNORSHIP IN COUNCIL FOR U. P.

ALL NON-OFFICIAL RESOLUTIONS THROWN OUT.

(From Our Own Correspondent).

(BY WIRE.)

Mr. Dadabhoi's Resolution.

Mr. Chanda's Amendment.

DELHI, February 21.

Mr. Chanda (Assam) moved the following amendments to Mr. Dadabhoi's resolution: That after the words "special machinery" the following words be added in the shape of an advisory committee consisting of a High Court Judge, preferably an Indian, a practising Indian lawyer other than a public prosecutor and a Sessions Judge."

That the following clause be added at the end of the resolution:— "and further to provide that after definite charges on which arrest is made or an order of internment is intended to be passed, specifying as far as practicable, the acts complained of and such particulars as to the time and place of the alleged acts, as are sufficient to give the party reasonable notice of the matters he is accused of be given to the party and his written answer to the same; if he wishes to make any, be taken by the Magistrate before final orders are passed and that reasonable opportunities for taking legal advice be given to the party." He said his objects were to secure precision in the charge passed against the accused, and to bring them before a tribunal commanding public confidence. After detailing the provisions of the English Act which had been contended was harsher than the Indian Act, Mr. Chanda, said, even there they had never thought of superseding the functions of a civil tribunal. Again, however heinous might be one's crimes one had a right to have his whole case investigated by an advisory committee. Here a court may acquit an accused but no sooner he had stepped out of it than he was arrested and interned. Even the Magistrate of a district may hold one innocent but he could not help him. For the C. I. D. was above all. No wonder that the administration of the Act was creating much alarm. He then said, "Can it be doubted that the very object of the Government is being defeated by the manner the act is worked? You may succeed by wide and indiscriminate application of the Act. By working harshly as it is at present done, for the time being you may strike terror into the hearts of the people and temporarily put a stop to the activities of the revolutionaries. But at what cost and will the result be permanent? Will not the sympathy of the public be ranged on the side of the people intended? Why should it be so? Hence the need for acting upon the proposals embodied in the amendments which would inspire confidence among the public."

Mr. Sukul.

Mr. Sukul (Central Provinces) said that a good case had been made out by both Mr. Dadabhoi who moved the resolution and Mr. Chanda who moved the amendment. He thought the Government would see their way to accede to their requests. He complained of wide and indiscriminate use of the Defence of India Act.

Babu Bhupendra Nath Basu.

Babu Bhupendra Nath Basu said that this debate was painful to him coming as he did from Bengal. Because brilliant young men whom he expected to vindicate and uphold the honour of Bengal were being arrested and stifled for causes unknown, and he might say unknowable. It was this un-British method of doing things that had spread discontent all over Bengal. He himself shrank from moving this resolution for he must confess that old as he was, he felt deeply on the ravage it caused on homes by taking away the promise of the family. He did not doubt the good faith of the officials. But in a matter like this, in a matter which affected the future relations between the Governors and governed was it too much to ask that the executive should not be armed to the teeth, should not be given the right to all principles of justice and humanity and that they should be properly guarded by providing for an advisory committee which might, if necessary, be a secret body. It was suggested that persons sitting on advisory committees might be endangered. But there were ways of getting over that difficulty. If the Government were anxious to do full justice to the victims then why not delegate the duty of sifting the evidence to a body capable of doing so, with a really judicial temper?

Mr. Haque.

Mr. Haque (Behar) in supporting the resolution said he had supported the Defence of India Act inside and outside the Council, but strongly objected to the methods adopted by some provincial Governments. His own community had suffered most in some cases. He took entire responsibility when he said that the internment of Mahomed Ali, Chautak Ali and Zaffer Ali had created profound discontent among certain section of the Mahomedans.

They wondered why they were interned. He urged the acceptance of the resolution and the amendments in the interest of the Government itself.

Mr. K. V. Rangaawamy Iyengar (Madras) supported the resolution and referred to Mrs. Besant's case whom

he personally knew and of whose conduct no exception could be taken.

When the speaker was referring to the action of three Governments with regard to Mrs. Besant the Vice-President rose to a point of order and asked the speaker to confine himself to the subject of the resolution.

Government Not Prepared to Accept Resolution.

Sir Reginald Craddock in replying said that he was sorry to say that the Government was not ready to accept the resolution or the amendment. He emphasised that no member of this Council knew of any man who had been interned unjustly. But he added that no one, British or Indian, would desire to curtail any one's liberty, that Lord Hardinge and Lord Chelmsford had both considered many cases and he could not believe that any member would believe that they would act deliberately unjustly. He very solemnly affirmed that no one was interned except on the most definite information. He added that the speeches made seemed to assume that the suspects had been arrested on insufficient evidence and he referred the members to the Punjab and Benares conspiracy cases and to the speeches of Lord Carmichael. He said no one was more sympathetic than the Governor of Bengal and he had taken his people into his confidence and had examined all cases which came under his notice. Yet, he said, the people of Bengal immediately claimed that the Governor was making a mountain out of a molehill. In an impressive passage he said that anarchy was a speck. But the speck was there and he proceeded to read statements showing how a young man of 16 became an anarchist. The extract said: "We are extremely anxious to keep our movement secret. We feared reinforcements coming to Calcutta where we had hoped for 5000 rebels in Calcutta and 5000 of rebels from other parts of Bengal. German officers were to be kept in East-Bengal to train men and all the fighting was to be in West Bengal". A second extract says: "We do not wish a decisive victory on either side in the European war as the continuance of the war helps us on and without the war our advance would not have been so quick". It added "the Mahomedans were all showing a tendency to side with Germany owing to their treaty with Turkey. But we must get on with our plan of operation independent of the Mahomedans and if necessary deceive them while representing to Germany that both Hindus and Mahomedans are united and a revolution is imminent."

What They do in Britain.

Sir Reginald Craddock then described the action taken in Great Britain in similar circumstances and the compared the class of the people who were interned in the United Kingdom and in India. He deprecated the suggestion that the men in India had been interned on insufficient evidence. He said that the conclusions were come to by a high executive officer in each case and he implored everyone to leave nothing undone to check the conspiracy and to wean these young men from the dangerous area of the conspiracy. He finally said that the Government could not agree to place before an outside tribunal the secret information which they possessed as to the movements and intrigues of the enemy. But he was prepared to recommend that in certain cases the facts should be examined by a responsible judge or judges.

Pandit Madan Malaviya

said it was some satisfaction to have listened to what Sir Reginald Craddock said in as much as it showed that the Government was aware of the gravity of the situation. But his decision not to take non-officials into confidence was very unfortunate and he pointed out that a non-official of to-day might be an official to-morrow. Again in an advisory committee there was to be only one non-official lawyer and he would, speaking for the bar to which he belonged, say that there can not be any difficulty in finding men who would keep any secret they might be entrusted with. As for the anarchists he would make it clear that no one sympathised with them. All that was demanded by non-officials was that in no case any injustice should be done. Referring to the extracts read by Sir Reginald Craddock he said he could not accept them off hand without detailed examination. There could be apprehension that the proposed committee would not be alive to its responsibilities. An executive officer might not be able to bring a judicial temperament to decide cases. These enactments he submitted were dangerous not only from the point of view of the accused but also from that of the officers concerned. Continuing he said that Section (8) Clause (3) (f) of the Act had been applied extensively for example in cases of Mrs. Besant and Mr. Tilak. He was not going to speak for them for they were strong enough to defend themselves. It was a clear abuse of the Act. (Here Mr. Malaviya was called to order). Mr. Malaviya said he referred to them because here power was abused which would not have been the case if there were an advisory committee. He hoped that the Government of India would reconsider its decision.

TELEGRAMS.

Dr. Sapru

said what Mr. Dadabhoi wanted was not to amend the Act radically but to see that the Act was administered with less friction. Executive officers, he said, were not prone to sift evidence with the same judicial temperament as judicial officers would. Again if the executive officers could bring that judicial temperament to the work what objection could there be in constituting a committee with at least a High Court Judge. As for the objection to the inclusion of non-officials, he said, it was a weak reed to rely upon seeing that the similar though not an exact experiment had been made in the constitution of special tribunals. The scope of the resolution and that of the amendment were so eminently reasonable, that one wonders at the attitude of the Government. Government could not, seeing the misapprehension that had been given rise to by the harsh administration of the Act object to the proposal. In conclusion he said no one wanted to protect the anarchist or the conspirator.

Mr. Jinnah

said that no one of the non-official members showed any inclination that delinquents should not be properly punished. He expressed disappointment that some members should reject the proposal contained in the resolution and amendments. He said they might omit the non-official lawyer from the committee, if they liked, though he was as respectable as the Home Member himself. There could not be any grounds for objecting to the appointment of the committee consisting of high judicial officers of the Government.

Mr. B. N. Sarma

said that if the Government wanted to inspire confidence in the Defence of India Act they must not place barriers between themselves and the people.

Sir James Duboulay

pointed out that in Bengal judicial officers had been consulted and the matter was not left to executive officers as assumed by Pandit Madan Mohan Malaviya. He discussed the importance of secrecy being observed in cases of statements made to the authorities.

Mr. Westropp of Bombay

also spoke and gave an account of the personal experience of the working of the Defence of India Act. He wondered how suggestions could be made for publication of secrets which might prove of highest importance to the enemy. He maintained that liberty of subjects was not interfered with.

Mr. Dadabhoi's Reply.

Mr. Dadabhoi replying to the whole debate alluded to the failure of his resolution on unrest which was of great importance. He endorsed what the Home Member had said. But he said the request contained in the resolution was a modest one. He failed to see how a committee composed of judicial officers would be prejudicial to public safety.

All Negatived

The amendments were first put to the meeting which were negatived. The resolution was then put to the meeting and was negatived. A division being called for the resolution was rejected by 39 voting against and 14 voting for it.

Mr. Sastri's Resolution Withdrawn.

Mr. Sastri withdrew his resolution on conscience clause as the Government of India had not received replies from the Local Governments.

The Council rose at 5-40 and adjourned till to-morrow.

Indian Defence Force Bill Introduced.

DELHI, February 21.

At to-day's meeting of the Imperial Legislative Council His Excellency the Viceroy presiding the Commander-in-Chief introduced the Indian Defence Force Bill, the text of which is now available. It provides for the compulsory enrolment of European British subjects between the ages of 16 to 50 with certain exceptions specified in the schedule. In the case of persons other than European British subjects provision is made for the constitution of special corps or units in which persons who offer themselves for enrolment within a certain period and who satisfy such conditions as may be prescribed under the law may be enrolled. Military service will be of two kinds, local and general.

The Bill provides that European British Subjects between the ages of 18 and 41, and persons other than European British subjects who offer themselves for enrolment will be liable to general military service and may be required to serve in any part of India. European British subject between the ages of 16 and 18 and 41 and 50 will be liable to local military service, and will not be required to serve outside the limits of prescribed local areas. All persons enrolled for military service will be subjects to such rules and regulations as may be made and persons called out for general military service will become subject to military law. Provision is made in clause 9 for the summary determination of disputes as to whether any person is liable to the provisions of the law. There is also a provision for the issue of certificates of exemption on the grounds stated in clause 11 of the Bill. It is clearly impossible to provide in the body of the measure for all details to meet the varying conditions which prevail in a country like India, and therefore a wide power of making rules and regulations has been conferred in clauses 13 to 15 of the Bill.

The University Commission and

Mr. Sastri's Resolution.

DELHI, February 22.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning Mr. Lowndes Vice President presiding. The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri moved the following resolution:—That this Council recommends to the Governor General in Council that the scope of the Commission alluded to by His Excellency the Viceroy in his recent Convocation address as Chancellor of the Calcutta University be extended so as to include the Universities of Madras, Bombay, the Punjab and Allahabad as well as that of Calcutta. In doing so he said that there was an impression that this was intended to enquire into the conditions peculiar to Calcutta

TELEGRAMS.

and it has been hailed in certain quarters in Calcutta as affording some opportunity of refuting the charges against that University. But certain facts showed that that was not the case and Mr. Sastri quoted an extract from His Excellency's speech in Calcutta. After quoting the terms of the London University Commission upon which presumably the present Commission was to be modelled he said its report was valuable to all interested in education. The principles enunciated there are so general and so wholesome that they might be generally applied and he had no doubt the report of a Commission modelled on the London Commission would be drawn upon in examining the conditions prevailing elsewhere in India and he did not doubt that in a short time the proposals would be brought before the Council to re-adjust the legal relations of the present Universities. Again, as a matter of fact, what happened to Calcutta would happen to Madras and Bombay next. Hence his urging the present resolution. Quite recently in England commissions were appointed to enquire into

The Teaching of Science and Languages

there. In India, though our teaching of science had been improved of late, it would be a long time yet before we reach the requisite standard of teaching, i.e., enough to make it a handmaid of industrial progress. As for the languages, the same complaint prevailed and the Universities should aim at not merely extending the bounds of knowledge but also at popularising it. It was also suggested that the standard for a degree and for admission examinations had been lowered and in this connection Calcutta was said to be the worst offender. This idea was one of the reasons for the vexed dispute between the Matriculation and S.S. L. C. system. Here again the judgment of an imperial tribunal was necessary. Then again there was the question of the media of instruction. He was not prepared to lay down any general conclusion, but said if they had no such tribunal it would be justly said, the decisions arrived at were due to mainly educational needs. There was great discontent and that needed a change. Hence his urging the need for a Commission. The war also had opened their eyes to the evils relating to education in England and this need was felt the more in India. It was alleged that his proposals would delay publication of the report. But he submitted that they had waited so long and they could afford to wait a little longer.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya, in supporting the resolution moved by Mr. Sastri, said there was no doubt that in England there was anxiety to extend scientific and industrial education. In India they were very much antiquated. Education so far imparted in India was theoretical and not based on any scientific principle. There should be an enquiry into the question. He considered that the resolution was very opportune.

Mr. Davidson.

Mr. Davidson (Madras) said that, as far as Madras was concerned, they might reasonably expect to work out their own salvation. He was opposed to the transfer of men from one University to another. He alluded to the organised attempt to capture students for political purposes and deprecated political capital to be made out of the enquiry. He further said that the delay would be larger than three months as was computed by Mr. Sastri. The Government of India would have to consult the Local Governments before moving into the matter. He also thought that the Commission would not pronounce their opinion on a Calcutta question without consulting persons of that province and seeing how they managed things elsewhere. The work of the Commission, he contended, would do much to accentuate the difficulties in the way of educational progress in Madras and Southern India generally. Hence he would oppose the resolution.

Sir Edward MacLagan

Sir Edward MacLagan, in replying to Mr. Sastri's resolution, said: In replying to the Hon'ble Member's resolution I admit that his suggestion is a natural one and some of the reasons which he has advanced in support of it are cogent reasons. When it was decided to have a Commission for the Calcutta University, it of course occurred to us that the same Commission might be utilised for examining the problems of the other Universities, but we decided for various reasons that this would not be expedient. The problems which affect Calcutta affect other Universities, but they affect Calcutta in an intensified form and Calcutta has problems of its own which are not found elsewhere. The extraordinary and in some respects the

Unique Position of Calcutta

among the Universities in India is not always perhaps appreciated. Apart from being the oldest of the existing Universities, it is by far the largest. Out of nearly 42,000 students in Arts Colleges throughout British India in 1915 over 1,900 were in colleges within the jurisdiction of the University of Calcutta. Out of 1,540 High Schools, 667 presented candidates for the Calcutta Matriculation examination. Out of 23½ lakhs expended per annum by the Universities from all sources, 11 lakhs are expended in Calcutta. It is in Calcutta that we have the largest development of University teaching. In Calcutta we have the greatest difficulties in connection with the housing and discipline of students. The Calcutta University has shown its own desire to probe some of its problems by the appointment of Committees to examine them and in other ways. None of the other Universities and none of the Local Governments with which they are connected have at any time suggested to us the appointment of a Commission to examine into their circumstances. It is of course the case that what is true of Calcutta is true to a more or less degree of the other Universities. We hope that in the Commission's report other Universities will find suggestions applicable and profitable to themselves. We propose that, in order to help the Commission in their study of Calcutta problems, it should be suggested to them that witnesses should be invited from other Universities to explain how such problems are met there, and the Commission will thus be in a position to realize how far their recommendations may affect other centres. At the same time it is more convenient, and in the opinion of the Government of India will conduce to a much more profitable result, if the Commission, as is proposed, confine its attention primarily to one University and give definite suggestions regarding it. The reference to the Commission will, as His Excellency the Viceroy has already

TELEGRAMS.

stated, be in terms similar to those of the reference to the London University Commission. The cases of Calcutta and London are indeed in many respects similar. The London University like that of Calcutta was started as a purely affiliating institution and like Calcutta it subsequently developed a desire to encourage University teaching. The question, therefore, of adapting its new attitude to its old obligations is one not dissimilar to that which confronts us in Calcutta. The recommendations of the London Commission has been of the greatest value to University education throughout the world and its recommendations are, I have no doubt, the more valuable, because they did not extend to Universities in general but had a particular reference to particular objects and particular difficulties. So too in the case of Calcutta it was after considerable thought that it was decided that the scope of the Commission should be confined to the Calcutta University and I must say that we see no reason for altering the decision. We are unable therefore to accept the Hon'ble Member's resolution.

Sri Claude Hill said if Mr. Setalvad were here, he would have pointed out that the Bombay and Madras Governments had control over their Universities, while the Bengal Government had no such authority over the Calcutta University. He also emphasised the necessity of

Consulting Local Governments.

and Universities concerned which should not be ignored, but no such demand had been made either from Bombay or Madras.

Mr. Sarma.

The Hon'ble Mr. B.N. Sarma said that one Act generally governed all the Universities and even now one would not like to press the resolution if it was declared finally that the findings of the Commission would not be relied on to mend the Act. But an impression was made by the speeches of the Government members that might not be the case. Speaking of Madras, he said that they wanted a commission to decide the principles for governing Madras affairs.

Bhupen Basu.

Babu Bhupendra Nath Basu said he came to the Council convinced that the sins of the Calcutta Universities would be made much of in order to justify the attitude taken by Sir Edward MacLagan on behalf of the Government. He admitted Calcutta University had its drawbacks. He dwelt at length on the growth of the vernacular and the development of post graduate studies. He also alluded to the difficulties of jurisdiction extending over Assam, Burma, Bengal and Behar which had no less than seven or eight languages. He pointed out the importance of the presentation of all India conditions and the need of determination of essential unity and essential difference and urged that the commission should have the personal survey of India and deprecated the summoning of witnesses from other parts of the country.

Mr. Iyengar.

Mr. K. V. R. Iyengar said that they were confronted in Madras with many questions. They had the question of the Andhra and Malabar Universities and the questions relating to the vernaculars as media of education. He referred also to the need for making the Senate more elective in composition. So he supported the resolution.

Mr. Sastri's Reply.

Mr. Sastri in replying said that the Government of India was intimately associated with the Calcutta University, which association other Universities did not enjoy and this was responsible for this part-enquiry. Apparently having once made up their mind regarding Calcutta they did not consult other Local Governments whether they wanted any Commission at all. But he urged that if there was any cogency in his arguments, as Sir Edward MacLagan was good enough to acknowledge, they could extend the scope even without this preliminary. With reference to the statement that the report might be applied generally in some aspects, he submitted that one of the greatest problems was that of bringing the University management in complete accord with local needs. The question was raised of popular versus Government control of universities. Here again public opinion is not the same all over India. The conclusions arrived at with reference to Bengal could not hold good all over India. Finally he thought no matter was more supreme in interest than education and in deciding questions relating to it it was imperative that there should not be any dissatisfaction among the public that they were not fully consulted before the decision was taken. Nor was it seemly that other Universities in India should be asked to simply content themselves with imitating Calcutta.

The resolution was put to the meeting and negatived.

A Governor in Council for the U.P.

Dr. Sapru in moving the resolution for the creation of a Governor-in-Council for the United Provinces reminded the Council that in the last few years the subject repeatedly attracted the attention of the Parliament and Legislative Councils in India. Four years ago his resolution in the United Provinces Council was negatived by the casting vote of the Lieutenant-Governor. Leaving the earlier history behind, the speaker pointed out that the Government of India or rather, to be more precise the majority of the Government of India recommended the creation of an Executive Council which Lord Crewe definitely accepted which, however, met with strong opposition on the part of a few Hon'ble Lords. He reminded the Council that the attempt of the Secretary of State was frustrated by the House of Lords, but Lord Hardinge made a courageous and statesmanlike pronouncement before he laid down the reins of his office. He also alluded to the answer of the Home Member given to his question in Simla that the Government of India had again sent their recommendations to the Secretary of State. This was no doubt reassuring, but he felt bound to say that the answer of Sir Reginald Craddock did not set at rest some of the doubts which existed in the public mind. No useful purpose will be served by dwelling upon the merits of Council Government as it had been fully dealt with in the recommendations of the Decentralisation Commission. Indian opinion, as for his provinces went had been unmistakably in support of the demand for the appointment of a Governor. It was almost unanimous

TELEGRAMS.

and there was no hostility or supposed hostility of the landed classes or of Mahomedans and Hindus. Not only the educated middle classes but also the Talukdars of Oudh and also the Mahomedans demanded the appointment of a Governor-in-Council. The speaker referred at some length to the conference held at Allahabad under the presidency of Raj of Mahmudabad. Similarly Raji Raghava Prasad Narayan Singh, Secretary, Agra Provincial Zemindars Association, had also given the necessary support. He then discussed the plea for a Governor and said that a Governor selected from the ranks of the politicians in the public life in England with parliamentary experience and tradition were invaluable in the changed and changing conditions of India. He said that the days of ex-cathedra judgments in the administration of India were over and there was an ever-increasing need for persuasion and appeal to the political judgment and sentiment of the people. The speaker pointed out that the Lieutenant-Governor who rose from the ranks brought with him likes and dislikes to measures and men and naturally the administration suffered from this bias. He took a historical retrospect of the question of Governorship in Council since the time of Sir Charles Metcalfe and urged that the expiry of Sir James Meslin's term might be taken as a suitable opportunity for giving effect to the recommendation.

Indian Representation in Executive Councils.

Turning to the second point of his resolution pointed out that equal representation of Europeans and Indians in the Executive Councils has been recognised in the highest quarters. He quoted a letter of Lord Crewe's to the effect that the provinces should have Executive Councils of two members one of whom should ordinarily be an Indian. This at all events showed equal representation and an equal number of Europeans and Indians would lead to a spirit of compromise. He urged the Council to accept this resolution.

Resolution Opposed.

Sir Reginald Craddock formally opposed the resolution his reasons being the same as he had enunciated in his reply to the question by the mover in last September. It was impossible for the Government of India to give any opinion before the matter was again in Parliament. He would also claim to have a share of sweet reasonableness and said that the recommendations were made last time unanimously. Regarding the second part of the resolution he said that the law did not stand in its way. But the whole matter centred upon what was going to be the strength of the Council three or four. So he would formally oppose the resolution.

Pundit Madan Mohan.

Pundit Madan Mohan Malaviya failed to see in view of what had fallen from Sir Reginald Craddock what made the Government formally to resist the resolution. He urged the creation of a Governor in Council. Referring to the second proposition he hoped that the Government had recommended four men to sit on the Council. The whole question related to a long standing grievance and not yet was it removed. The House of Lords was always standing in the way. He did not see what insuperable difficulty lay in the way of the Government accepting this resolution and laying it before His Majesty as embodying the wishes of the people. He hoped that it would even after this opposition be informally brought to His Majesty's notice.

Mr. Shafi

Mr. Shafi said that educated public opinion in the Punjab was in great sympathy with the principles underlying the resolution. He said that in view of the pronouncement made by the Home Member the resolution should not be pressed.

Mr. Dadabhoi.

Mr. Dadabhoi said that the prayer contained in the resolution should ere long be granted. He only hoped that the Central Provinces should get Council Government before any other province. The Central Provinces could no longer remain under an obsolete Government.

Passed Beyond Stage of Discussion.

Mr. Haque (Behar) said the question raised by the mover had passed beyond the stage of discussion which, however, to-day had served its purpose.

Mr. B. N. Sarma.

Mr. B. N. Sarma (Madras) said that Madras heartily supported the resolution and he hoped that in the Council granted to the United Provinces there would be four members, two of whom would be Indians.

Not a Psychological Moment.

Sir Reginald Craddock in speaking for the second time said that the time was not psychological for such a change. The creation of a Governor in Council involved considerable expense. They should accept eight annas when sixteen annas was not forthcoming. He undertook to forward to-day's debate to the Secretary of State in the usual course.

Mr. Basu

Mr. Basu said he had intended to support the resolution but the speech of Sir Reginald Craddock had taken the wind out of the sail. He hoped that if Sir Reginald Craddock was anxious to dispel the gloom that sat upon his (speaker's) mind he would give Bengal two Indian members in the Executive Council. He thought that considering the difficulties of the time the resolution should not be pressed.

Mr. Jinnah.

Mr. Jinnah thought that the pronouncement of the Government was very satisfactory.

Withdrawn.

Dr. Sapru expressed gratitude to the Government and the members for their attitude towards the resolution. He was particularly indebted to the Home Member for announcing that to-day's discussion would be brought to the notice of the Secretary of State. He withdrew the resolution.

The Council adjourned to the 28th instant.

It is understood as at present arranged the Government of India Offices will close here on the 27th March and re-open at Simla on the 29th.

బ్రహ్మపుర ప్రార్థనా సమాజము.

12 వ సాంవత్సరి కోత్సనము.

(మాస్కోయ విలేఖరునియొద్దనుండి)

బ్రహ్మపురము ఫిబ్రవరి 19:—మాబ్రహ్మపుర ప్రార్థనా సమాజముయొక్క 12 వ సాంవత్సరి కోత్సన మిటీవల నల్లసంచి వైభవోపేతముగా జరుపబడినది. శ్రీమతి కుముదినిబాసు సరస్వతి బి. ఏ (కలకత్తా) గారి గ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. ఆమెపతియును కాంగ్రెసు సభ్యుడును పత్రికా ప్రచారకుడు నగు బాబూ సచింద్రప్రసాద బాసుగారు కలకత్తానుండియు, సుప్రసిద్ధుడు "ఉత్కల సాహిత్య" పత్రికా సంపాదకులగు పండిత విశ్వనాథకామగారు కలకత్తానుండియు, మద్రాసునుండి "హృదయనిటీ" పత్రికా సంపాదకులగు జయంతి వేంకట నారాయణగారు, బ్రహ్మపుర ప్రచారకులగు ఇష్టగుంట సుబ్బకృష్ణయ్యగారు మున్నగు సుప్రసిద్ధ సహాధారులు ప్రత్యేకముగా నీసభకొరకు విచ్చేసి యుండిరి.

ప్రథమ దినము.

16 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము సరిగా నైదు గంటలకు వెద్దబజారులోని గోపినాథ మంటపమువద్ద ప్రారంభింపబడి, నగరసంక్లిష్ట మత్యంతవైభవోపేతముగా జరిగినది. తొలుత నామంటపమువద్ద విశ్వనాథకామగారు ("ఉత్కల సాహిత్య" సంపాదకులు) గారు తమ మాతృభాషయగు నుత్కలభాషలో గంభీరోపన్యాసమును గావించి "భక్తి" విషయమున ప్రజాసామాన్యమునకు బోధపరచిరి. వందల కొలది సామాన్యజనుల "హాయి! హాయి" యనజేసిన వారి యుపన్యాసగంభీరతను దెలియనగు. తరువాత పురపీఠులందఱుచుచ్చట నాగి, జయంతి వేంకట నారాయణగారును, కార్యదర్శి, ఇవటూరి సన్యాశిరాజుగారును, కావించిన యుద్బోధనవలన ప్రజ లెంతయు నానందమును బొందుటయేగాక, వారిలో కొందరు భజనాంతమువరకు ననుకరించుటయేగాక, నృత్యగీతములందు బాణానియుండుటయే, యినగర సంక్లిష్టయెంత జయప్రదముగా జరిగినదియు జెప్పకయే జెప్పవచ్చుది.

రెండవదినము.

ఉదయము ప్రాగ్నలు "బ్రహ్మచర్యము"న జరిగినవి. అనేకులు విచ్చేసియుండిరి. విశ్వనాథ కామగారు రాచార్యపీఠము నలంకరించిరి. సాయంత్రము పాఠశాల విద్యార్థులు, వక్త్రులు, ఉపాధ్యాయులు, న్యాయవాదులు, మున్నగు జనసమూహముచే పురమందిరము క్రిక్కిరిసి యుండెను. సరిగా నైదుగుంటలవరకు సభ ప్రారంభ మైనది. ఏ. పి. పాత్రో బి. ఎల్. గారు శ్రీమతి కుముదినిబాసు సరస్వతిగారిని పురజనులకు పరిచయము గలుగజేయుచు జేసిన స్వల్పపాఠ్యము గంభీరముగా నుండెను. ఈమె లోకమాన్యమును, సుప్రసిద్ధబంగళ పత్రికయగు "సంతోషిని" సంపాదకులును, దేశసేవాపరులును, సాధ్యతగలవరకు, కృష్ణకుమారదత్త బి. ఏ. గారి కుమారిత్ యగుటను గూర్చి వారు వక్కాణించుచున్నప్పుడు, కరతాళధ్వనులు మిన్న ముట్టెను. ఆమె చేసిన యుపన్యాసమున ముఖ్యముగా ప్రస్తుత హిందూదేశమునందలి శ్రీలక్ష్మినిగూర్చి వర్ణించి చెప్పనవచ్చు సభలోని యెల్లరి సంతాపమును వర్ణింప నలవికారు.

ఆమె తన కోకిలవాణితో సహజ మృదులతతో మాటలాడిన ముప్పదియైదు నిమిషములును అపుత్ర మొత్తినట్లుండె ననుటలో నతిశయోక్తి యుండనేరదు. ఆమె వాగాటి గంభీరముగా నుండెను. భావములు గంభీరములైయుండెను. ఆహా! యిట్టి నారీరత్నము లేకవా, నిజమైన భారత కుమారిత్వములు!

ఆమె తరువాత విశ్వనాథకామగారు బ్రహ్మధర్మమును గూర్చి గంభీరముగా సంస్కృతశ్లోకప్రమాణ పూర్వకముగా నుత్కలభాషను గావించిన యుపన్యాసము మనోహరమై యుత్సాహజనకమై యుండెను. తరువాత మాట్లాడినది సుప్రసిద్ధాంధ్ర యాచకులును బ్రహ్మపురప్రచారకులును నగు సుబ్బకృష్ణయ్యగారు. వీరి యుపన్యాసము మనోహరమై గంభీరభావ చరితమై, ఉత్సాహజనకమై యుండెను. వీరు వేదశాలమునుండి నేటివరకు హిందూమతము, కాలపాత్రానుసారముగా నెట్లు మార్పుల నందుచు వచ్చెనో, ప్రస్తుతహిందూస్థితికి గల కారణములను ప్రస్తుతము దేశమునందలి నానామతములను గూర్చియు, వారివారి యభిప్రాయభేదములను, ఆదర్శములను గూర్చియు ప్రసంగించిరి. వీరు మాట్లాడినవైతి సలక్షణమై పరి

శుద్ధమై యుండుటయేగాక, మాటలాడిన ఆరగంట కాలమును శ్రోతల నావేశపూరితులుగా జేయుటయేగాక జేశభక్తిపూరితమైయుండినది. అంత ద్వితీయదినము కార్యక్రమ మంతమైనది. తృతీయ దినము.

ఉదయము యథాప్రకారము ప్రార్థన జరిగినది. సాయంత్రము మరల పాఠశాల, క్రిందటి దినముకంటె నెక్కుడుగా జనులు సమావేశమైరి. తొలుత శ్రీసచింద్ర ప్రసాదబాసుగారు రాంగ్లభాషలో నిమ్నజాతుల గూర్చియు, వారి యపథులను గూర్చియు జెప్పిన వాక్యములు, సభ్యుల హృదయముల కరగించిన దనుటలో నతిశయోక్తి లేదు. కాలికట్టు మ్యానిసి పాలిటిలోన, మూలమాదిగలకు, నీటిగొట్టుముల ముట్టుటకైన నిషేధింపబడినదని నుడివినప్పుడు సభ్యుల మేనులు పులకరించినవి. బంగళాశబ్దకాండ్రము సభ్యుడగు నాతని యుపన్యాస భోరణిని ప్రత్యేకముగా వర్ణించు నగరములేదు. పిమ్మట జే. పి. నారాయణగారు "భారతీయ విశ్వానాథ్యము" అను విషయమును గూర్చి జరిపిన ఆంగ్లేయ వ్యాసము మనోహరమై యుండెను. మంగళసంక్లిష్టముతో సభ ముగిసెను.

జూ బు లు.

I
ధర్మ ఖర్చు.

అయ్యా, అన్ని యుద్యమములకు నాటవట్టిన గుంటూరు పురంబున నీమతస్థులని యాచుతస్థులని యనక వారివారి వైరాగ్యముల గనబరచుచు దమతను సంఘసేవ జేయుచున్నారనుట వినువారి కందఱికి నానందమును గలిగింపకమానదు. పోయిన మాసమున మహమ్మదీయులు తమ మతోద్ధారమైన మహమ్మదు వారి జననోత్సవము హైందవదేశమునందంతట నాచరించినది మన కెల్లరకు విదితమైన విషయమే. అట్టి సమయమున బహుకాలముగా నెలకొనియున్న పాత అంజుమెక సమాజపువారు ప్రతిరాత్రియందును తమతమ గ్రంథపారాయణ మొనర్చుచు, వేదసాదల నాదరించుచు దమ మతవైరాగ్యమును యథావిధిని నీ సంతకర్మమునగూడ గనపరచిరి. ఈ సమాజమున బ్రముఖులైన వారికి గొన్ని యిరుకు యిబ్బందులు సంభవించినను వెనుకంజజేయక నీ మహత్కార్యమునెరవేర్చి యున్నారు. వీరు మనకు గ్రోత్తవారుగారు. జేహియని దమ నాశ్రయించువారి కాశ్రయమైనవారు. మహమ్మదీయులైనను సాదాగీరు నబ్బెఖాను. సాహేబుగారు హైందవలగుటచే వారి సత్కార్యము లెన్నదగినవై యున్నవి. ఆ మాసాంతమున పదివేలయందొక దివ్యమైన ఆహారము సిద్ధపరచి గొప్ప విందుచేసి వేదసాదల నాదరించిరి. ఈ యన యందలి యీ యుదారబుద్ధిని నీశ్వరుడే యభివృద్ధి జేయుగాక? గుంటూరునందు నరరాత్రిలలో వర్తకలేమి, మహమ్మదువారి జననోత్సవమున మహమ్మదీయులేమి, అన్నదాన సమాజమువా లేమి, వీరందఱును బ్రతిసంతకర్మమున నేబదివేలయందొకన్న నెక్కువనుండి కాహారము జెట్టుచున్నారు. ఈ ఖర్చుక్రింద, నేమి యన్న సత్రముల ఖర్చు క్రిందనేమి, వైరాగులకిచ్చు సహృద్ధి ఖర్చులేమి, యివి యన్నియు సుమారిన పదివేల రూప్యములగుచున్నవి. వీని నన్నిటిని గూర్చి యంగహీనులకు శరణాలయ మేర్పరచుట దివ్యమైన ధర్మముకాదా? పాఠకులు దీని వాలోచించుర గాక?

గుంటూరు.

దేశ సేవకుడు.

(686) భాషా సేవక సంఘము.

202 MINT STREET, MADRAS.

రు 100. బహుమానములు రు 100

ప్రతి వారమును. ప్రతి వారమును. మొదటి తరగతి బహుమానము రు 20-0-0 చొ॥ 1కి రు 20-0-0 రెండవ తరగతి బహుమానము రు 15-0-0 చొ॥ 1కి రు 15-0-0 మూడవ తరగతి బహుమానము రు 10-0-0 చొ॥ 2కి రు 20-0-0 నాల్గవ తరగతి బహుమానము రు 5-0-0 చొ॥ 5కి రు 25-0-0 అయిదవ తరగతి బహుమానము రు 2-0-0 చొ॥ 10కి రు 20-0-0 ఈ బహుమానములను గోరువారు ప్రతి బుధవారము నాటి వార, దైనిక పత్రికలు చూడవలయును. ప్రతివారమునకు వ్యాసములు పంపినవారిలో ఉత్తీర్ణులయినవారి వివరములు ఇంతికినుండి ప్రతిశనివారమునాటి పత్రికయందు ప్రచురింపబడును.

ఈ సంఘమువారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

1. నేకువనిదలేమట వెల ప్రతి 1-కి రు 0-4-0
2. దంతధావనము ,, 0-4-0
3. స్నానము ,, 0-4-0
4. విభూతి, తిలకము, పసుపు ,, 0-4-0
5. వస్త్రధారణము ,, 0-4-0
6. ధ్యానము ,, 0-4-0

చిన్న పురుగులు 124

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాఠకులారా! ఈ పురుగునలె కేయింబనకు,

విధి విరానుములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని పురుగులెల్ల బంగారుతో నింపబడియండును.

తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈచుండు పురుగునలె, అతివ్యాధికరము చేకొంది. తే నెట్టిగ సహకారిగా మండవగిగుంటు.

చుండు ఆరంభనయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహధ్యాయి గావలసినదగును.

కావున నిట్టి పరమభక్తువును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపును. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను కాలనివ్వను. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. కలకట్టుకు పరిమళ గుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస యన పడకుడు.

బెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. గు. 0—4—0
,, 8-కి రు. 2—10—0 వి. పి. గు. 0—7—0

ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థజూబిటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత వానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని, నెం 155, జమ్మూనగరు పిల్లి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజెంట్లు:— మహతాపురమోర్తయ్యశ్రీ, వై నాబజారు రోడ్, మదరాసు.

హారంప్రస్ సర్క్లస్.

గొప్ప యడవిమృగముల సమూహము.

కోట మైదానములో ఆట జరుగును.

నేటిరాత్రికి నేటిరాత్రికి

మా యొక్క క్రొత్త ప్రాగ్రాము.

క్రొత్తటటులు, క్రొత్త గుర్రపుటటులు, క్రొత్తహస్తకులు వచ్చుట, క్రొత్తపాటలు, ఆటలు. మా యొక్క వక్షాత్రమునకు బోలిన కంపెనెలల జరుపబడును, వీనినిమాడ తప్పవద్దు. మరిన్ని మా యొక్క ఏనుగులును, సింహములు, పులులు, ఎలుగుగొడ్డు, ఇంక అనేక అడవిమృగములు చేయు వేడుకలు జూచి ఆనందింపును.

మా యొక్క ఆరబ్ గుట్టులును, మట్టి గుట్టులును చేయువేడుకలు చూచి మిక్కిలి సంతోషము గలుగును.

మరుచటి మేటిసీలు:— శనివారము, ఆదివారము సాయంత్రమున ఫిబ్రవరి 24, 25 తేదీలను

8 గంటలకు తలుపుతీయబడును. 4-80 లకు ప్రారంభము. ఈ సమయములో బాలురకు అర్హులైన తీయబడును.

టికెట్ల వివరములు.

6 సీట్లు గల పెట్టె	రు.	20	0	0
ఒకసీట్ గల పెట్టె	రు.	4	0	0
మొదటితరగతి కుర్చీలు	రు.	3	0	0
రెండవ తరగతి కుర్చీలు	రు.	2	0	0
స్టాల్సు	రు.	1	0	0
గాలరీ	రు.	0	8	0

బాబ్బుకున్న, మొదటి కుర్చీలకున్న టికెట్లు ప్రతి దినము సర్క్లసుడేరాలలోనున్న, మపుంటురోడ్ లో యండే మెసర్సు డియాంజలిన్ అండుసన్ వారివద్ద నున్న దొరకును. తతిమృటికెట్లు, పగటిపూట సర్క్లసుడేరాలవద్ద అమ్మబడును.

హారంప్రస్, C. H. బ్రూన్, ప్రొప్రైటర్. బ్యాన్సుమూస్టర్. R. ఆల్బన్ & W. పై మున్సు, ఏజెంట్లు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని రక్షణమున జరించువాడగు ముఖ్యమంత్రి వంటి వారు. ముఖ్యమంత్రి, ముఖ్యమంత్రి గౌరవములను

మిక్కిలి కీర్తివంతమైన రక్షణ భారతీ (28)

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ప్రొప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. కల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

వికభాషావిప్లవ శంక

ఇది కన్నెలకంటి అప్పారావు విరచితము. కల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

"అనంద" గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము

వచనము (235)

కవలములు చేర్చింపబడి యున్నవి.

కాశ్యపపుండరాదులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల.

- 1వ వాల్యం ఆదిపర్వము 1-4-0
2వ వాల్యం ,, 1-4-0
3వ వాల్యం ,, సంపూర్ణం 1-8-0
4వ వాల్యం సభాపర్వము 1-8-0
21 ,, శాంతిపర్వము ప్రథమ భా॥ 1-4-0
22 ,, ,, ద్వితీయ భా॥ 1-6-0
23 ,, ,, తృతీయ భా॥ 1-4-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,

అనందా ముద్రాలయము, లోక్ స్వయం, మదరాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పిల, మానును. పార్శ్వపు నొప్పిల, బార దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రసిద్ధియింట నుండదనినది.

నవమూలికలచే హిందూ దేశమంద

తయారు చేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని శాగుచేయుటకును తరిసియేడు నిమిషపుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయే పనులు చేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు పరీక్షద్వారా లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీజు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు మార్చి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 28 వ తేది గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పాఠశూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు లావాసంబడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras. Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాపు వర్గములు.

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తంతువలసము: "ఉమ్మడియార్" మద్రాసు

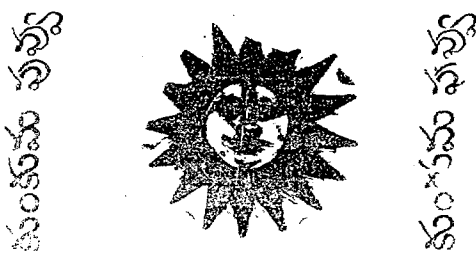
ఈపటములో కనుపరచినట్టి అనేక విధములైన గాజులను ముగానవరముబంగారుతోతయారు చేయబడి యున్నవి. వలయువారు మాకు వ్రాసిన గాజులకములున్న అందులకు మజూరిల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల తోడాలు, గెట్టితోడాలు, గెట్టిశీలు ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, వెండినగలు అనేక విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి.

నాణ్యమైన నగలుహుచ్చియగుటకును. 598

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనుదారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక టెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(65) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

మోటారుబస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షారామమునుండి, విక్రవోలునకును, విక్రవోలునుండి, ద్రాక్షారామమునకును.

ఇందులన సమ ప్రమోదములకు తెలియపరచడ మేవనగా విక్రవోలు స్టేషను నుండి ద్రాక్షారామమునకును, ద్రాక్షారామమునుండి విక్రవోలు స్టేషనునకు పోవుటకును ప్రయాణికులను ప్రతిరయిలునకు తగు సమయములలో చేర్చేలాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన రేట్లలో నడపించుటకు యేర్పాటుచేయడ మైనది. (696)

ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండుమోటారు

ఇంపోర్టింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

సాల సుగంధి లేహ్యము.

ఇది సవాలు మేహము, మేహపాడలు, పుండ్లు, జీల యితర చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పలు మొదలగువాటిని హరించి రక్త శుద్ధిని జేయును. 2 డోలు చాలును. 20 టు|| డబ్బి రు. 1-0-0. ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

(674)

నీమిల్లు ఎక్కడైనా విరిగిపోయినదా? మద్రాసు, రాయపురముపోస్టు, బేసికాఫౌండ్రీ, సి. గోపాల నాయకర్ అందుసన్ను వారు చాల త్వరితముగను శ్రేష్ఠముగను బాగుజేయుదురు. 557

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫ ములు - బొమ్మల కాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె దము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజా మొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము భరల పుస్తకము అర్థణా స్టాంపులు పంపించువారికి పంపబడును.

విలాసము:— యం. ఓబళిప్ప అండుబ్రదర్సు, 588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

దొంగలు! దొంగలు!!—రెండి రెండి, ఆంధ్ర మహాజనులందరు నడుములు బిగించండి. దొంగలవలలో చిక్క కండి. ఇవిగో వార్షికము జయించే పద్ధతులు. చదివి నేర్చు కొనండి, ఒక్కొక్కటి వెల రు. 0-4-0. తయారైనపుడెల్ల పి. పి. గా ఒక్కొక్కటి పంపుమండెదము. దరఖాస్తులు వెంటనే పంపండి. (678) భారతీ వేర్ హౌస్, ఏలూరు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్న నైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

మహారథార్జుణి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0 అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2-0-0 వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగము వెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు మేనేజరు, మునునూరు యస్టేటు 628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనం డిపోవారి దివ్యోపధములు

- బాలాపుత్రము సీసా 1-కి ... 0-12-0
ఆదిపర్వీకానా లేక జున్ను ,, ... 0-8-0
కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0
శేషాశశశేపు కస్తూరి, సంచిది తులము 1-కి ... 80-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రు 0-10-0
పచ్చకర్పూరం ,, ... 2-0-0

జీర్ణరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 0-4-0 మాత్రమే పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.